

Catalunya Cristiana

setmanari popular d'informació i de cultura religioses

Dijous, 5 de març de 1992

Edita: Fundació Catalunya Cristiana

Director: Joan E. Jarque i Jutglar

Any XIII - Núm. 650 150 ptes.

AFINANT...

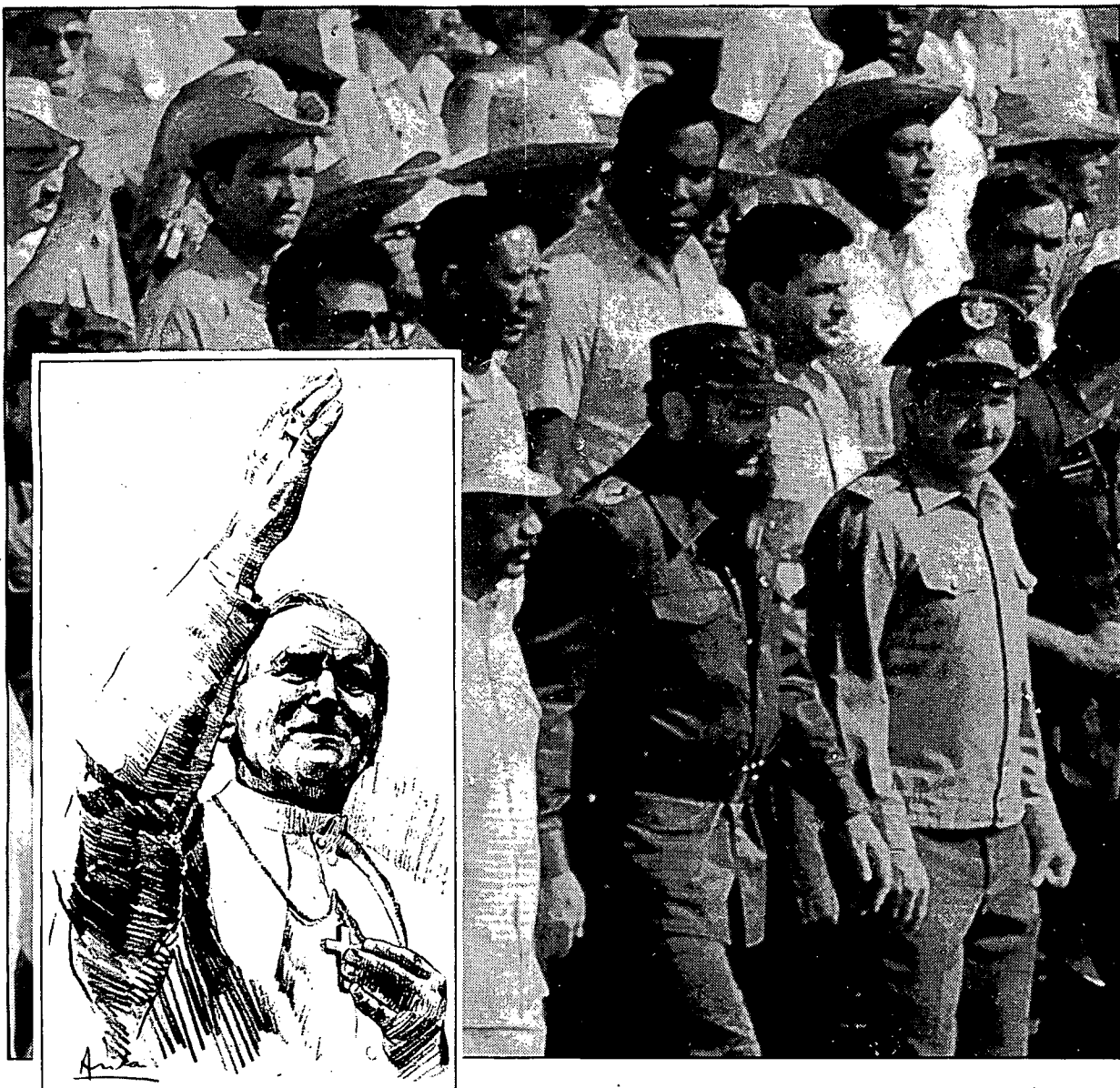
Una eina quaresmal

La quaresma és temps de revisions i de propòsits tant per cada u de nosaltres com per les nostres comunitats parroquials, religioses i grups cristians de tota mena. El bisbe coadjutor de Granada, el català d'adopció Fernando Sebastián suggereix als seus fidels dedicar cada dia deu minuts a l'oració personal y, per assegurar els fruits de l'exercitació quaresmal, adherir-se a una organització d'apostolat o d'espiritualitat y... **subscriure's a una publicació catòlica.** Agraïm de tot cor al bisbe granadí la seva exhortació assenyalant la premsa cristiana com un mitjà, sinó l'únic ni el millor, si el més persistent i a l'abast de tothom per a assegurar aquestes dues facetes indispensables del viure cristià: la formació personal i la difusió de la Bona Nova. La quaresma ben viscuda ens esperonarà novament a tots a ser missatgers de la joia pasqual, a proclamar ben alt i ben clar que Jesús ha ressuscitat, que és vivent, que estima a cada u amb un amor personal i únic, infinit i inesgotable, del qual tots els altres amors només són un reflex pàl·lid... I com la farem córrer aquesta bona notícia? Per quin mitjà la podríem anar repetint, com a cau d'orella, dia rere dia, a l'amic, al parent al veí, al company que la ignora, o potser només l'endevina i la cerca a les palpentes? Aquesta és la gran missió d'aquest humil instrument que tens a les mans. Subscriu-hi aquell a qui vols evangelitzar. Compra un exemplar més i regala'l. Fes que no manqui a la teva parròquia i que hi sigui considerat no només com un servei de premsa, sinó com un mitjà d'apostolat!

■ Joan E. Jarque i Jutglar

Petició del Papa a Fidel Castro

"Cuba s'ha d'obrir als catòlics"

Joan Pau II ha demanat a Fidel Castro obrir més als catòlics les portes de la vida pública a Cuba. El Papa s'adreçava a l'ambaixador cubà prop de la Santa Seu, Sr. Hermes Herrera Hernández que li presentava les seves cartes credencials. També li anuncià la ferma intenció del Vaticà i de l'Església local d'encoratjar el diàleg i una millor entesa amb les autoritats de l'Havana. Subratllà que "les intencions anunciades" per les quals es vol eliminar de les normes i l'activitat administrativa tot allò que es tradueix en discriminacions respecte als catòlics, contribuiran a aquesta millor entesa. "Una presència més activa dels catòlics a la vida pública, afegí, no solament ajudarà el diàleg, sinó que també serà profitós en la vida civil".

Una recomanació quaresmal de monsenyor Sebastián

"Subscriure's a una revista catòlica"

"Pagar la subscripció d'alguna revista catòlica mitjançant la qual puguem anar-nos formant dia a dia gairabé sense adonar-nos-en" és una de les recomanacions quaresmals que ha adreçat als fidels en una de les seves habituals "Cartes des de la fe".

Monsenyor Sebastián, en la seva carta titulada "Tres Consells per a la Quaresma", assenyala que "serà un temps de vida, d'esforç i renovació, una etapa de creixement humà i cristià en la nostra vida. Tot menys deixar-nos portar per la comoditat

i de la peresa, vivint sempre de cara avall. Això no és de cristians ni serveix per créixer com a persones.

"En la Quaresma reconeixem que som pelegrins, anem cap a algun lloc; reconeixem que aquesta vida no és la definitiva, ni és completa, ni és del tot bona, ni tan sols del tot veritable. Per això —assenyala— podem dir que la Quaresma és un temps de verificació, un temps per aturar-se a pensar, un temps de rectificacions. En aquest camp del valor moral de la nostra vida sempre

hi som a temps, sempre podem rectificar, començar de nou.

El primer dels seus consells fa referència al temps d'oració. "Els cristians hem de dedicar almenys deu minuts diaris a l'oració. Els primers dies cal insistir en l'examen i valoració de la nostra vida. En un segon temps hem de pensar en el que hauríem de ser". Però monsenyor Sebastián en el seu segon consell assenyala que amb això no n'hi ha prou, cal penedir-se i canviar de debò, manifestar aquest

penediment, demanar perdó i rebre'l en el sagrament de la penitència".

Clou la seva carta amb un últim consell. "Com que no interessa tornar a fer el mateix d'abans quan s'acabi la Quaresma, cal vincular-se en un determinat estil de vida. En totes les parròquies hi ha grups de formació i apostolat, per a joves i per a persones grans, on podem apuntar-nos; podem inscriure'ns en alguna obra d'assistència, apuntar-nos en alguna associació de formació i apostolat".

ACTIVITATS DE L'ASSOCIACIÓ D'AMICS
DE **CATALUNYA CRISTIANA**

RUTA DE SANT PAU

GRÈCIA I TURQUIA

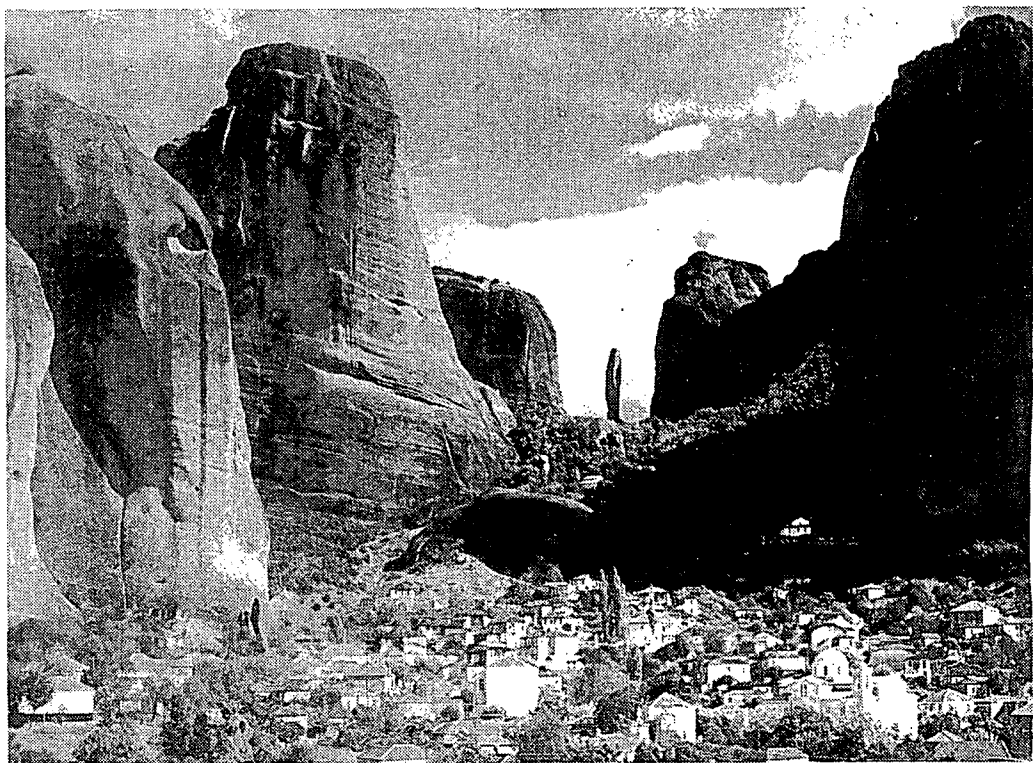
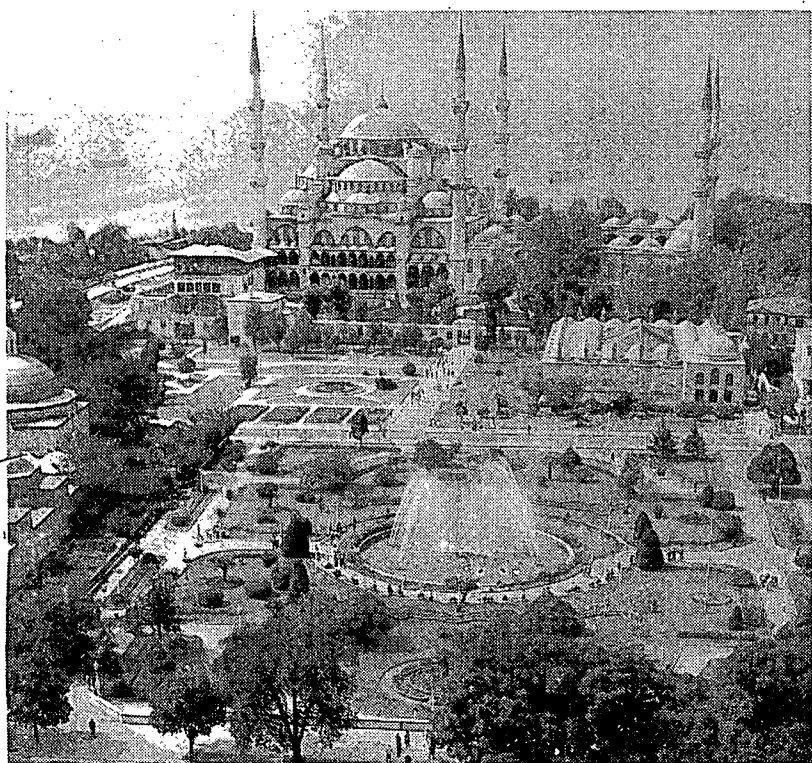
Seguint els indrets evangelitzats per Pau i les esglésies de l'Apocalipsi

Del 22 d'abril al 9 de maig

INDRETS DE L'ITINERARI:

Istanbul, Adana, Tars de Cilícia, Iconi (Konya), Antioquia de Pisídia (Yalvaç), Capadócia, Perga, Aspendos, Side, Atàlia (Antalya), Pamukkale i el seu entorn calcari singular, laodicea, Afrodísia, Priene, Milet, Efes (Selçuk) i la casa de la Mare de Déu (Meryemana), Pèrgam, Troia, Neàpolis, Filips i Lídia, Tessalònica, Berea, Kalambaka i els monestirs de Meteora, Delfos, Hosios Loucas, Corint, Micenes, Epidaure i Atenas.

PLACES LIMITADES - OBERTA LA INSCRIPCIÓ

**DAVANT L'INTERÈS
MANIFESTAT PER
MOLTS PELEGRINS**

Un nou pelegrinatge a

TERRA SANTA

Del 14 al 22 de maig

VISITANT, COM A "PELEGRINS DE LA PARAULA" LA JUDEA I LA GALILEA:

Jerusalem (sant sepulcre, via Dolorosa, cenacle, muntanya de les Oliveres, esplanada i mur occidental del Temple, etc.) i el seu entorn (Betània, Ain Karem, etc.), Betlem, Jericó, la mar Morta i el riu Jordà, el llac de Tiberiades, el mont Tabor, Cafarnaüm, Canà de Galilea, Natzalet, el mont Carmel, etc.

Una vivència inoblidable, pas a pas amb el Nou Testament, seguint les directrius i la tradició transmesa per l'Escola bíblica de Montserrat.

DEMANEU INFORMACIÓ - QUEDEN POQUES PLACES

L'ASSOCIACIÓ D'AMICS DE CATALUNYA CRISTIANA CONTRIBUEIX ECONÒMICAMENT
PERQUÈ **CATALUNYA CRISTIANA** PUGUI SORTIR CADA SETMANA. FES-TE AMIC!

Per a informació: Plaça d'Urquinaona 11, 3r. 3a. A, 08010 Barcelona, tel. (93) 301 37 18

EDITORIAL

La Quaresma contra la corrupció

El tema de la corrupció ha estat de moda. Llàstima que, en lloc de cercar-ne la pista en la vida de totes les persones i de tots els àmbits, la seva denúncia hagi quedat circumscrita a l'àmbit de la política i referida exclusivament als seus directius. La realitat és que tots som víctimes, en grau més gran o més petit, de les escomeses del mal, en totes les seves formes, i resultaria hipòcrita veure'n els efectes només en el veí. L'Evangelisme adverteix de la necessitat de treure'ns la biga que ofusca l'ull propi, abans de decidir-nos a netejar de brosses el de l'altre.

Les comunitats catòliques iniciem aquests dies l'exercici quaresmal. A les envistes de la Pasqua, emprenem un gran moviment de conversió. Convertir-se és girar en rodó: si érem d'esquena al Pare i als germans i estàvem abassegats pel culte del propi jo, ara ens cal sortir de nosaltres mateixos i refer la comunió amb Déu.

Tot això té molt a veure amb el tema de la corrupció. Observem que aquest mot s'ha fet famós de cop i volta, després que haviem pràcticament exiliat un altre mot més clàssic: el de pecat... Ara que ningú no es considerava pecador... resulta que molts són corruptes. La vella saviesa cristiana somriu amb bon humor davant aquests canvis semàntics. La realitat és que portem el tresor de la gràcia de Déu, que a tots ens és donada, en gerres fràgils de terrissa i pecar és, tristament, a l'abast de qualsevol.

Val la pena que aprofitem la Quaresma per descobrir, amb el nom que sigui, el nostre pecat, i convertir-nos a la resurrecció de Jesús.

Sortosament la quaresma si és esforç de l'home que cerca Déu, és també i sobretot gràcia de Déu que cerca l'home. Per això la nostra lluita contra la corrupció no és quimèrica. No depenem de controls legals, d'accions judicials ni de comissions parlamentàries... L'atenció a la paraula revelada... la pregària... el sagrament de la penitència... són els nostres grans mitjans de conversió. Tant de bo en lloc de blasmar la corrupció d'altri, sapiguem beure a les fonts d'incorrupció que el Senyor, l'únic sant, féu brotar a l'Església per als homes de tots els temps. Aquesta serà, a més, la millor contribució cristiana al bé del país.

D'antuvi, els ciutadans han de tenir, alhora el gust i la capacitat de ser lliures. Ara bé, no tothom té el desig de ser lliure, autònom, responsable. Vastes comunitats, subjectes a una cultura tradicional, prefereixen la calor fetal d'una pertinença col·lectiva que els dispensa d'escollir. Quan se sap que un país com el Brasil no va abolir l'esclavitud fins l'any 1888, no cal sorprendre's del seu retard democràtic comparat amb els Estats Units fundats en nom de la llibertat. I és diferent també en certes tribus africanes, el Japó, i països musulmans.

La capacitat no és pas menys necessària. Quan al nord-est del Brasil els camperols, analfabets en un 70%, són invitats pels seus responsables municipals a votar, no han d'escollir gaire: els candidats són els seus explotadors. Escollir entre Pere i Pau és potser un senyal de democràcia. No és pas un gran ajut en tant que els electors són políticament incapaços de conduir el seu propi destí.

La segona condició és que els elegits siguin capaços de limitar ells mateixos el seu poder en nom del respecte que deuen als seus electors. Sens dubte que la seva tasca és exercir fermament el poder. Però han de fer-ho a la llum d'anàlisis realistes. Ho han de fer en la mesura que sigui necessari i no més per tal de deixar exercir al màxim la llibertat dels grups i de les persones, respectant les seves iniciatives. Aquest és el preu amb què pot prendre cos la "societat civil" que ha d'estar per damunt de la societat política. Petit signe de democràcia: quan un ministre a França es desplaça per la capital, cal fer-li pas a cop de sirena i motoristes, com el gat amb botes davant la carrossa del marquès de Carabàs. A Suècia el vehicle s'atura davant els semàfors com tothom. La democràcia exclou l'exhibicionisme.

Finalment, no hi ha democràcia mentre els ciutadans d'un país, electors i elegits, no tenen el menor sentit de les concessions a fer als altres i dels compromisos que en deriven. Això no és indiferència ni mollesa d'esperit ja que la democràcia no elimina ni els conflictes d'interessos ni els enfrontaments que poden resultar-ne. Els agricultors i els descarregadors tenen el dret d'expressar-se encara que les seves opinions siguin contestables. Però el dret de combatre s'inscriu en el més ampli de discutir i de fer

concessions. Ja que si cadascú decideix "anar fins al final", la societat s'omple de violència i la llei esdevé de la niciesia i de la força bruta, de dreta o d'esquerra, majoritària o minoritària. La qüestió no és aquí.

Això suposa igualment que els elegits, capaços de respectar el poble que pretenen servir (en el context internacional), siguin també capaços de respectar-se mútuament i, quan cal, retirar-se davant el bé de la nació. Això exclou les pells de plàtan i les maniobres més o menys clares. Això descoratja els ciutadans de complir els seus deures elementals. No se'ls ha enviat a jugar amb tramosos, amb paranoics i estults imbuïts de si mateixos i dels seus poders.

Si s'admeten aquestes premisses, és ingenu imaginar que tots els països del món són capaços d'entrar immediatament en la democràcia. Se'ls pot obligar, com feren els americans amb els japonesos l'any 1945, a instaurar estructures formalment democràtiques. Però, al rerefons, hi

Les condicions de la democràcia

hauria molt a dir sobre el funcionament real d'aquesta democràcia. Sense parlar d'altres.

Igualment els països que es diuen democràtics des de fa molt de temps ho són imperfectament per una senzilla raó que concerneix tota la societat política. I és que amb individus imperfectes no es pot construir una societat perfecta. Ara bé, essent tot relatiu, en tota societat, hi ha cretins i sobredotats, egoistes i homes generosos, gent modesta i gent pretenciosa. Certs grups defensen asprament el seu bistec sense mirar pels altres, certs partits es creuen els únics aptes per governar, i cada vegada que neix un infant té tota la vida per aprendre a viure. En el millor cas, la democràcia resta per fer. És la tasca de cada un dels ciutadans.

■ Jean Moussé, s.j.
(De "la Croix")

RESPIR

Ai d'aquell...

L'altre dia vaig quedar sorprès de sentir un professor que defensava amb contundència que ell era el qui ensenyava tot allò que els altres havien d'aprendre, i que als altres els tocava d'aprendre, i prou! Com que es tractava d'una mitja interpel·lació, vaig haver de respondre, i la resposta que em va sortir fou en forma d'amenaça: "Ai d'aquell mestre que es pensa que no pot aprendre res dels seus alumnes!". Per amorosir una mica la cosa, vaig afegir-hi, certament convençut: "I ai d'aquells pares que tenen la pretensió que no han d'aprendre res dels seus fills!". Per acabar d'arrodonir-ho, encara vaig generalitzar: "Ai d'aquelles persones grans que estan convençudes que no han d'aprendre res dels joves!". No és cosa d'ara, sinó que és de sempre, que són els joves els qui salven els vells. I és molt natural que sigui així. Però els salven essent, vivint; els salven si són, si viuen. No els salven prenent actituds salvadores, o messiàniques.

■ Miquel Estradé

Director: Joan E. Jarque i Juglar

Sots-directors: Francesc Malgosa Riera i Mons. Joan Carrera Planas.

Redacció i col·laboradors: Núria Albert; Montserrat Albert; Josep M. Aragonès; Joan d'Arquer; Jordi Bassas; Pilarín Bayés; Pietat Campmajo; Oriol Camps; Pere Campàs; Salvador Cardús; Rosa Collé; Francesc Gamissans; Núria Giral; Joan Guiteras; Jordi Jorba; Pau López; Enric Graupera; Jaume Mora; Antoni Munné; Francesc Nicolau; Núria Oriol; Albert Pera; Antoni Plaja; Tomàs Puntí; Jordi Roigé i Solé; Joan Salvador; Pere Tena; David Vidal; Pere Vives; Manuel Valls; Miquel Estradé; Francesc d'A. Picas; Pere Saumell.

Corresponsals: Leonard Santacana, CERVERA; Carme Frigola, FIGUERES; M. Caballé, GIRONA; Josep Nadal, IGUALADA; Jaume Montaña, LLEIDA; Enric Badosa, ROSES; Joan Boronat, TARRAGONA; Norbert Miracle, TORREDEM-

BARRA; Antoni Mirabet, SEU D'URGELL; Joaquim Blanch, TORTOSA; Enric Benavent, VILANOVA I LA GELTRÚ; Antonio Gil, ANDALUSIA i

SUD D'ESPANYA.

Disseny: Josep Samper.

Compaginació: Carlos Aguado

SUBSCRIPCIONS ANUALS

Catalunya, resta de l'Estat espanyol, Andorra,
Gibraltar i Portugal 7.800 Ptes.

Resta d'Europa: 17.732 Ptes. □ Amèrica, Àfrica i Filipines: 21.892 Ptes.
□ Àsia més oriental i Oceania: 30.732 Ptes.

Edita: FUNDACIÓ CATALUNYA CRISTIANA

Gerent: Jaume Roigé i Torrentgenerós

Redacció, administració, publicitat i autoedició:

Edifici de la Parròquia de la Mare de Déu dels Àngels,
c/. València, 244, 2º. Telèfons: 215 27 39 / 215 27 84.

Fax 215 28 05 - 08007 BARCELONA.

Impresora: Publiagraf, S. A. L. Passatge Valeri Serra, 30,

Tels. 454 16 30 / 17 77 BARCELONA.

D.L. B.14.387/79

Difusió controlada per O.J.D.

MEMBRE DE LA UCIP

ARA MATEIX

Aquest pessic de cendra al front...

No sempre ni a tothom cau simpàtic el vell ritu penitencial amb què obrim la Quaresma... Recordo els suggestius versos de Joan Maragall a una noia, el dimecres de cendra:

"No et facis posar cendra, no et facis posar cendra
patró de joventut,
que no té res a veure la mort, la cendra, amb tu.
No entelis amb *mementos*
ton front rosat i pur."

I si del vitalisme del nostre poeta —gran creient tanmateix— passem a la fal·lera esbojarrada de plaer de tants contemporanis nostres, la cendra esdevé encara més estranya. A no ser, si de cas, que a algú se li acudeixi d'integrar-la en el repertori *escatològic* d'estirabots per cridar l'atenció o posar nom a grups de rock... La litúrgia catòlica, en canvi, no es retreu de retornar-nos, cada any, a la consideració lúcida de la nostra realitat: com hi hagué un temps —immens— que no existíem, vindrà un dia que esdevindrem pols. Hi ha un punt fugaç de coincidència entre aquesta observació i la inclinació, tan humana, a l'escepticisme clarivident i malencònic que recull l'Eclesiastès: "Vanitat i més vanitat, deia el Portaveu-del-Poble, tot és en va". Només un punt. Perquè nosaltres, precisament amb la cendra al front, enfilem el camí de la Pasqua. És aquesta la nostra originalitat.

En una visió immanent de l'home, la certesa de tenir els dies comptats i, encara, batuts per tota mena de desgràcies, va per una banda, i la fretura de ser feliç va per una altra. Són dues vessants de mal lligar que només arriben a un cert compromís a força d'evasió, d'exaltació de l'instant que fuig i del seu assaboriment ansiós o sàviament resignat, segons els tarannàs. Un compromís de vegades brillant —el "carpe diem" horacià— però ben difícil en determinades circumstàncies... El carnaval és una creació típica d'aquest fràgil compromís: una explosió de ganes de viure i de ser feliç que se sobreposa a l'altra vessant de la realitat humana.

La Pasqua del Senyor, sotmès al sofriment i a la mort, i ressuscitat no és superposició sinó síntesi. Per això als cristians —pobre gent tant assetjada pel mal i tan necessitada de felicitat com tothom— no ens cal tapar ni oblidar res: la joia ens neix de la vida mateixa com la Pasqua corona la quaresma. Ens podem permetre, fins i tot, de mirar la cendra fit a fit: baixem amb Jesús al fons més obscur de la condició humana i amb Ell en sortim.

Antigament es representaven diàlegs entre don Carnestoltes i donya Quaresma. I encara molts els contraposen. Però el veritable interlocutor del Carnestoltes és la Pasqua, no una reducció a la seva fase preparatòria. En aquests temps de tanta pastoral "homeopàtica", amb inevitables carnivals a les escoles cristianes i àdhuc a les parròquies, ens caldria el coratge de mostrar també la diversitat radical entre la seva filosofia i la de la Pasqua.

■ J. Carrera Planas

Missatge de Quaresma del Sant Pare Joan Pau II

"Cridats a compartir la taula de la Creació"

Estimats germans i germanes:

La creació és per a tots. Sí; apropant-se el temps de Quaresma, temps en el qual el Senyor Jesucrist es fa una especial crida a la conversió, vull adreçar-me a cadascú de vosaltres per invitar-vos a reflexionar sobre aquesta veritat i realitzar obres concretes que manifestin la sinceritat del cor.

Aquest mateix Senyor, la màxima prova d'amor del qual celebrem per la Pasqua, era amb el Pare des del principi preparant la meravellosa taula de la creació a la qual va voler invitar a tothom sense excepció (cf. Jo 1,3). L'Església ha comprès aquesta veritat manifestada des dels inicis de la Revelació i l'ha assumida com a un ideal de vida proposat als homes (cf. Ac 2,44-45; 4, 32-35). En temps més recents ha predicat una i altra vegada, com a tema central del seu Magisteri social, el destí universal dels béns de la creació, tant materials com espirituals. Assumint aquesta llarga tradició, l'Encíclica "Centesimus annus", publicada amb motiu del centenari de la "Rerum novarum" del meu predecessor Lleó XIII, he volgut promoure la reflexió sobre aquest destí universal dels béns, que és anterior a qualsevol forma concreta de propietat privada i ha d'il·luminar el seu veritable sentit.

Tanmateix, és dolorós constatar com, malgrat que aquestes veritats, clarament formulades, hagin estat tantes vegades repetides, la terra amb tots els seus béns —que hem comparat amb un gran banquet el qual han estat invitats tots els homes i dones que han existit i existiran— en molts aspectes, és encara, per desgràcia, en mans d'unes minories. Els béns de la terra són meravellosos, tant aquells que ens vénen directament de la generosa mà del Creador, com els que són fruit de l'acció de l'home, cridat a col·laborar en aquesta creació amb el seu enginy i el seu treball. Més encara, la participació d'aquests béns és necessària per tal que cada ésser humà pugui arribar a la seva plenitud. Per això es fa encara més dolorós constatar quants milions resten exclosos de la taula de la creació.

Per això us invito especialment a centrar la vostra atenció en aquest any commemoratiu del cinquè centenari de l'Evangelització del continent americà, que de cap manera pot limitar-se a un mer record històric. La nostra visió del passat ha de ser completada amb una mirada al nostre entorn i vers el futur (Centesimus annus 3), procurant discernir la misteriosa presència de Déu en la història, des de la qual ens interpel·la i

ens crida a donar-li respostes concretes. Cinc segles de presència de l'Evangelí en aquell Continent no han assolit encara una equitativa distribució dels béns de la terra; i això és particularment dolorós quan es pensa en els més pobres entre els pobres: els grups indígenes i amb ells molts camperols, ferits en la seva dignitat per ser mantinguts fins i tot al marge de l'exercici dels drets més elementals, que també formen part dels béns destinats a tots. La situació d'aquests germans nostres clama la justícia del Senyor. Per conseqüent, cal promoure una generosa i audaç reforma de les estructures econòmiques i de les polítiques agràries, que assegurin el benestar i les condicions necessàries per a un legítim exercici dels drets humans dels grups indígenes i de les grans masses de camperols que amb tanta freqüència s'han vist injustament tractats.

Per aquests i per a tots els desposseïts del món —ja que tots som fills de Déu, germans els uns dels altres i destinataris dels béns de la creació— hem d'esforçar-nos amb afany i sense dilacions per tal que ocupin el lloc que els correspon a la taula comuna de la creació. En el temps de Quaresma i també durant les campanyes de solidaritat —campanyes d'Advent i setmanes a favor dels més desposseïts— la consciència clara que la voluntat del Creador és posar els béns de la creació al servei de tothom, ha d'inspirar el treball per a una autèntica promoció integral de tot l'home i de tots els homes.

En actitud orant i compromesa hem d'escoltar atentament aquelles paraules: "Mira que sóc a la porta i truco" (Ap 3,20). Sí, és el mateix Senyor que truca dolçament al cor de cada u, sense forçar-nos, esperant pacientment que li obrim la porta perquè Ell pugui entrar i asseure's amb nosaltres a taula. Però, a més, mai no hem d'oblidar que —segons el missatge central de l'Evangelí— Jesús truca des de cada germà, i la nostra resposta personal servirà de criteri per posar-nos a la Seva dreta amb els benaventurats, o a la Seva esquerra amb els infelïços: "Perquè vaig tenir fam... vaig tenir set... era foraster... estava nu... malalt... a la presó" (cf. Mt 25, 34 ss.).

Demanant ferventment al Senyor que il·lumini els esforços de tots a favor dels més pobres i necessitats, us benèeixo de tot cor, en nom del Pare i del Fill i de l'Esperit Sant. Amén.

Vaticà, 29 de gener de 1992

■ Joan Pau II

SABER ESCOLTAR

Per abans de la confessió

He trobat, en un material, per a la celebració del sagrament de la penitència, una oració per abans de la confessió. He decidit de transcriure-la, perquè ajuda a aprofundir el signe de la imposició de les mans i recorda com el ministre dona el perdó en nom de Crist.

"Senyor, Déu, que ordenàreu als leprosos, que us imploraven la salut, de presentar-se als sacerdots,

i volguéreu imposar les mans
per allunyar les malalties del cos i les xacres de l'ànima.

Vós que manàreu als apòstols i als seus successors

d'imposar també les mans per donar la salut als malalts;

mireu-me amb ulls de bondat, a mi,
que, obedient als vostres manaments,
em presento al vostre sacerdot
i desitjo, com els malalts, rebre de Vós la salut;
poseu les vostres mans damunt de les del vostre ministre

perquè, quan el sacerdot, en nom vostre,
m'imposi les mans

i pronuncii damunt meu les paraules del vostre perdó

senti com m'és infós l'Esperit Sant
i m'és atorgat el perdó de totes les meves culpes.

Per Jesucrist, Senyor nostre".

■ Joan Guiteras

Posem per cas que el lector d'aquest article es considera cristià. I que creu que, més enllà de les conviccions que comportal'adscripció religiosa que professa, aquesta s'hauria de traduir en experiència concreta i quotidiana.

Posem per cas, també, que acaba de celebrar el Carnestoltes, seguint els costums de l'època, que s'ha disfressat i que ha anat a la rua formant part d'una comparsa d'una colla d'amics.

Ara, però, ja és dimecres de cendra i voldria que, de la mateixa manera que ha trobat una forma concreta de celebrar la transgressió ritual de la festa, vol viure l'experiència d'un període de reflexió interior, de revisió de la pròpia quotidianitat, de preparació per a una "vida nova", ni que només fos en un parell de detalls d'aquests tan quotidians però que ens marquen tan profundament.

D'entrada, val a dir que es trobarà amb una dificultat de primer ordre: no trobarà gaire gent amb qui compartir el neguit, i per tant, pot ser que acabi abandonant el propòsit que s'havia fet de tenir present que comença la Quaresma.

Suposant que s'entossudeixi a voler "celebrar" la Quaresma, es trobarà amb dues noves dificultats: la manca d'un suport ritual que actualitzi i faci accessible el significat del temps quaresmal, i la constatació que el món "de veritat" segueix el seu curs, indiferent al temps penitencial cristià.

És clar que es podria demanar al nostre lector de bona fe que prengui consciència del seu compromís personal amb el sistema de creences que segueix, i que sàpiga nedar contracorrent, ni que el riu baixi embravint. Per tant, que substitueixi els rituals tradicionals per una reflexió intel·lectual —que llegeixi llibres, per dir-ho així, i que vagi a conferències—, i que procuri prendre contacte amb la comunitat parroquial,

Què se'n vol fer de la Quaresma?

que l'ajudarà a no sentir-se sol.

Però aquesta solució és una solució per a minories. Primer, perquè el camí de la reflexió intel·lectual demana algunes condicions prèvies que la majoria no reuneix. Després, perquè la pertinença a un grup parroquial concret no és fàcil. Cal trobar algú que t'hi ajudi a entrar, cal "connectar-hi", cal que s'ajusti a un estil propi de comunicar-se, molt condicionat per la pròpia biografia. No és que siguin ganes de posar-hi traves, però és clar la complicació és gran. I ja ho he dit, tot això, en supòsit d'una voluntat prèvia ben clara, perquè si no, no cal ni parlar-ne.

Comencem ara per l'altre extrem.

Resulta que un grup de cristians del poble o del barri, han decidit que, coincidint amb el dimecres de cendra, sortiran al carrer, al mercat, a repartir uns cartells de la Vella Quaresma que han encarregat a un bon il·lustrador, i un fulletó on se n'explica breument el significat i on es fan unes propostes diguem-ne didàctiques per al seu ús.

El cartell té prou interès, agrada prou, com per arribar a casa, i ser penjat al menjador, tal com es va fer per

Nadal amb aquell calendari d'Advent importat d'Alemanya. Els nanos de casa, a més, pregunten què vol dir aquell bacallà que agafa la vella Quaresma, per què té set cames, i per què a cada peu hi ha una llaminadura.

De fet, durant les set setmanes de quaresma, aquella imatge ha introduït a casa mateix, la memòria d'un temps específic. I potser fins i tot l'espera setmanal de la llaminadura ha transmès al més petit de casa l'experiència real d'un temps diferent. A casa, a més, s'han animat a fer abstinència els divendres, que ja no té cap significat de privació econòmica, és clar. Tots l'hem feta la broma que avui, el peix és més car que la carn. Però ha suposat compartir amb el més petit de casa, l'experiència d'una durada diversa de la del curs normal dels dies. Aquest any, Rams no arribarà de cop, sinó que s'haurà anat acostant a poc a poc. I Pasqua no seran només tres o quatre dies de vacances, que sempre van bé, sinó el final d'allò que s'havia començat amb un cartell ben il·lustrat, penjat a la paret del menjador. L'any que ve, potser es decidiran a anar a alguna de les celebracions parroquials que s'anuncien al fulletó que acompanya la Vella Quaresma.

Aneu a saber per on és millor començar. Si per un extrem o per l'altre. Però mentre el primer camí només arriba als convençuts, l'altre potser convenceria algú de nou. Tanmateix, això voldria dir desintel·lectualitzar una mica l'experiència de la fe, i tornar a atendre'n la seva expressió popular. Al capdavant, la societat moderna no es mou per altra cosa que per allò que sempre ha mogut totes les societats: per la possibilitat de convertir les grans idees en experiències quotidianes concretes i senzilles.

■ Salvador Cardús i Ros

CARTES • CARTES • CARTES • CARTES • CARTES • CARTES • CARTES • CARTES • CARTES • CAI

◆ Una altra vegada sobre el divorci

Sr. Director:

Amb el títol "Polèmiques jurídiques sobre la família" s'ha publicat fa poc una valoració positiva sobre la Llei del Divorci 7/781, qualificant-la d'oberta i progressista, i afirmant que ha beneficiat la societat espanyola.

L'article reconeix l'existència de "qüestions preocupants" en aplicar la legislació vigent, destacant entre elles "l'incompliment sistemàtic i generalitzat" de les obligacions cap a membres més desprotegits de la família trencada: l'esposa i els fills. Però el que no contempla, són les conseqüències que inevitablement es deriven de la desintegració familiar.

En els països on el divorci està admès i regulat des de fa molts anys, pot constatar-se i quantificar-se el cost efectiu i afectiu del que constitueix aquest flagell del nostre temps. És indispensable que ens posem d'acord sobre aquest cost, com ho hem fet amb la condemna activa d'altres xacres ens ens afecten: la drogaaddicció, la pornografia i el terrorisme. Davant aquest conjunt d'atacs a la convivència social, hem de posar en pràctica els mitjans més eficaços per a la seva defensa, eradicant les seves causes més properes o remotes.

No és el progrés el que fa mal. Per això cal donar un gir total al tractament de tot allò que promou o facilita la ruptura de la institució familiar.

I encara que no escaigui una optimista ingenuïtat respecte a un canvi de la política miop que avui es practica, cal esperar que la dura realitat i la correcta apreciació d'allò que la família significa no necessi-

tarà per tornar als seu bon camí, els 70 anys que ha tardat el comunisme per arruinar moralment i econòmicament els països que el posaren en pràctica en nom, casualment, de la Llibertat i del Progrés.

LUIS RIESGO MENGUEZ
Barcelona

◆ Diverses formes de persecució

Sr. Director:

Veig ben justificada la queixa del Sr. Arquebisbe davant els atacs a la creença cristiana, amb tota mena de burles que proliferen en els mitjans de difusió tant d'imatge com de lletra impresa.

Una de les identitats del cristianisme és parlar l'altra galta; i també té com a cosa essencial la llibertat que ens permet de veure benigneament la lliure opció de qualsevol home, davant el llenguatge personal, no coactiu, de Jesús que ofereix un tresor.

El cristianisme que, com diu Karl Rahner "O és llibertat o no és res", parteix de la confiança donada a tot home. El mateix sant Tomàs tremolava davant d'això. Si "el sol surt per a bons i dolents" cada un a de tenir la llibertat, fins i tot, per fer-se esclau. I realment ho serà si renuncia a l'autèntica llibertat que és la Paraula per excel·lència: Crist.

Com a cristians hem d'estar contents de la llibertat que ens permet de fer la opció fonamental vers el destí per al qual hem estat creats. El gran model de sants, Francesc d'Assís, té la "vera alegria" quan és menyspreat. Aquesta actitud és l'única que despiasta l'anàlisi de Freud, i qualsevol "anàlisi" o serial del "seramago"

que sigui, o del vanitós de torn.

Seria una gran sort que els cristians no renunciessin a aquesta llibertat, que inclou altres tipus de pedagogia a exercir amb totes les nostres forces, i des del gran manament de Jesús. Això serà durant molts mil·lennis o sempre, motiu de reflexió. Amoïna, naturalment, pensar que, fins i tot la gent que aprecia la moral bàsica o natural, que el cristianisme ha fet seva, renunciï a donar-li el sentit transcendent perquè perduri. Molta d'aquesta gent es mostra indiferent a l'atac sistemàtic i materialista que ens ve de les ideologies de moda, sofrint-ne l'insult com si anés destinat a "altre".

Amoïna també la gran dispersió d'esforços degut a sentiments visceralment (dins el mateix nucli de creients) que menystenen la informació, per ex., quan se senten veus "autoritzades" que poden negar la llibertat de les autèntiques petites nacions amb la presumpció que així podran frenar el "nazisme", amb la qual cosa el confirmen i el fan perdurable; d'altres amb la "humanitària" excusa de treure càrregues volen recomanar anti-conceptius. Davant de tanta ambigüitat, hom no sap si plorar o riure. Crec que he d'optar, amb esperança per l'advertiment de Jesús. És per la persecució que el cristianisme triomfa; i això malgrat la indiferència a valorar la gran obra d'amor: Mare Teresa, germana Genoveva, Caritas, joves i vells voluntaris, joves que ho han deixat tot i cremen la seva vida a Missions, metges que han fet el mateix, monges que no es jubilen, que no poden gairebé caminar, atenent a qui sigui, etc. No podem oblidar tampoc aquells treballadors de la vida contemplativa, que fan, amb la pregària, que tot sigui possible, fins i tot, que un arbre es trasplanti

de la terra al mar o que siguem capaços de treure'ns la "biga de l'ull".

JORDI ROIG I SANS
Barcelona

◆ Controvertida presentació d'un llibre de mossèn Cervera

Sr. Director:

A la "Fontana d'Or", el passat dia 11 de febrer, es va presentar el llibre de mossèn Josep Maria Cervera "TESTIMONI ATGE DE FE I FIDELITAT", patrocinat pel Bisbat de Girona.

Es tracta d'un recull de biografies dels sacerdots i religiosos gironins assassinats durant la persecució religiosa del 1936/1939, persecució que intentà, també, apartar a sang i a foc les famílies cristianes de la Fe, en esmicolar l'Església catalana, arreplegant de la nostra Pàtria.

El presentador del llibre, senyor Josep Benet, estigué molt desafortunat. Els familiars i amics dels biografats que assistien a l'acte se

sentiren ofesos quan "l'historiador" els intentà fer-los creure que "Pel mar corren conills i pel bosc corren anguiles". I van protestar públicament.

Mossèn Cervera va passar un calvari escoltant el Sr. Benet. Se li coneixia amb la cara de pomes agres que feia: No va aplaudir al presentador. I amb la seva asseynada intervenció, feta a continuació, s'apaivagaren els ànims de molts assistents, xarbotejats de tanta "humorada".

Mossèn Cervera féu una esplèndida exposició del seu treball biogràfic i històric, i per aquesta dissertació valgué la pena la vetllada cultural a La Fontana.

Com a fet insòlit, direm que el llibre no va ser presentat físicament. Ningú no va veure cap exemplar a La Fontana d'Or; ni venut ni repartit. Ni es troba a cap llibreria. L'edició està diposada al Bisbat. Recordem que l'original de mossèn Cervera tardà més de dos anys per obtenir del Sr. Bisbe, permís de publicació.

FRANCESC A. PICAS
La Jonquera

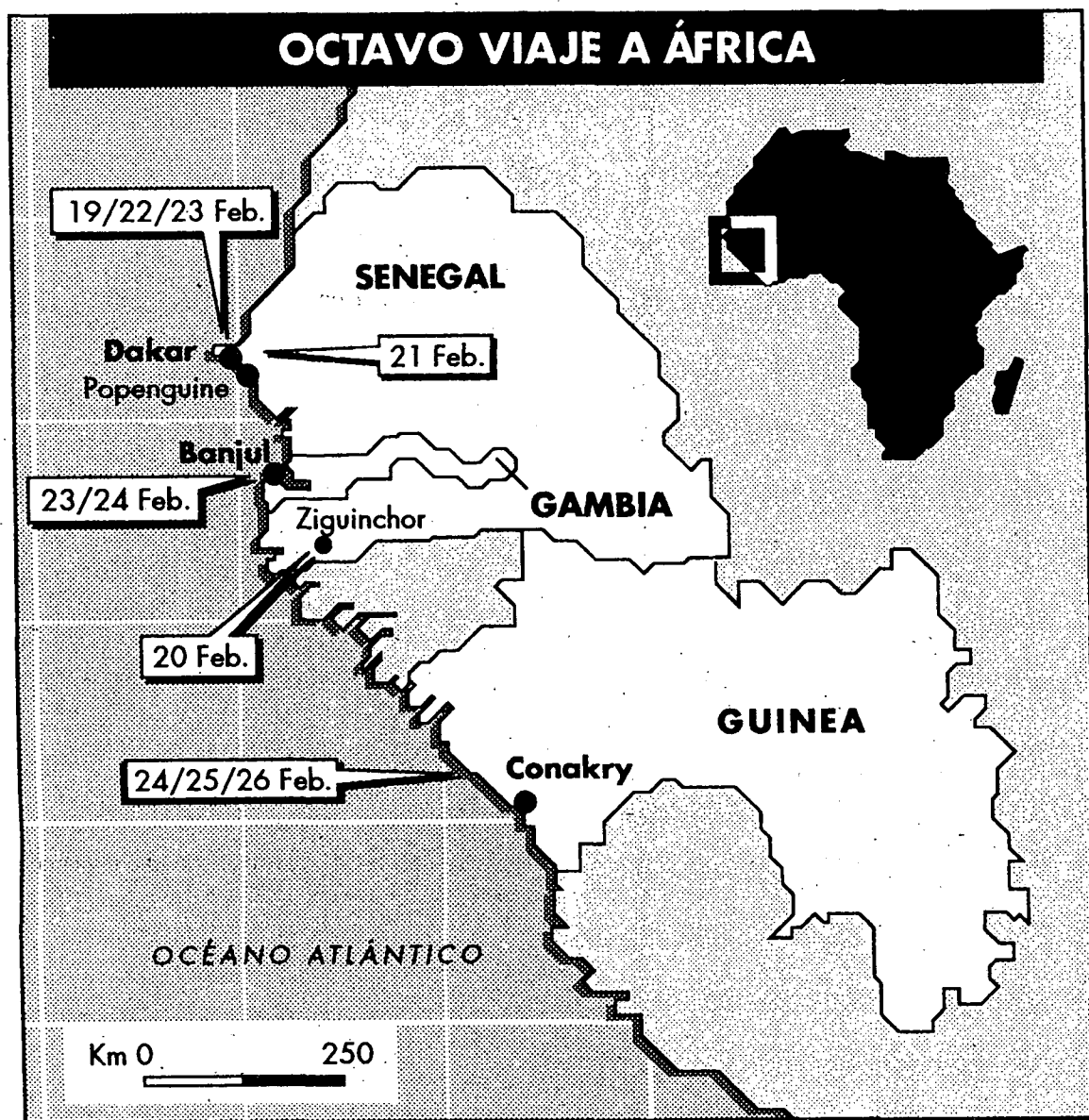
ACUDIT

Viatge de Joan Pau II a Senegal, Gàmbia i Guinea

Per ajudar l'Àfrica no n'hi ha prou amb reduir deutes i molt menys amb crear nous crèdits

Els objectius de Joan Pau II en el seu vuitè viatge africà han estat establir un diàleg amb l'islamisme, religió majoritària en els tres països visitats; suggerir la solidaritat internacional amb el Tercer Món; condemnar l'alcohol, la droga i la prostitució; denunciar la "diàspora negra" en la seva visita a la "Casa dels esclaus"; proclamar la dignitat de la dona, i aconsellar els bisbes que utilitzin els mitjans informatius per a l'evangelització.

El 19 de febrer, dimecres, el Papa, a bord de l'"airbús" es traslladà de Roma a Dakar, capital del Senegal, primer país visitat.

Malgrat que aquest viatge volia ser una visita pastoral del Papa per confortar els catòlics, es constatà una sorprenent assistència de musulmans en tots els actes organitzats. Només a Dakar un grup reduït de fonamentalistes islàmics féu el boicot a la presència del primer cap de la religió catòlica.

Amb els periodistes durant el vol

En una roda de premsa, a 9.000 metres d'altura, el Papa inicià el seu diàleg amb els periodistes, en clau humorística, bromejant sobre el color blanc

de la seva sotana que, segons digué, li donava un caire "colonial". Parlà de la preparació del Sínode d'Àfrica i va desmentir el suposat paper de la Santa Seu en l'evasió de criminals nazis a l'Àfrica. Finalment al·ludí la situació de misèria que viu Àfrica i la necessitat que els països desenvolupats no oblidin els seus germans negres, les necessitats dels quals continuen essent immenses.

SENEGAL: "No em cansaré de proclamar l'autèntica solidaritat entre tots els pobles del món"

En els mitjans diplomàtics de Dakar es presentava el viatge del Papa com "la visita de la cohabitació" entre la majoria musulmana (90 per cent) i la minoria catòlica (5 per cent), dels 7 milions d'habitants d'aquest país. Malgrat tot això, les relacions entre les comunitats catòlica i musulmana de Senegal són satisfactòries. Molts fills de grups sunites van a les escoles catòliques i es caracteritzen per la seva tolerància.

El Papa passà gairebé tota la jornada a Ziguinchor, capital d'una regió agitada per fortes tensions separatistes. Va prendre la paraula per saludar explícitament els caps religiosos islàmics que havien anat a la seva cita a la catedral.

Crida a la solidaritat internacional

El Papa féu una crida a la solidaritat internacional amb les nacions del Tercer Món i en especial amb les de l'Àfrica, als ambaixadors de 57 països, reunits en el jardí de la residència del Nunci Apostòlic, a Dakar.

El Sant Pare durant la celebració de l'Eucaristia a l'estadi de Ziguinchor

"En aquesta època en què ens meravellem de veure abolides les distàncies, en un moment en què les informacions són transmeses instantàniament per tot arreu, constatem amb tristesa —digué— que entre els pobles subsisteixen unes altres grans distàncies" com les "tràgiques diferències i expectatives de vida i de mitjans disponibles per a la instrucció o la salut" o les "diferències profundes en el gaudi de la llibertat que, es tradueixen en un reconeixement tan desigual de la dignitat humana".

Després afegí que per ajudar realment els països en desenvolupament no n'hi ha prou amb reduir un deute o crear nous crèdits. "La realitat humana —explicà— no es deixa condensar en unes xifres. No em cansaré de repetir que l'autèntica solidaritat per a desenvolupament pressuposa la col·laboració entre les persones i les comunitats, el suport de les seves iniciatives, la valorització de les seves específiques qualitats i del seu legat espiritual".

Davant 30.000 persones en un santuari marí

El divendres al matí el Papa visità el santuari marí de Ponguine, a 74 quilòmetres al sud de Dakar, on es venera la imatge de "Notre Dame de la Delivrande", que evoca la d'un homònim santuari de Normandia. Karol Wojtyła celebrà la missa en presència d'unes 30.000 persones que participaren en la litúrgia amb els seus cants africans. Entre els presents hi havia nombroses persones abillades amb les robes característiques dels musulmans d'aquestes zones: el barret rodó en forma de cilindre i les llargues túniques de colors.

Utilització dels mitjans de comunicació social

Després de la celebració de l'Eucaristia en aquest santuari, el Papa es reuní amb els nou bisbes de la Conferència Episcopal de Senegal, Mauritània i Cap Verd. Joan Pau II parlà àm-

pliament als bisbes de la necessitat d'una "utilització metòdica i competent" dels mitjans de comunicació social en la difusió del missatge evangèlic; una qüestió que, segons digué, seria afrontada en el proper Sínode africà, previst per a l'any vinent. En aquesta "era de les comunicacions", l'Església "haurà de valorar els mitjans tradicionals i moderns de comunicació social que disposa a l'Àfrica —digué—, per insistir per tant en la formació de comunicadors cristians, religiosos i religiosos i laics

La trista "diàspora negra"

A Dakar, el Sant Pare féu una clara al·lusió a la "Casa dels esclaus".

A l'illa de Gorée hi havia hagut tres cases d'esclaus on els negres reunien els africans abans d'enviar-los a Amèrica. En aquestes cases s'amuntegaven els esclaus en humides i fosques cel·les vigilades per guàrdies armats. Un estret corredor comunicava amb el moll a través d'una obertura anomenada "la porta del viatge sense retorn".

Durant els 400 anys de tràfic de negres, passaren per Gorée unes 60.000 persones, sumades als 12 milions d'africans que foren deportats al nou món durant aquests quatre segles.

Joan Pau II qualificà la "Casa dels Esclaus" com el "santuari africà del dolor negre".

En nom de tota la Humanitat, així com dels catòlics d'aquella època que foren culpables d'aquest "crim enorme", Joan Pau II va demanar perdó i s'agenollà davant el lloc on s'amuntegaven els esclaus. "Preguem perquè desaparegui per sempre l'esclavitud —digué el Papa—, així com les seves seqüeles".

El dipòsit d'esclaus fou acabat el 1786 i ara és un centre turístic al qual acudeixen sobretot negres procedents d'Estat Units, que arriben al lloc buscant les seves arrels.

Sínode africà

Durant el seu tercer dia al Senegal, Joan Pau II parlà del projectat Sínode africà i d'altres temes. Parlà en francès, la llen-

Joan Pau II va rebre l'homenatge del poble guineà per la resistència de l'Església enfront la dictadura de Sekú Turé

gua oficial de Senegal, però els discursos foren pronunciats en wòlof, la llengua més parlada dels nadius.

El Pontífex féu al·lusió al proper Sínode africà, en el discurs pronunciat als bisbes de Senegal, Mauritània, Cap Verd i Guinea Bissau; insistí que l'africanització de l'Església ha d'inspirar-se "en els costums i les tradicions, en el saber i la cultura, en les arts i les ciències dels seus pobles". Però no féu cap al·lusió a l'acceptació de la poligàmia, que preconeixen alguns teòlegs.

Alentà els bisbes a avançar en el diàleg amb els musulmans, essent aquest un dels temes més tractats al llarg del viatge.

Joan Pau II insistí en el seu missatge en la necessitat d'unir dues coses que no tenen perquè estar enfrontades; per una banda, "la urgència de l'evangelització missionera", seguint "l'esperit missioner que va permetre fundar l'Església a l'Àfrica"; per un altre, recordà que "aquest anunci actiu no s'oposa al diàleg respectuós amb els vostres compatriotes pertanyents a unes altres tradicions religioses", sabent que el diàleg "pot enriquir a tothom" i que l'Evangeli "no resta gens la llibertat de l'home, ni el respecte per les cultures i tot el que de bo hi ha a cada religió".

"Respecteu la vida del vostre germà i la vostra, perquè cada vida ve de la mà de Déu. Construïu una casa oberta a tothom, els més dèbils i els més forts, uniu els millors fruits del sòl fecund, trebal·leu perquè el pobre no sigui abandonat, perquè els vostres fills creixin en l'esperança, perquè els malalts rebin la cura necessària.

La missa posà en relleu la bellesa d'una litúrgia que ha sabut assumir elements de la música i la dansa africanes.

El Papa, també, portà a terme la coronació canònica de la Mare de Déu de l'Alliberament, rèplica d'una imatge venerada a França.

GÀMBIA: "Cal combatre la pobresa, la fam i les rivalitats ètniques"

El diumenge, 23, el papa Joan Pau II féu una breu visita de 24 hores a Gàmbia, el petit enclau de poc menys d'11.000 quilòmetres quadrats, que s'insereix com una falca en territori senegalès al llarg dels 343 quilòmetres del riu Gàmbia.

La tràgica difusió de la Sida

El Papa va voler visitar Gàmbia per confortar amb la seva presència els gairebé 16.000 catòlics d'aquest país que constitueixen una minoria del dos per cent de la seva població. En la seva al·locució demanà novament a les nacions africanes a combatre "la tràgica difusió de la Sida", així com "els vells desafiaments de la pobresa, la fam i les rivalitats ètniques".

Com al Senegal, moltes de les persones que s'alinearen en la carretera de l'aeroport per rebre el Papa o que acudiren a la missa a l'estadi Indpendence construït el 1983 per tècnics xinesos, eren musulmanes.

Joan Pau II féu també una visita de cortesia al president de la República, Dawda Kairaba Jawara.

GUINEA CONAKRY: Homenatge a l'Església perseguida

A primeres hores del matí dels dilluns, el Papa visità Guinea Conakry. Abans de partir de Gàmbia, féu una crida per a la pacificació de la veïna Libèria amb una referència explícita al problema plantejat per més d'un milió de desplaçats i de refugiats. A Guinea Conakry, va rebre l'homenatge a l'Església per-

seguida pel règim dictatorial de Seku Turé, mort el 1984, que durant 26 anys va mantenir viu en aquest país un règim marxista aïllacionista que mirava amb desconfiança els estrangers.

Joan Pau II fou rebut a l'aeroport de Conakry pel nou president, el general de Brigada Lansana Gonté, el qual ha promès tornar les llibertats al país. És significatiu que durant el discurs de benvinguda al Papa, al contrari que aquest, el president no féu cap referència al procés de restauració de llibertats.

Un dels moments més emotius de la jornada fou la trobada del Papa amb el bisbe emèrit de Conakry, Raymond Marie Tchidimbo, que fou el primer bisbe nadiu d'Àfrica. Monsenyor Tchidimbo fou empresonat el desembre de 1970 i va estar en el camp de concentració de Boario durant vuit anys i mig.

"Les reformes no serveixen per res si estan tacades de sang"

El dimarts, Joan Pau II va ser a la capital de Guinea Conakry. Joan Pau fou rebut com "el Papa de la llibertat" per cristians i musulmans, ansiosos de posar punt final sobre l'encara no superat passat autoritari d'aquest país.

A la trobada que celebrà el dilluns amb els joves catòlics i musulmans, el Papa va poder veure diverses pancartes de protesta. Els cartells deien: "Prou repressió" i "Llibertat per als detinguts". També en la missa celebrada a l'estadi "28 de setembre", el nom del qual al·ludeix a la data d'independència del país el 1958, hi havia d'altres pancartes que resumien el missatge que els guineans han volgut transmetre al Papa: "Joan Pau II, volem la llibertat".

Però l'element més emotiu d'aquest acte fou la intervenció de l'arquebisbe de Conakry, Robert Sarah. "Dieu als governs africans que les reformes no serveixen de res si estan tacades de sang", exhortà el prelat en la missa celebrada a l'estadi.

Tornada a Roma

El Papa tornà a Roma el dimecres 27, després d'una visita de vuit dies que l'ha portat primer al Senegal, Gàmbia i Guinea i que fa que siguin 101 el nombre de països que ha visitat en els seus gairebé 14 anys de pontificat, recorrent una distància equivalent a vint-i-dues vegades i mitja el perímetre de la terra.

Els viatges de Joan Pau II a l'Àfrica

- Zaire, Rep. del Congo, Kenya, Ghana, Alt Volta, Costa d'Ivori 2-12 de maig 1980
- Nigèria, Benin, Gabon, Guinea Equatorial 12-19 de febrer 1982
- Togo, Costa d'Ivori, Camerun, Rep. Centrafricana, Zaire, Kenya, Marroc 8-19 d'agost 1985
- Zimbabwe, Botswana, Leshoto, Swazilàndia, Moçambic 10-19 de setembre 1988
- Madagascar, La Reunió, Zàmbia, Malawi 28 d'abril-6 de maig de maig 1989
- Cap Verd, Guinea Bissau, Mali, Burkina Faso, Txad 25 de gener-1 de febrer 1990
- Tanzània, Burundi, Ruanda, Yamaussoukro (Costa d'Ivori) 1-10 de setembre 1990
- Senegal, Gàmbia, Guinea Conakry 19-26 de febrer 1991

BARCELONA

• **DEBAT PER A CAPELLANS.**— El dilluns, **dia 16**, tindrà lloc el debat per a capellans corresponent a aquest mes de març. Serà al Centre d'Estudis Pastoral, de dos quarts d'onze a la una. El dirigirà el P. Ignasi Salvat, jesuïta, professor de la Facultat de Teologia, sobre **Qüestions matrimonials**. Hi haurà lloc per al diàleg. L'assistència és lliure.

• **DEBAT SOBRE L'HOMILIA.**— La revista "Missa Dominical", del Centre de Pastoral Litúrgica de Barcelona, organitza pel dilluns, **30 de març**, de 10'15 del matí a la 1, una sessió sobre l'homilia, que serà introduïda per J. Aldazábal. És oberta a tothom i es farà al CEP (Rivadeneyra, 6, 3er.).

• **PREDICACIÓ QUARESMA A LA S.E. CATEDRAL DE BARCELONA.**— **7 de la tarda:** dintre de la celebració de l'Eucaristia. **Dimecres:** dies 11 i 18 de març, 1 i 8 d'abril pel Rvd. Francesc Camprubí, canonge. **Divendres:** dies 13 i 20 de març, 3 i 10 d'abril, en castellà, pel Rvd. Lluís Serrallach, canonge. Predicació que ajudarà a viure els fidels aquest temps fort de l'Any litúrgic, que és la Quaresma.

• **VIURE LA PREPARACIÓ A LA PASQUA. VIDA CREIXENT.**— **Dimarts, dia 10 de març,** "El dejuni que Déu vol: Acceptació i renúncia", a càrrec de Josep Nadal. **Dimecres, dia 11,** "Una al·moïna a l'abast de tothom: Compartir-donar-se", a càrrec de Joan Viñas. **Dijous, dia 12,** "La pregària: Diàleg amb Déu", a càrrec de Lluís Sobreroca s.j. **Divendres, dia 13,** "La comunitat celebra l'Eucaristia... L'Eucaristia fa la comunitat", Celebració eucarística, presidida pel P. Sobreroca i amb participació homilètica dels altres dos participants. Tots aquests actes tindran lloc **de 12 a 1 del migdia**, a la Parròquia de Sant Josep Oriol. Entrada per Villarroel, 83 (entre Diputació i Consell de Cent).

• **CENTRE CRISTIÀ D'UNIVERSITATIS. CCU.**— **Dia 11 de març**, dimecres, a les 20 h., CONFERÈN-

CIA, "La família i els divorcis", a càrrec d'Aleix Ripol-Millet, doctor en Psicologia i expert en mediació familiar. ¿Es poden evitar sofriments a la parella que ja ha patit la separació? **Dia 13 de març**, divendres, a les 20 h. TEMA D'APROFUNDIMENT TEOLÒGIC, "Cal confessar-nos?", a càrrec de Joan Llopis, professor de l'Institut de Teologia de Barcelona.

• **CELEBRACIÓ EN CANT GREGORIÀ.**— **Dia 15 de març**, 11 Diumenge de Quaresma, a les 10'30 del matí, a l'església de l'Oratori de Sant Felip Neri, (Plaça de St. Felip Neri, 5) de Barcelona.

• **CANT DE VESPRES A LA CATEDRAL.**— Tots els diumenges, fins a la Pentecosta, a les 7'45 de la tarda, se celebra l'Hora litúrgica de VESPRES a la S. E. Catedral de Barcelona. Tots els fidels són convidats a participar en aquesta pregària, especialment durant la Quaresma, per ajudar-nos a viure més plenament aquest temps litúrgic.

• **UNA NOVA VISIÓ DEL MATRIMONI EN UN CAP DE SETMANA.**— Per tal d'aportar a les parelles, una tècnica de diàleg que ajudi a profunditzar en la relació d'esposos i en el Sagrament del Matrimoni, com també renovar, enfortir i vivificar l'amor conjugal, l'ENCONTRE MATRIMONIAL, anuncia la propera trobada que tindrà lloc els **dies 20-21-22 de març**. Comença el divendres a les 9 del vespre i acaba el diumenge a les 6 de la tarda. És d'orientació catòlica, però està oberta a altres religions i creences, sense distinció. Poden assistir-hi sacerdots, religiosos/es, fent en aquest cas el temari adient. L'aportació econòmica és voluntària i totalment anònima. Informació: tels. 232 38 77 - 349 75 87 - 213 45 42.

• **DIA DE RECÉS.**— Per a dones i noies. Casa de Betània (Cornellà de Llobregat). Director: P. Pere Suñer s.j. Data: **22 de març**, des de les 10 del matí a les 6 de la tarda. Inscripcions: c/. Bonavista, 37, Cornellà. Tel. 375 11 02 (Metro Línia V. Estació Gavarra).

• **MOVIMENT CRISTIÀ DE MESTRES.**— La propera trobada serà el dia **14 de març**, de 10 h.

matí a 5 h. tarda. Recés de Quaresma al Casal Bellesguard. La reflexió la dirigirà Mn. Juncà. Per més informació: Montserrat Sardà. Tel. 453 44 99.

• **MONESTIR DE SANT BENET DE MONTSERRAT.**— Jornada de Recés per a la joventut. "SOM A LA QUARESMA, PREPAREM LA PASQUA". **Dia 5 d'abril**, del matí a la tarda. Dirigit pel P. Pere Cardona. Places limitades. Tel. 835 00 78.

• **INSTITUT DE TEOLOGIA ESPIRITUAL DE BARCELONA.**— Des de dilluns vinent, **dia 9, fins al proper dijous, dia 12**, el professor Hilari Raguer, monjo de Montserrat, de 19'15 a 21 hores, impartirà el curs: "Nous moviments d'espiritualitat cristiana": Presentació del panorama general de les espiritualitats que floreixen en l'Església dels nostres dies. Alguns exemples d'espiritualitats d'interiorització. Mostres de l'espiritualitat de compromís. Retrat-robot del cristià segons el Vaticà II. **Informació, matrícula i lloc del curs:** Institut de Teologia Espiritual. Diputació, 231. Tel. 451 49 42.

• **CONCERT A MARATA.**— **Diumenge, dia 8**, a les 10 h. del matí, a la Parròquia de Santa Coloma de Marata, Les Franqueses del Vallès, CONCERT DE VIOLÍ I CLAVE. Sergi Alpiste i Conde, violí, i Eduard Martínez, clavicèmbal interpretaran obres de J.S. Bach.

• **CENTRE DE SANT PERE APÒSTOL.**— Curset de "Costums i tradicions populars", a càrrec del professor Josep M. Vilarrúbia-Estrany. Els dijous 12, 19 i 26 de març, a les 20'15 h. Entrada gratuïta. c/. Sant Pere mes Alt, 25.

VIC

• **LA GLEVA. CASA DIOCESANA D'ESPIRITUALITAT.**— Tandes d'Exercicis Espirituals per al proper estiu: **Per a religiosos:** Del 16 al 23 de juliol. Director: P. Jaume Cirera Plana, claretia. **Per a matrimonis i persones soles:** Del 2 al 6 d'agost. Dirigità la tanda: Mossèn Rafel Portús i Arimany, canonge de la Catedral de Vic. Entrada el primer dia, al vespre, i sortida, l'últim, després de

dinar. Per a inscripcions: tel. 857 04 54, o bé 857 04 29.

TARRAGONA

• **VI DE CAP DE SETMANA D'ENCONTRE MATRIMONIAL A TARRAGONA.**— Per tal d'aportar a les parelles una tècnica de diàleg que ajudi a profunditzar en la relació d'esposos i en el Sagrament del Matrimoni, com també renovar, enfortir i vivificar l'amor conjugal, la Comunitat de Tarragona

anuncia la propera trobada, que tindrà lloc a **Selva del Camp** (Tarragona), els dies **20-21-22 de març**. Comença a les 21 h. del divendres i acaba el diumenge a les 18 h. És d'orientació catòlica però està oberta a altres religions i creences sense distinció. També poden assistir-hi sacerdots, religiosos/es, fent en aquest cas el temari adient. L'aportació econòmica és voluntària i totalment anònima. Informació: tel. (977) 640 488.

Programa d'actes

amb motiu de

la Benedicció del nou temple parroquial de Sant Salvador d'Horta de Barcelona

Barri del Poble Sec

Poeta Cabanyes, 80

Diumenge, 15 de març de 1992

a les 9,30 **BENEDICCIÓ DEL NOU TEMPLE**, administració del Sagrament de la Confirmació, benedicció de l'Altar i Eucaristia concelebrada, Presidirà la celebració l'Excm. i Rvdm. Sr. **Arquebisbe de Barcelona Dr. Ricard-Maria Carles**

a les 11,15, visita las dependències del conjunt parroquial.
a les 12, partit de basket i de voleibol.
a les 5 de la tarda, actuació de DANDY CLOWS, els famosos pallassos animadors d'infants i grans.
a les 6 de la tarda, jocs per a nens.
a les 7 de la tarda, xocolatada.

Dimecres, dia 18, Festa de Sant Salvador d'Horta

Celebració de l'Eucaristia a les 20 hores i Cant dels Goigs tot venerant la Relíquia del Sant.

Dijous, 19

A les 20 hores, Eucaristia propia de la Festa de Sant Josep

Divendres, dia 20

a les 9 del vespre, "LA PARRÒQUIA VIVA A L'ANY 2000", conferència del **Dr. Ramon Daumal, Bisbe Auxiliar Emèrit de Barcelona.**

Dissabte dia 21

a les 9 del vespre, CONCERT amb participació de: Coral Daina.
Orquestra de guitarra clàssica dirigida per Guillem Pérez Quer.
Duo de guitarra **Kassner-Quer.**

Diumenge 22, FESTA POPULAR

a les 11,30 Cercavila de la Coral "La Nova Lira"
a la 1,15 Concert de la Coral "La Palma Moderna"

HI CONVIDEM TOTS ELS FELIGRESOS I AMICS

SUBSCRIVIU-VOS A CATALUNYA CRISTIANA!

València 244, 2n.
08007 Barcelona

Nom Població D.P. Tel.
Adreça
Se subscriu a exemplar (s) ^{català}_{castellà} del setmanari **Catalunya Cristiana**.
L'import anual, 7.800,- ptes. es liquidarà de la forma següent:

☐ domiciliació bancària
(En aquest cas vulgueu emplenar l'ordre de domiciliació)

☐ xec nominatiu que adjunto
☐ altra forma de pagament (indiqueu-la)

Data.....

Signatura

ORDRE DE DOMICILIACIÓ

Banc / Caixa Agència.....
Adreça

Senyors,

Els prego que d'ara endavant, fins nou avís, paguin els rebuts que els presentarà **FUNDACIÓ CATALUNYA CRISTIANA**, amb càrrec al meu ^{compte corrent}_{llibreta}

Data.....

Signatura

Entitat Oficina Compte

Es commemora pel món estudiantil i pels feligresos
més tortosinistes

“Setmana dels Sants”, a Tortosa

TORTOSA.— Per capricis de la Providència, el calendari litúrgic de la diòcesi ens regala concentrats en set dies la memòria de cinc sants i beats. Campions de la fe que són commemorats a Tortosa pel món estudiantil i en un altre nivell pels feligresos més pietosos i “tortosinistes”.

Dels cinc enumerats al requadre inicial direm alguna breu notícia, si bé ens estendrem més en les que foren celebracions escolars i per tant més participades:

23 de gener: Sant Francesc Gil de Federich, natural de Tortosa (14-XII-1702), dominic, màrtir a Tonkin (22-I-1745), estudiós i intel·lectual. El seu zel però i l'obediència el portaren a les Missions de l'Extrem Orient. És oficialment el patró i titular de la Casa diocesana d'Exercicis, abans, seu del famós convent de dominics.

El bisbe Lluís concelebrà a la catedral la Missa el vespre del dijous.

27 de gener: Festa del beat Enric d'Ossó, fundador de la Companyia de Santa Teresa. Fill de Vinebre (Ribera d'Ebre) (16-X-1840), catequista, escriptor, va saber ajuntar l'oració amb l'acció fins la seva mort (27-I-1896). En l'homilia episcopal de la Missa concelebrada a la Casa-Mare de Jesús-Tortosa el bisbe es dirigí principalment a les alumnes del Col·legi teresià, tot insistint en la imitació de les virtuts del beat. Cal destacar la visible receptivitat i atenció de l'assemblea especial de les adolescents.

29 de gener: La Parròquia del Roser obrí les portes a tres centres d'ensenyament mitjà: Institut “Joaquim Bau”, Institut Politècnic i Col·legi diocesà de la Immaculada. Hi assistiren bona part dels clausres de Professors i molts d'alumnes: aquells més sensibilitzats en els valors religiosos.

En una sola diada consensuada se celebra sempre

MISSSES I MINIVACANCES ESCOLARS DURANT L'ANOMENADA “SETMANA DELS SANTS”:

23 gener: Sant Francesc Gil de Federich

27 gener: Beat Enric d'Ossó

29 gener: Sant Tomàs d'Aquino i Sant Joan Bosco.

29 gener: Beat Manuel Domingo i Sol

el patrocini de Sant Tomàs d'Aquino i Sant Joan Bosco.

Monsenyor Lluís Martínez i Sistach es dirigí en un to comunicatiu i senzill, però a la vegada exposant idees clares i engrescadores als centenars d'estudiants:

—“Impossible destacar cap idea: res no té pèrdua”. És la frase d'alguns Professors que hi participaren. Amb tot ens atrevim a transcriure els pensaments més colpidors:

—“Agraïu a Déu el do de tenir mestres que us eduquen integralment”.

—“Els vostres sants patrons s'hi han fet: coneixent, estimant i imitant Jesús. Feu-ho, doncs, com ells”.

—“En un món materialment competitiu, buit de valors, ple de sorolls que alienen, vosaltres sigueu solidaris, obriu-vos als altres”.

—“Tindreu raons per viure si sabeu respondre en cristià les preguntes existencials: per què existeixo? On vaig jo i el món? Què he de fer per millorar-me jo i els altres?”.

El mateix 29 i en un nivell més eucarístic i sacerdotal, es concelebrà al temple de la Reaparició la Missa en memòria del beat Manuel Domingo i Sol. Nat a Tortosa (1-IV-1836) i mort en olor de santedat (26-I-1909).

A la diòcesi continuem encara nomenant-lo, familiarment com sempre: Mossèn Sol. El Prelat, després de rememorar la vida i trets més característics del beat fundador de la Germandat de sacerdots Operaris diocesans, dedicats preferentment a la formació de vocacions sacerdotals, insistí en la necessitat de conrear la família cristiana i la Parròquia en aquesta línia.

■ J. Blanc i Bahima

FETS I CRITERIS

Examen per al temps de Quaresma

La Quaresma és un temps de conversió. Aquesta afirmació ens porta a fer una revisió de la nostra actitud ascètica. En efecte, no hi ha conversió sense un mínim de penitència.

La penitència cristiana ha d'inspirar-se, ha de trobar la seva motivació profunda en la Passió redemptora de Nostre Senyor Jesucrist. La regla i la finalitat d'aquesta passió és la victòria sobre el pecat.

El temps de Quaresma és un camí vers la Pasqua passant per la Passió i la Creu. Qui vol ser deixeble de Jesucrist “ha de prendre la pròpia creu i seguir-lo”. El deixeble ha d'acceptar, com el Mestre, que cal que el gra de blat caigui a terra i mori perquè esdevingui fecund. Són paraules de Jesús.

Primera pregunta del nostre examen quaresmal: ¿fins a quin punt acceptem les contrarietats, el sofriment, el dolor? ¿Potser volem ser deixebles de Jesús sense agafar la creu?

Un altre aspecte que hem de considerar en temps de Quaresma: no hi ha penitència sense amor. És per amor que el Crist ha sofert la Passió. Hi ha una unitat indissoluble entre la penitència i l'amor.

La penitència respon precisament al pecat que ha de ser vençut, i la victòria sobre el pecat no és altra cosa que renéixer en la caritat. Sant Tomàs ho ha dit en un text admirable: “La Passió de Crist ha consistit a oferir a Déu més amor que el pecat li ha ofert

d'ofensa”.

Aquesta segona reflexió ens porta en concret a fer aquest plantejament: ¿separem la penitència de l'amor? ¿Pensem que la mortificació i el sofriment ens fan créixer en l'amor de Jesucrist?

Una tercera consideració és tenir present que el drama de la nostra conversió personal se situa en el conjunt indivisible del Cos de Crist. El cristià és introduït per “la fe i el baptisme en l'Església”, és, doncs, en l'Església i amb tots els altres membres que es realitza la lenta i dolorosa acció de re-conversió interior.

La penitència, en qualsevulla de les seves formes, serà sempre inseparable de l'esforç comú i permanent per mitjà del qual es participa de la comunió amb el Misteri pasqual. La festa de Pasqua i el diumenge són com els fars de la llum de la resurrecció, vers la qual s'orienta tot l'esforç penitencial del cristià.

¿Considerem en la nostra vida la dimensió social de la penitència? ¿Té la Quaresma, per a nosaltres, la dimensió comunitària de la conversió?

Quaresma, temps de penitència, camí vers la Pasqua, victòria de l'amor sobre el pecat, creixement en l'amor de Jesús clavat en creu i Ressuscitat.

■ † Ramon Torrella i Cascante
Arquebisbe de Tarragona i Primat

Funerals pels dos diocesans assassinats per ETA

TORTOSA.— A Barcelona en la Capella castrense del parc de la Ciutadella se celebraren les corresponents Eucaristies pels tres militars assassinats, durant la primera quinzena de gener. Dos d'ells eren de la nostra diòcesi. Després a nivell comarcal la commoció fou més que extraordinària. Una mescla de ràbia i pregària, d'impotència i esperança, de condol i sintonia amb els ideals de pau, convivència i democràcia.

Tota la premsa comarcal i provincial se'n féu ample ressò. A Tortosa a més a més tot potenciat per la Televisió local.

El 9 de gener a la Catedral, plena de gom a gom i amb un silenci que pesava com una llosa sobre els cors, es concelebrà la Missa exequial per Artur Anguera Vallès, casat, pare de tres filles i comandant de l'Exèrcit de l'Aire. Val a dir que els valors humans i cristians del finat i de la família encara sensibilitzà més la multitud.

El bisbe Lluís fou contundent en l'homilia: “El terrorisme és intrínsecament pervers”. “La gent parlant, s'enten. Volem viure en pau i democràcia”.

El 22 de gener, a la Parròquia de Sant Rafel del Riu situada just a la vora del riu Cènia, límit provincial se celebrà també la Missa exequial —no de cos present— pel seu fill, declarat predilecte a títol pòstum per l'Ajuntament: J.A. Querol i Querol. Casat, sense fills, era músic militar a Pedralbes; tenia 37 anys i tocava el clarinet en la banda de la caserna. A més a més al poble era apreciat per la seva dedicació generosa a l'ensenyament de la música.

Presidí la concelebració el bisbe Lluís, el qual després d'expressar el condol i animar a l'esperança, tornà a insistir en el rebuig del terrorisme que trenca la convivència.

Notes a destacar, entre altres, en aquesta celebració: l'assistència multitudinària que justificà que la Missa se seguís també des de la plaça i en segon lloc l'actuació dels cors de cantors de la veïna població d'Ulldecona. A ambdues Misses hi assistiren una vintena de capellans concelebrants i les autoritats civils i militars.

■ J.B.B.

Celebració comunitària de les noces de plata i d'or

L'ALDEA.— Des de fa quatre anys s'invita els esposos que varen contreure matrimoni fa 25 o 50 anys a celebrar comunitàriament, i en una sola diada, els valors del matrimoni cristià: fidelitat, convivència exemplar, educació de fills,...

És el cas de dos pobles veïns: L'Aldea —3.500 habitants— i Camp-redó —1.000—. La resposta és que més de la meitat dels invitats hi assisteixen amb joia i significativament acompanyats pels fills i néts.

L'esquema, després de la sensibilització feta setmanes abans, gira entorn de l'altar parroquial i després, també de la taula amb dinar popular i de germanor.

Els protagonistes són els qui celebren llurs noces de plata i d'or —nou i dos respectivament a L'Aldea— i tres de plata a Camp-redó. Després de l'Evangeli es renoven les promeses matrimonials i de nou s'imposen les aliances. Els fills solen actuar en les lectures, pregàries, ofrenes, cants... L'homilia i lectures se centren en la festa de la Sagrada Família.

Les dues Parròquies de l'Aldea-Sant Ramon i Sant Josep s'agermanen una vegada més en la seva ermita de la Mare de Déu de l'Aldea, que és com l'antiga casa pairal, la Parròquia matriu que ha tingut entre altres, la gràcia d'apropar els dos barris. Als peus de la Mare comuna, tots se senten cordialment agermanats.

L'experiència és pastoralment rica per quant segueix una línia de celebració comunitària i exalta els valors del matrimoni sacramental davant de tots els feligresos i especialment els joves.

■ J.B.B.

Moments espirituals

Esmerçar la vida per l'Esperit de Crist és el més alt testimoniatge de la fe. I això és el que espera el món de nosaltres.

La gràcia i la caritat formen el tot del sentit de la vida.

La glòria dels sants és la que prové de la visió de Déu tots revestits de la seva resplendor.

La gran tribulació: el combat de defensa de la fe, martiri interior i exterior per la fidelitat a Crist: Tribulació, purificació i empelt amb la passió de Crist.

Santedat? Plenitud de la gràcia del baptisme.

Amb els ulls clavats en el sofriment de Crist puc triomfar del meu dolor.

El sofriment sempre ens fa costat, sigui com sigui. És la collita pacient de l'amor. Santifica la vida i la mort.

La fe és un do de Déu. L'espero de Déu. El nivell de Déu.

Qui no admet amor no té vida. Rebutja Déu, que és amor.

Crist és el sagrament del Pare.

Qui vol viure ha de menjar el Pa de Vida.

La gràcia i la fe són un do gratuït. Per la fe atenyo Déu, i, per la caritat, l'amor. La crida de Déu.

La intimitat amb Crist ha fet de Joan el torsimany, l'interpret del misteri de Crist: l'amor.

La presència de Déu per la fe és la més forta de totes les presències. Presència única, necessària.

Som empeltats en Crist com una branca a l'arbre per mitjà del baptisme.

Cal seguir Crist amb una pobresa austera i amable. L'Església austera i amable amb Crist.

Si visc la gràcia tinc el mateix poder de Crist, la sensibilitat de Crist. Perquè la gràcia és la vida en plenitud.

Quan prego no prego sol sinó amb Crist i l'Església per la força interior de l'Esperit.

Viure la Litúrgia és viure el misteri de Crist en l'Església.

Déu és la plenitud de la vida infinita.

CORATGE!

*No em descoratjo mai
si bé se'm fon el cos, car el meu esperit
es renova tothora malgrat l'urc de la carn.
El contratemps és poc i molt el guany:
el triomf de la fe. I és el que compta!
Cau el cos i es manté dret per la llum
del cos de Crist, carn d'immortalitat.*

■ Pere Ribot

Per tal de reflexionar sobre la realitat eclesial

Trobades pastorals a nivell d'arxiprestat

BARCELONA

SITGES.— Des de 1988 s'han anat fent cada any trobades de consells pastorals parroquials i arxiprestals a nivell diocesà, l'objectiu de les quals és reflexionar, a la llum del Vaticà II i dels signes actuals que viu la nostra societat, sobre la realitat eclesial i la pastoral que més li escau. Aquestes trobades, però, acullen, en general, poca gent, ja que hi acudeixen solament representants dels consells. Per això, enguany, s'ha determinat que, en lloc de la trobada anual de consells pastorals, es facin unes trobades a nivell arxiprestal i que hi puguin assistir més nombre de persones i més militants dels moviments i associacions presents en la demarcació.

Cada vegada s'insisteix més en la importància de les unitats pastorals intermèdies entre la parròquia i la diòcesi. La figura de l'arxiprestat cau plenament dintre d'aquestes unitats pastorals: un marc més ampli que la parròquia i que pot anar trobant eines adients per a una pastoral de conjunt.

Les trobades que es preparen i de què tenim coneixement són les següents: dia 8 de març, arxiprestat Ter-Collacabra; dia 21 de març, arxiprestat de Manresa; dia 5 d'abril, arxiprestat d'Anoia-Segarra; dia 25 d'abril, arxiprestat Guillerics-Congost; dia 10 de maig, arxiprestat Bages Nord; dia 17 de maig, arxiprestat Bages Sud; i dia 31 de maig, arxiprestat de Vic. Els arxiprestats del Lluçanès, Moianès i Ripollès, no ho tenen precisat encara.

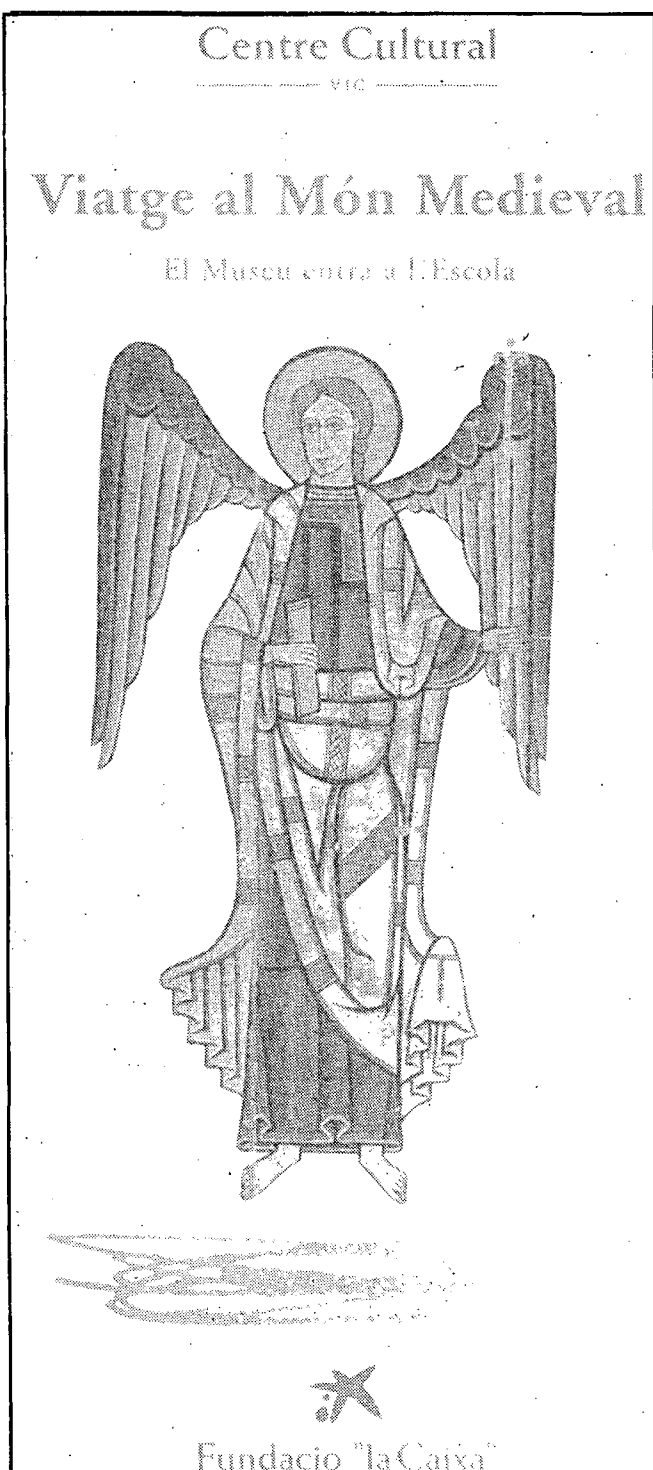
Viatge al món medieval

En ocasió del centenari del Museu Episcopal de Vic, la Fundació "La Caixa" i la Comissió de difusió del Centenari s'ha fixat l'objectiu d'oferir a les escoles les possibilitats d'utilitzar els valuos contingut del museu com a eina de treball. Sovint se sent a dir que una de les maneres més directes d'entendre l'art i la història d'un país és a través del seu patrimoni, la visita als monuments, museus, carrers, etc. Per això, doncs, s'ha portat a terme

aquesta iniciativa que permet als alumnes, d'una manera lúdica i participativa, de viatjar a través dels temps —el món medieval, en concret—, acostar-se al pensament i al tarannà de l'època.

L'activitat s'estructura en tres blocs diferenciats: visita al museu, preparació a l'escola i taller al Centre Cultural. Inclou material de suport didàctic per al professor i per a l'alumne i s'adreça a grups escolars de setè d'EGB, FP, BUP i COU. Aquest viatge al món medieval o el museu entra a l'escola, la presentació del qual es féu el passat 17 de gener, durarà fins al març. A hores d'ara, són moltes les escoles de Vic i comarca que prenen part en aquesta iniciativa.

■ Pere Casas

GERMANOR AMB ELS NOSTRES MISSIONERS

Ja són més de 500 les missioneres i missioners que reben Catalunya Cristiana gràcies a les persones que "apadrinen" la seva subscripció.

"En les meves oracions demano al Senyor que els mantingui en la tasca tan formosa que realitzen al servei de l'Evangeli arreu del món." **Fra Juan José Aristi . BOLÍVIA**

MISSIONERS QUE ESPEREN PADRI;

ANGELINA BUI BRUTAU GRUJALBA, 324 IBARRA ECUADOR.....	21.892 Ptes.
JORDI GISPERT SAUCH "VIDYA JYOTI" 23 RAJ NIVAS MARG DELHI 110006 INDIA.....	21.892 Ptas.
M. DOLORS MASDEU BP 99 KRIBI CAMERUN.....	21.892 Ptes.
MERCÉ SOLEY AMBASADA SPANICH ULICA STRAROSCINSKA 1 VARSAWA (POLONIA).....	17.732 Ptas.

BUTLLETA DE SUBSCRIPCIÓ

Nom i cognoms.....	Tel.....
Direcció.....	D.P.....
Població.....	Província.....
subscriu a "CATALUNYA CRISTIANA" el missioner..... (nom i cognoms)	
L'import el faré efectiu mitjançant:	
☐ taló que adjunto	☐ gir postal
☐ domiciliació segons l'adjunta autorització:	
Domiciliació: Banc / Caixa.....	Sucursal n°.....
N° compte corrent.....	Població.....
Província.....	Data.....
Prego al Banc / Caixa que consideri aquesta butlleta com la meua autorització per aquest pagament.	
Població.....	Signatura.....

"CATALUNYA CRISTIANA" c/. València, 244, 2º. - 08007 Barcelona - Tel.: 215 27 39

Mons. Carles insisteix als joves

Ocultar l'estil cristià és "menysprear Jesús"

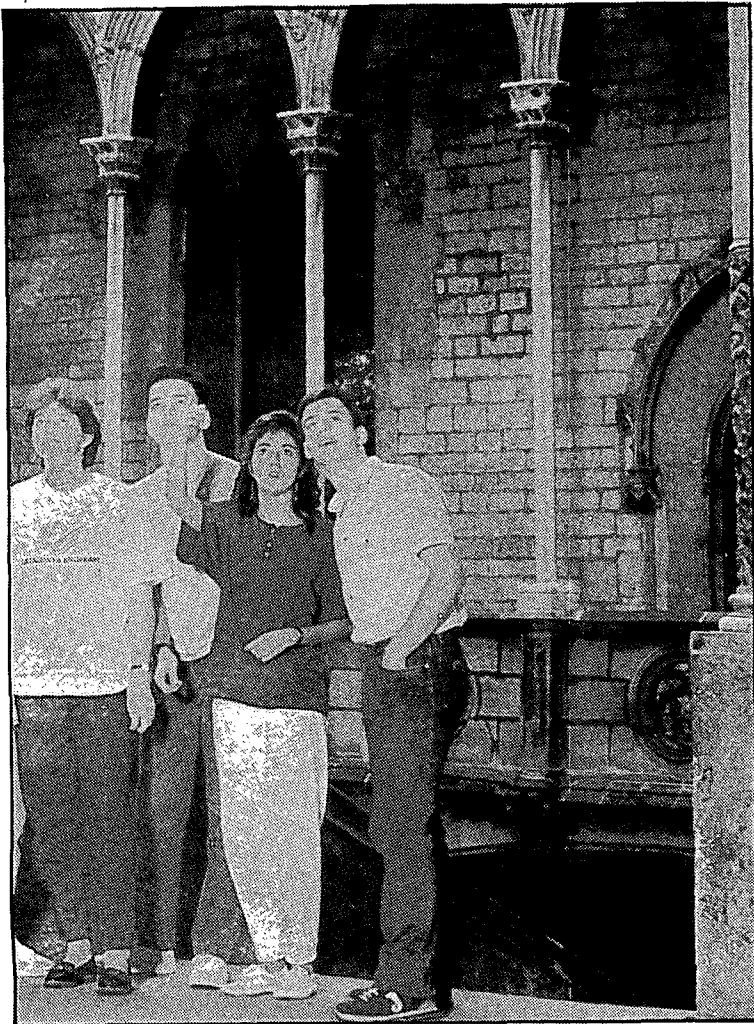
BARCELONA

Es va celebrar a la Catedral de Barcelona l'Escola de Pregària per a Joves presidida per l'arquebisbe Ricard M., que en aquesta ocasió reflexionà sobre la figura evangèlica de Nicodem. **"Una figura molt especial"**, digué el bisbe de Barcelona, **"que va anar a veure a Jesús de nit per no donar-se a conèixer"**. Mons. Carles va lamentar que aquesta **"manca de valentia"** se segueixi repetint avui entre els cristians i, en aquest sentit, va assegurar que **"una forma de menysprear Jesús és ocultar el seu estil de vida a les nostres obres"**.

Davant d'uns tres-cents joves que s'escampaven per tots els racons de la capella del Sant Crist de la Catedral i omplien a vessar bancs, escales, passadissos, altar i confessionaris, mons. Carles va parlar del relat de Nicodem com a exemple d'home que **"admira i estima Jesús però té por de manifestar-ho perquè era un dels homes més importants de la nació"**. Per això, mons. Ricard M. va insistir que **"potser ens reconeixem en aquell home bo i noble que és amic de Jesús però que no ho manifesta"**, per aquesta **"manca de valentia"**.

Canviar

Sempre amb lèxic proper i to cordial, l'arquebisbe de Barcelona va seguir enumerant allò d'exemplificable que el personatge de Nicodem tenia. Com, per exemple, que fou un home que **"se sentia incapaç de canviar, de ser com Jesús li**

demanava", un home que li preguntà en dues ocasions: "¿com pot fer-se això?". Jesús li ho digué prou clar: **"perquè Déu va estimar tant el món que va enviar el seu Fill"**. Mons. Carles va lamentar que **"estem tan acostumats"** que ja no hi pensem, en això.

I, precisament, que Nicodem arrenqués aquesta confessió de Jesús identificant-se com a Fill de Déu és un dels punts que l'Arquebisbe ressaltà: **"Va obli-**

gar dir a Jesús el que encara no havia dit, que Ell era el Fill de Déu", digué mons. Carles, i que havia vingut a redimir-nos, a apropar-nos a Déu. Un apropament que hauria estat, humanament, **"un pas impossible"**, ja que **"no hi ha cap esforç intel·lectual ni de santetat que faci possible que un home arribi a Déu"**, sinó que ha de ser el mateix Déu, segons explicà l'arquebisbe, qui ens apropi a Ell.

No és probable que mons. Carles albirés, perdut per la penombra de la Capella i l'escalfor de la massa, cap badall, ja que l'exposició era vívida i ell ho feia prou interessant. Però, malgrat això, va arribar el torn de l'anecdota muntanyenc del nostre arquebisbe, que ell sap que fa reviscolar els esperits endormiscats i redreçar els caps oscil·lants. En aquesta ocasió va explicar el que era un **"pas d'espallles"** per, tot seguit, comparar-lo amb el paper que Jesús jugà a la nostra redempció. El pas d'espallles de Jesús consistí a fer-nos arribar, com ho fan els muntanyencs, a un indret inabastable individualment per mitjà de l'ajut d'un company — **"de confiança"**, matisà el bisbe.

Apropar-se a Jesús

Mons. Carles va demanar als joves congregats, vinguts de tota la diòcesi, que s'esforcessin a transmetre la seva experiència de Jesús als companys: **"Molts**

CARTA DOMINICAL

Campió de gran qualitat

Aquest any escau de referir-se a un fet ben actual: la celebració de les olimpíades. No podem oblidar que són la continuació d'una antiga tradició esportiva que va enllaçar, des del principi, amb el sentit cristià de la vida. A Roma, el filòsof estoic Epictet, gairebé contemporani de sant Pau, ensenyava que l'existència humana consisteix en una sèrie de "rounds" en els quals cal vèncer, costi el que costi. En el segle següent, l'emperador Marc Aureli presenta, en la mateixa línia, el veritable savi com "un atleta digne del premi més gran, un premi que res no podria malmetre mai".

L'anunci autèntic de l'evangeli no es presenta mai sense un gran combat. Això comporta desplaçaments ràpids de perspectives, de canvis de vida (conversió). Recorda una cursa contra rellotge al llarg dels anys (Gal 2,2), el premi de la qual — esperança, joia o corona (1 Tes 2,19) — serà la comunitat mateixa dels cristians allà on donin sentit a la presència entre els homes del Senyor Jesús i la seva darrera vinguda; és un bon combat que cal fer per a assolir la vida eterna (1 Tim 6,12). **"Corrent cap a la meta, cap al premi de la convocatòria que Déu ens ha fet allà dalt en Crist Jesús (Fil 3,14). I molt bé hi insisteix Pau en adreçar la segona carta a Timoteu: "He lliurat un bon combat, que acabat la cursa, he conservat la fe" (2 Tim 4,7). L'aventura del seu prodigiós servei a l'evangeli, la viu l'apòstol esportivament, com si es llancés sobre la pista, i compromet dels seus convertits en aquesta mena de competició.**

Probablement Pau cerca l'evocació de l'ideal religiós de l'atletisme grec en la puresa dels seus orígens. Els déus homèrics havien cridat els seus herois a batre's segons la seva imatge i semblança. Pau apel·la a l'única crida que mereix ser escoltada: la que ve "des de dalt".

Aquest esperit d'exigència — s'anomeni ascètica, sacrifici o domini de si mateix —, que porta a l'esforç per a "l'única cosa necessària", ha travessat tots els segles del cristianisme. Trenta anys després de Pau, Climent, a Roma, per comentar la mort de Pere, apel·la a la mateixa figura: **"deixem de banda els antics exemples i girem-nos vers els atletes que tenim més a prop. Ells han portat fins a la mort el combat atlètic. Portem a la nostra presència l'heroi-apòstol Pere"**. De les innombrables actes i dels testimonis, no podem deixar de recordar-ne una menció lapidària: **"Simple neòfit, campió de gran qualitat"**.

Tant de bo que els cristians d'ara tinguem el doble convenciment d'aquells: tenien davant dels ulls els altres; els altres els tenien davant dels seus. Pel que fa al primer cas, Ignasi d'Antioquia demana al jove Policarp, també bisbe: **"Accelera la teva cursa. Porta sobre teu les misèries de tots", com un atleta format"**. Pel que fa al segon, Crisòstom recorda als nous batejats: **"A partir d'ara, l'arena us és oberta, s'esdevé el combat; esteu sota la mirada del públic"**.

També nosaltres, i ara en un "temps fort", no sols litúrgicament, sinó ascèticament i vivencialment: la santa cuaresma.

■ † Ricard M. Carles

Arquebisbe de Barcelona

IMPROMPTU

Temps d'eleccions

Estem en plena campanya electoral, i em costa passar-la per alt perquè, a més, em vénen a la memòria campanyes electorals de temps pretèrits, en les quals em sembla que els electors s'hi sentien més immersos... més obligats, més interessats.

Clar que el contrast entre aquell temps i ara és molt gran. Els candidats no disposaven dels mitjans actuals, i els electors havien eren valorats per la durada dels seus discursos. Omplien espais com la Monumental de Barcelona o el Mestalla de València, i la gent sortia impressionada per l'abrandada oratòria que durant tres hores els havia omplert el cap, i en la que al capdavant no havien dit res important.

Ara els electors no els cal moure's de casa. La petita pantalla té cura de presentar-li els candidats, que ben preparats pels seus assessors d'imatge procuren portar l'aigua al seu molí. Potser ara ho tenen, candidats i electors, més fàcil. Però tot és fred.

Perquè jo crec que a les campanyes electorals d'avui els manca la calidesa i l'entusiasme de les d'ahir.

■ Oriol Camps

no s'apropen a Jesús perquè no el coneixen. D'altres perquè el coneixen i saben que si s'hi apropen hauran de canviar; i aquests se senten incapaços de canviar. Que sapiguen aquests amics i amigues vostres com us ha ajudat a vosaltres Jesús. Com Ell ha anat canviant la vostra vida. Jesús no només exigeix, sinó que també ajuda."

En aquesta dimensió apostòlica de l'activitat cristiana va voler incidir especialment l'arquebisbe de Barcelona quan va ressaltar que del nostre comportament **"depèn en gran part la dignitat de Jesús mort i ressuscitat, perquè del nostre comportament es poden despendre comentaris que diguin 'així són els amics de Jesús'"**. Per això va convidar els assistents a no aturar-se en l'esforç de millorar les actituds per assemblar-se cada dia més a Crist al mateix temps que proposava al jovent de fer com aquell altre jove de

l'Evangeli —per al qual el nostre bisbe ja ha mostrat les seves simpaties en d'altres ocasions—

"que es va atrevir a dir-li a Jesús, mentre el mirava de fit a fit, 'mestre, ¿i què més he de fer?'"

Després de l'homilia del senyor arquebisbe, una guitarra espanyola va omplir l'aire de so càlid i pausat. Un so seguit d'un llarg silenci meditatiu. Entre els tres-cents cors que bategaven a la capella només se sentia, de tant en tant, el cruixir de la fusta dels bancs quan algú s'hi arrepapava o s'hi redreçava. Després del silenci, les pregàries. I després de les pregàries, el Pàrenostre cantat dempeus. Benedicció i salutacions.

La propera Escola de Pregària convocada per la Delegació de Joventut serà el dijous 12 de març. Es parlarà de la figura evangèlica de Tomàs.

■ David Vidal i Castell

Les comunitats "El Rusc" organitzen unes trobades amb el fundador de l'Arca

Els malalts psíquics, "una font de vida i de pau"

GIRONA

Les comunitats dedicades a l'atenció de malalts psíquics, "El Rusc", de Tordera i de Santa Maria de Moià han organitzat amb la diòcesi de València unes trobades amb Jean Vanier, fundador de l'associació anomenada l'"Arca". Les jornades se celebraran a la Casa d'Espiritualitat dels Pares Dominics a Vedat de Torrent (València) els dies 12, 13, 14 i 15 del proper mes d'abril.

Els participants tindran l'oportunitat de viure de prop "en directe" el testimoni personal i profètic de Jean Vanier. Hi haurà també espais on es podrà compartir experiències d'altres grups de joves en un clima de respecte, de pregària i de festa.

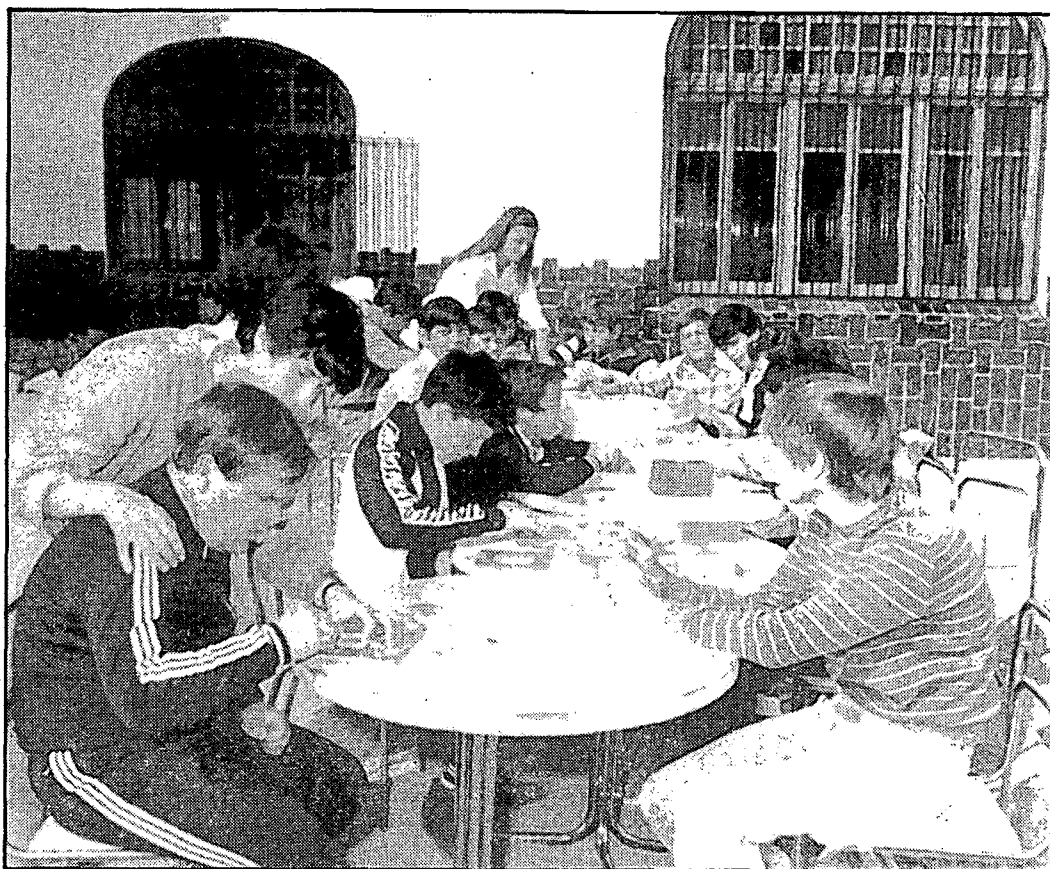
La capacitat de la residència que acollirà els assistents a les Jornades és de 150 sol·licituds i per aquesta limitació s'aconsella que els joves interessats es posin en contacte com més aviat millor amb un dels següents

telèfons: (93) 323 33 68 de Barcelona i el (96) 392 50 01 de València.

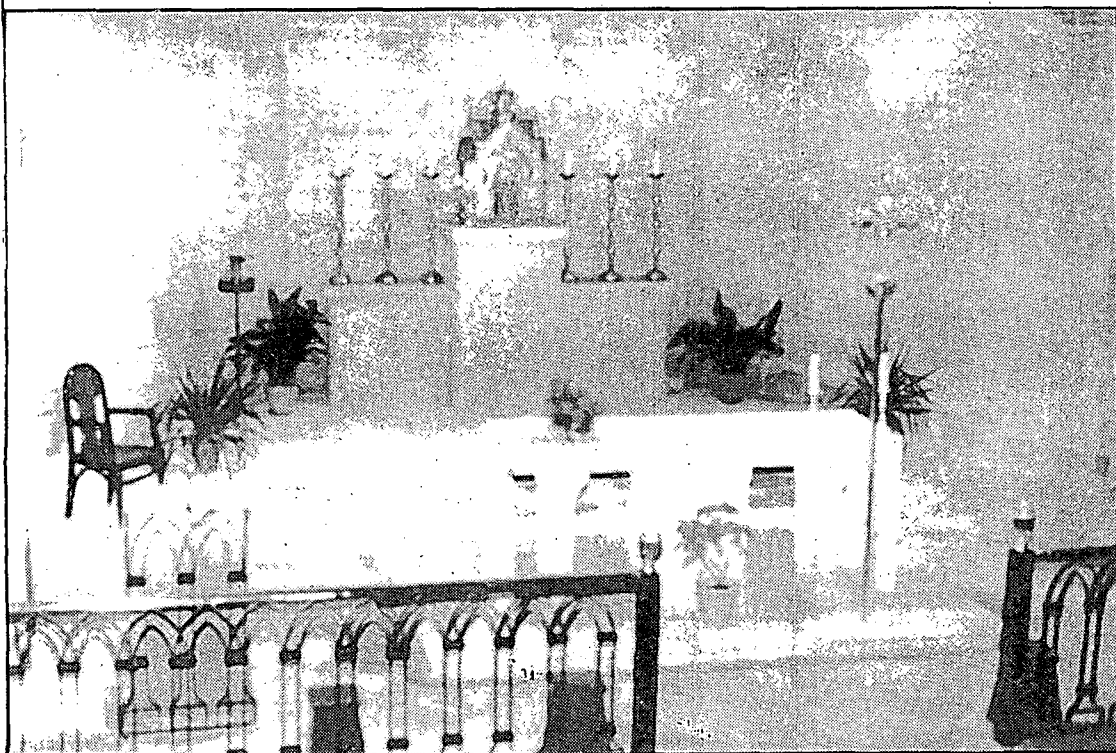
Jean Vanier compta ja amb l'experiència de 78 comunitats fundades arreu del món i parteix de la intuïció que tota persona ferida mentalment i provinent de la marginació és portadora d'uns valors preciosos que desenvolupa quan en el seu entorn existeix un clima de família i pot sentir-se útil. També creu que aquestes persones "són una font de vida i de pau en el remolí competitiu i marginador que es respira".

Per últim, Jean Vanier afirma que "el gran secret de Jesús és que Ell s'ha amagat en el pobre i per això el pobre ja no serà més un problema a resoldre o un motiu de caritat, sinó una font de vida". La trobada es presenta en un fulletó que té aquesta frase a la portada: "Jove, t'atreveixes?" I aquesta frase: "T'atreveixes a dedicar una part del teu temps a algú que et necessita?".

■ M. Caballé

Els veïns de Sanahuja donen sis milions per restaurar l'església

SANAHUJA.— Els darrers mesos els feligresos de Sanahuja, una població de 500 habitants, han donat sis milions de Ptes. a la parròquia per a les obres de reforma a l'església parroquial. Tres milions han estat destinats a la construcció del nou altar major, i els altres tres han fet possible la instal·lació de la calefacció al temple parroquial. Per altra banda, la Diputació Provincial de Lleida ha finançat els cinc milions de Ptes. que ha costat la restauració de la teulada i de la façana principal del temple.

Recentment el Bisbe Joan ha consagrat el nou altar i ha inaugurat les obres realitzades.

■ Antoni Mirabet

Prop de cinc mil persones assisteixen a l'aplec de Sant Mer

SANT ESTEVE DE GUIALBES.— Prop de cinc mil persones van assistir a la missa que es va celebrar el diumenge, 2 de febrer, al davant de l'ermita de Sant Mer, situada al terme parroquial de Sant Esteve de Guialbes, a la comarca del Pla de l'Estany. La missa va ser oficiada pel rector, mossèn Joan Marquès, que en l'homilia va recordar la vida i miracles de sant Mer, un soldat que acompanyava les tropes de Carlemany i que en arribar a Banyolès es va fer monjo benedictí, va fundar un convent i finalment es retirà al lloc solitari on ara es veneren les seves relíquies.

La llegenda conta que la seva mare, Càndida, volia viure amb ell, però el sant va preferir la solitud i així va llançar el seu bastó i li assenyala el lloc on ella havia d'habitar. També explica la llegenda que a Banyolès hi havia un drac molt perillós que devorava animals i persones i ningú no el podia matar, fins que sant Mer el va comminar a fer bondat i es tornà com un xaiet.

Es prorroguen els nomenaments dels preveres de la Junta d'Economia

GIRONA.— El Butlletí oficial de l'Església de Girona ha publicat la pròrroga dels càrrecs dels preveres que formen part de la Junta d'Economia del Bisbat: Mossèn Salvador Coll i Company, representant dels preveres de la Zona de Girona, ciutat; doctor Joan Solà i Triadú, de la Zona de la Costa; llicenciat Josep Clavaguera i Canet, de la Zona de l'Empordà; i mossèn Alfons Nogareda i Gifra, de la Zona de l'Interior. La Junta per l'Economia Diocesana està composta de nou membres, dels quals quatre són laics, i assessora el bisbe en les qüestions financeres.

■ M.C.

**CATALUNYA
NECESSITA
EL TEU VOT.**

GENERALITAT DE CATALUNYA

CATALUNYA / 92

Catalunya Cristiana / 650

Els números rodons, o bé no signifiquen res, o bé ho volen dir tot, depèn del tarannà de qui vulgui treure'n l'entrellat. Passa una mica com el got mig ple o mig buit dels optimistes i els pessimistes. Amb un periòdic que arriba al número 650 pot succeir perfectament el mateix. De tota manera ningú no negarà que la xifra fa patxoca, denota una aportació humana incessant, haver posat un peu a la història periodística del país.

Sé de més d'una persona que en fullejar el primer número de Catalunya Cristiana va judicar, primer: "la revista no està gens malament, hi falta això, allò i el de més allà. Però Déu n'hi do". I tot seguit va pronosticar". De tota manera, no arribareu als tres mesos". Doncs bé, ja portem una dotzena d'anys.

Que una publicació perduri amb el pas del temps no és tan senzill ni tan difícil com ho donen a entendre els estudiosos de les ciències de la Informació que fins i tot han muntat Facultats Universitàries arreu del món per maldar de treure'n l'entrellat. Perquè en definitiva, el periodisme en premsa es redueix al palmall d'una mà: escriure i ser llegit. I tota la resta és pura literatura.

Sí, senyors; escriure i ser llegits. Així de tan fàcil però alhora tan superlativament complicat. Per escriure s'han de saber les quatre regles gramaticals i sintàctiques però, per damunt de tot, s'ha de tenir alguna cosa a dir. I ser llegits significa l'existència prèvia d'uns lectors potencials que acaben fent-se realitat.

En el fons, els que ens pronosticaven tres mesos de vida i els que tossudament hem ajudat a tirar la nau endavant durant tot aquest temps coincidíem en els punts cabdals de les dificultats de fer possible una empresa com Catalunya Cristiana. A la bestreta, sí, tot els "trufos" estaven del costat de qui ens giraven una mena de lletra a noranta dies per mor d'allò de sempre: "Aquest país llegeix poc i encara menys periòdics religiosos, no hi ha res a fer i acabareu perdent bous i esqueles". Però els qui il·lusionadament participàrem del projecte ens vam dir, amb els mossens Jarque i Malgosa al davant, que Catalunya no tan sols es mereixia una "Catalunya Cristiana", sinó que la necessitava imperiosament.

Hem arribat als 650 números. I ara el panorama del catolicisme català; el panorama català en general, no seria el mateix sense "Catalunya Cristiana". "La seva pèrdua seria un terrabastall", coincideixen a dir moltes veus de procedència diversa. Hem omplert, doncs, un buit.

Però no n'hi ha prou amb existir, cal arribar a un nombre de catòlics mínimament significatiu. Al cinc per cent de la gent que cada diumenge va a missa a Catalunya, per exemple. I això no és cosa que només puguem fer els que elaborem setmana darrera setmana el periòdic. Aquesta és una tasca que pertoca a tot el cos eclesial: des dels deu bisbes de Catalunya, passant pels seus sacerdots i les comunitats religioses, fins als laics més compromesos. Si entre tots no ho aconseguim serà senyal evident que cal fer una revisió profunda de tot un seguit de coses.

Perquè una Església que no reïx a fer-se escoltar serà una Església esmoreïda.

■ Antoni Plaja i Mateu

El bisbe Joan inaugura les obres de restauració

Mur, una església i una canònica recuperades

URGELL

TREMP.— El Bisbe Joan ha inaugurat les obres de restauració realitzades darrerament a l'església i a la canònica de Mur. Assistien a l'acte representants del Govern Autònic, autoritats locals i el clergat de l'arxiprestat.

El Sr. Bisbe presidí la concelebració eucarística a l'església de Santa. Acabat l'acte litúrgic, les autoritats van manifestar la voluntat de continuar les restauracions del conjunt monumental, desig que va ser molt ben acollit pels habitants de la zona, presents a l'acte en nombre d'uns 500. Possiblement

l'objectiu d'un projecte immediat serà l'ordenament interior de l'església.

Les darreres obres de restauració de Mur han afectat l'església i la canònica. El 1981 va ser consolidat el claustre i, el 1984, se'n recuperà l'ala sud i l'entrada de l'església. El 1988 va ser reconstruït el llosat de l'església i es consolidà una façana de la col·legiata. Recentment han estat recuperats alguns elements de la canònica i s'hi han habilitat algunes dependències que, més endavant, podrien estar al servei d'una comunitat de religioses. Les obres han estat subvencionades per la Generalitat de Catalunya i la Diputació de Lleida. De les actuacions anteriors cal recordar les realitzades, els estius dels anys 1932-35, pels Amics d'Art Vell de Barcelona en la salvaguarda del conjunt. Els Amics de la Muntanya, de Tremp, els anys 70, van col·laborar en la difusió dels valors artístics de Mur i van reivindicar una restauració urgent.

Mur és un bell conjunt monumental format essencialment per l'església de Santa Maria, el claustre, la canònica i el castell. L'església va ser consagrada el 1069. L'any 1100 el Papa Pas-

qual II aprovà la institució de la vida canònica d'una comunitat d'Agustins a Mur. El Pabordat de Mur jurídicament depenia directament de Roma convocava sinodes i tenia representació als concilis de Tarragona. El 1592 una col·legiata de preveres seculars substituïa la canònica agustiniana. El 1873 Mur és reduït a parròquia diocesana i desapareix l'històric Pabordat, al que donaven obediència 49 esglésies de l'entorn.

La importància li va donada al conjunt per la seva influència en la vida de la comarca, record històric que perpetuen els murs i els arcs i que es manté viu en els nombrosos devots que sovint acudeixen a Santa Maria de Mur. Avui les pedres reviu, el conjunt monumental resta salvaguardat i l'anunciada presència d'una comunitat religiosa pot recuperar el salmeig que ha agermanat uns murs i una litúrgia. Aleshores hauríem de parlar d'una restauració total. Solament la presència humana recupera el sentit de les pedres i en garanteix la perpetuïtat. Són imatge i expressió d'una vida.

■ Antoni Mirabet

CANÇONS de QUARESMA I PASQUA

- Dels cançoners i cassettes **UNA VEU EXULTANT**, el núm. 2b. Lletra i música: Mn. Josep Soler.
- Algunes cançons del cançoner **PREGÀRIES** (Cançons per al poble). En castellà: **PLEGARIAS**. Amb quatre cassettes en català: Pregàries-1, Pregàries-2 (gregorià en català), Pregàries-3 (gregorià en català) i Pregàries-4 i tres cassettes en castellà: Plegarias 1, 2 i 3.

Per a les ESGLÉSIES i per a les FAMÍLIES

- Si a **CASA VOSTRA** escolteu música, perquè no aquests cassettes? Estan ben fets i us ajudaran a pregar perquè la lletra és de pregària i la música hi acompanya. I pregar és "alçar la mirada vers el Senyor que us omplirà de llum". Proveu-ho!

Adquiriu-los a les llibreries religioses.

Aviat sortiran els cassettes 1c. i 2c. d'Una veu exultant.

Necessitem nois/noies que tinguin ganes de treballar per als disminuïts psíquics del nostre Esplai. Cal que hi posin il·lusió i bona voluntat i la formació anirà a càrrec nostre. Us esperem!

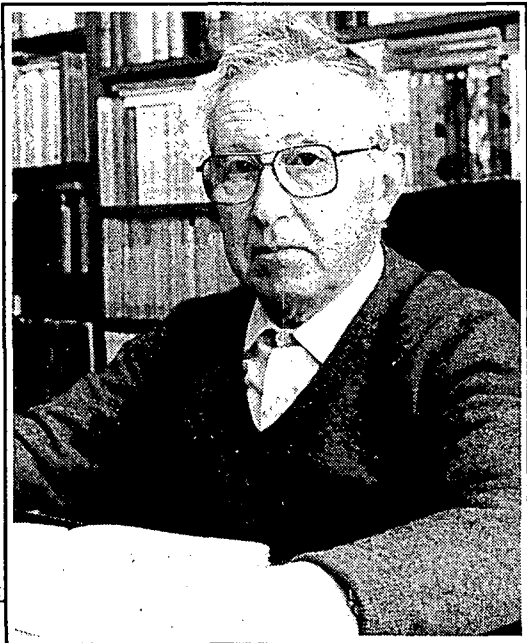
Ens és molt urgent.
Gràcies

ASPAÑIAS - Tel. 454 48 00

El Sagrament de la Confessió

Enguany, novament, i amb el desig de fer un servei a la reflexió cristiana dels nostres lectors i de les nostres comunitats, durant les sis setmanes de Quaresma, publicarem, a tota plana, l'exposició doctrinal sobre un tema vinculat a l'espiritualitat quaresmal.

Els creients cristians que, sense cap mèrit nostre, hem rebut el do de la fe, i que hi aprofundim i la nodrim, celebrant-la sacramentalment en el si de l'Església vivificada per l'Esperit, cal que valorem, estimem i acollim aquelles realitats sacramentals que, per voluntat positiva de Jesucrist, vehiculen

eficaçment la seva acció salvífica.

El tema de la celebració del Sagrament de la Penitència no pot deixar d'interessar-nos: sabem que som pecadors i que Déu estima sempre, fins al perdó i tot. La celebració del sagrament és el marc puntual on té lloc la joiosa certesa de ser estimat i perdonat pel Senyor i per la comunitat dels germans.

Els coneixements teològics i litúrgics del Dr. Pere Farnés i Scherer, posaran al nostre abast les raons profundes per estimar el do de Déu, i els elements per discernir l'essencial d'allò secundari i mutable.

Cal confessar-se per obtenir el perdó dels pecats mortals?

1. A l'Església molts costums i lleis han canviat.

Abans del Concili els catecismes parlaven de la "obligació de confessar els pecats mortals, almenys un cop l'any". (Permeti-se'ns que diguem, d'una vegada per totes, que usem l'expressió "pecats mortals" i no "pecats greus" perquè cristianament és més correcta. "Greus" al·ludeix a la qualitat moral o ètica; "mortal", en canvi, fa referència a la categoria bíblico-teològica d'aquell pecat que, com diu sant Joan, "conduïx a la mort" [Cf. Jo 5, 17]). Els fidels, d'altra banda, acostumaven a complir amb aquest precepte especialment en els dies penitencials de quaresma. Però els temps canvien i per això hom pot demanar-se si aquesta obligació de confessar-se avui encara continua vigent. En els nostres dies, en efecte, no sols han canviat molts dels costums de la societat, sinó que també s'han renovat moltes coses dins l'Església. Actualment, per exemple, ja no es parla de l'obligació de romandre en dejuni des de les 12 de la nit per combregar. Ni que les dones hagin de cobrir-se amb la mantellina per entrar a l'església, ni que hi hagi "temps prohibits" en els quals no es puguin celebrar noces solemnement, és a dir, amb missa, ni que els clergues hagin de dur tonsura... Avui es busca molt més la sinceritat de les actituds cristianes internes que el compliment de determinades pràctiques externes; i per això la mateixa Església no ha dubtat a canviar molts aspectes de la seva disciplina i dels seus preceptes. En aquest context de canvis, hi cap, doncs, demanar-se si la confessió—que al cap i a la fi és una "pràctica" externa—continua essent, si més no en alguns casos, obligatòria com ho era fa uns anys.

2. L'obligació de la confessió, no és una de les coses que han canviat? No resulta d'altra banda més sincer, demanar perdó a Déu i penedir-se, que no pas recórrer a un ritu?

Davant tantes coses com avui han canviat, hom pot preguntar-se, doncs, si roman l'obligació de confessar els pecats mortals almenys un cop l'any. En principi, podríem dir ja, tot entrant en la qüestió, que a molts fidels els semblaria almenys més sincer penedir-se i demanar senzillament perdó a Déu que realitzar el ritu, de vegades rutinari, d'explicar a un capellà les fallades de la pròpia vida. El fet mateix que avui molts cristians no recorren mai o gairebé mai al sagrament de la penitència, ¿no és ja un indicatiu que el poble creu que, tocant a la confessió, ha variat la disciplina de l'Església? A més a més, en moltes esglésies—sobretot durant la Quaresma—s'organitzen celebracions comunitàries de la penitència que, si més no a primera vista, semblen força més expressives i

conformes a la mentalitat del nostre temps, que el fet d'acudir a la confessió individual dels pecats.

3. Donat que la mateixa Bíblia presenta com Déu perdona el pecador tan bon punt aquest es penedeix, no fóra millor seguir aquest camí, que no pas conservar un ritu d'altres temps?

Si recorrem a la Bíblia, tant en l'Antic com en el Nou Testament, Déu hi apareix acollint i perdonant tot pecador tan bon punt es penedeix, sense dilatar per a més tard el perdó ni exigir cap ritu previ o posterior ni cap confessió detallada. David, posant per cas, després d'haver comès l'horrible i doble pecat d'adulteri i homicidi, tan bon punt se'n penedeix i pronuncia la frase "He pecat", obté de Déu el perdó de la seva culpa. I a l'Evangeli, la paràbola del fill pròdig ens presenta també Déu com un pare que surt a l'encontre del fill que l'ha ofès i li ofereix el seu perdó així que aquest fa els primers signes de penediment. Tot apareix, doncs, molt senzill a la Bíblia: a l'home que es penedeix, Déu li ofereix immediatament el perdó sense que hi intervinguin confessions ni d'altres ritus. No seria aquest el camí millor i el més autèntic, per als pecadors d'avui?

4. La doctrina de l'Església ha afirmat també sempre que Déu perdona el pecador tan aviat com aquest es penedeix. Per què, doncs, cal conservar l'obligació de la confessió?

Però hi ha més coses: l'Església ha afirmat també en molts dels seus documents que el perdó de Déu segueix immediatament al penediment del pecador. Fóra llarg adduir proves i textos en aquest sentit. No sols els catecismes, sinó també els documents més solemnes de l'Església han ensenyat que el dolor perfecte perdona per si mateix els pecats, per grossos que siguin. Així han parlat, per exemple, el Concili tridentí (D. 898) i, en el nostre temps, els Rituals de la penitència (Orient. Past. 67), de l'Eucaristia fora de la missa (23), la Instrucció "Eucharisticum-Mysterium" (35) i el mateix Codi de dret canònic (c. 916). Per què exigir, doncs, un ritu, amb el qual la gent d'avui se sent de vegades molesta, si Déu concedeix el seu perdó sense que hi intervingui aquesta pràctica que a vegades resulta tan rutinària i només externa?

5. El cristià, per obtenir el perdó dels pecats mortals, ha de recórrer necessàriament al sagrament de la penitència.

Els interrogants que hem plantejat fins aquí a favor de la importància del penediment en el procés del perdó

tenen certament, si més no, una part de veritat. Diem "una part de veritat" perquè el dolor és, sense cap mena de dubte, important en el procés de perdó. Afirmem, però, que només contenen "una part de veritat" perquè, tot i la importància del dolor, cal dir sense embulls que el sagrament, que és una acció del mateix Crist, és encara més valuós que el penediment, que és un acte humà; i que els cristians, per aconseguir el perdó de Déu, tenim l'obligació de recórrer al sagrament, sense que n'hi hagi prou amb només el dolor dels pecats. A més, si la doctrina de l'Església, com hem dit més amunt, sempre ha afirmat que el dolor de contrició tot sol ja perdona els pecats, no pot oblidar-se que la mateixa Església ha ensenyat també sempre que aquest dolor inclou necessàriament el propòsit de recórrer al sagrament, i que sense aquest propòsit el dolor no seria vertader, i que, per tant, no perdonaria el pecat.

6. Per què no n'hi ha prou amb el sol penediment, per al perdó dels pecats?

Acabem al·ludint a la raó última que fa necessària per als cristians l'obligació d'afegir el ritu extern de la confessió sacramental a l'actitud interna del penediment. Es tracta senzillament d'un principi molt simple i fàcil d'entendre: qui de debò es penedeix de l'ofensa feta a Déu, necessàriament ha d'estar disposat a anar pel camí que Déu ha marcat. I Déu, que als cristians se'ns ha manifestat en Jesús, per Jesús ens ha dit que, com a instrument de perdó, ha establert el sagrament de la penitència. Per això, si l'home, en general, amb el penediment sincer aconsegueix el perdó—cap dels pecadors de l'Antic Testament no van poder recórrer al sagrament, ni poden avui fer-ho els homes en les religions no cristianes, i ells també aconsegueixen el perdó de Déu—, el cristià, en canvi, ha de recórrer necessàriament a aquest mitjà, perquè Jesús ho ha establert així en el seu evangeli. I si Jesús ha establert aquest instrument és justament perquè es tracta d'un mitjà "evangèlic", és a dir, perquè el sagrament de la penitència és una "Bona notícia" per al pecador, perquè, en la seva realitat més profunda, el sagrament "visible" de la penitència és molt millor—més humà, més consolador, més ple—que la sola actitud interna i "invisible" del dolor. Jesús no pot equivocar-se—l'home sí—i per això si en el seu amor ens ha donat aquest sagrament és perquè, sense cap mena de dubte, aquest és millor que el sol penediment. D'aquest valor del sagrament en parlarem la propera setmana.

Pere Farnés

Comunicació pastoral dels bisbes de Catalunya

La litúrgia, font de la vida espiritual

Ara fa una mica més d'un any, responent a la convocatòria dels Bisbes de Catalunya i de l'Abat de Montserrat, un grup notable de fidels de les nostres diòcesis participà en la celebració del III Congrés Litúrgic de Montserrat. L'Assemblea que presidírem estava formada per unes sis-centes persones, entre les quals destacaven majoritàriament els laics, al costat d'un gran nombre de preveres i diaques diocesans, de religiosos i religioses.

L'ambient de germanor i la serietat que inspirava la pregària i el treball d'aquells dies ens van fer constatar que en la celebració mateixa de la litúrgia s'experimentava la realitat de la vida litúrgica. Vam palpar allò que afirma el proemi de les Conclusions: "Durant les jornades del Congrés hem pregat, hem fet l'obra de reflexió, d'aprofundiment, sense estalviar l'autocrítica i el realisme".

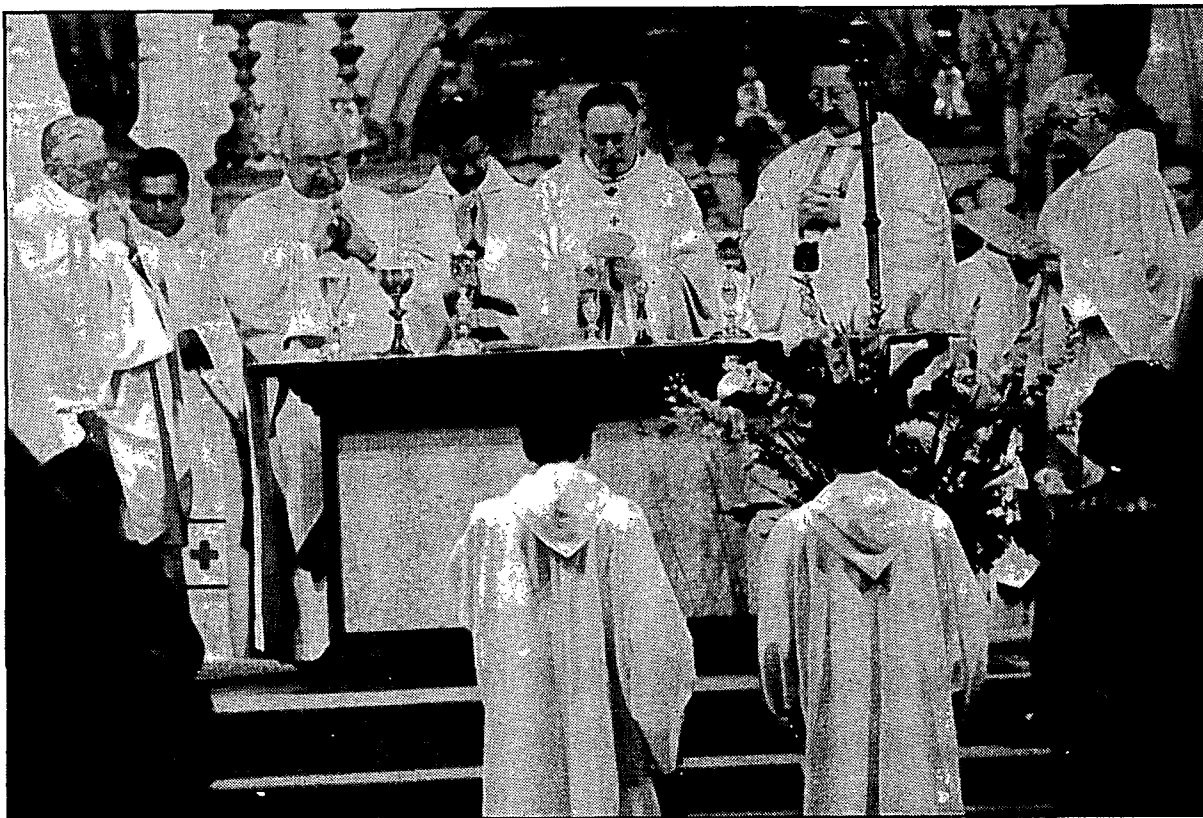
A un any de la seva celebració i ara que el text definitiu de les Conclusions comença a ser divulgat, voldríem insistir en el valor de la litúrgia per a la vida de les nostres comunitats. Aquestes ratlles continuen l'impuls que vam donar el rellançament litúrgic a través de la Convocatòria i de la nostra participació en el Congrés.

La mateixa multiplicitat de les seccions de treball palesa, al costat de les línies de fons que es despreuen de les conferències generals, la complexitat de la tasca a fer. És el camp que queda obert a la competència i a l'esforç de tots els responsables de les celebracions, i en últim terme d'alguna manera, a la responsabilitat de tothom, perquè la litúrgia ens afecta a tots. Però ara, com a bisbes, per raó del deure que tenim de potenciar al màxim aquest sentit de responsabilitat, ens volem fixar en un aspecte molt subratllat durant el Congrés perquè en certa manera els aglutina tots: la litúrgia com un fet d'ordre espiritual, com la font de la vida espiritual, com la font de la vida espiritual.

I POTENCIAR L'HERÈNCIA CONCILIAR

Com tothom sap, l'angle de visió que escollim no representa cap

novetat, sinó que es troba al cor de la doctrina expressada en la Constitució *Sacrosanctum Concilium* i que, a fi de comptes, ha estat el nervi que ha inspirat tot el treball de renovació litúrgica que hem viscut a casa nostra aquests darrers trenta anys. Si el recordem, és per la necessitat de subratllar allò que és essencial i perquè ningú no es quedi satisfet i aturat en les reformes —en plural— que han absorbit l'atenció al moment de començar a aplicar la reforma litúrgica. En efecte, com a tot arreu, hem reformat els altars, ens hem familiaritzat amb els nous llibres, hem après nous cants, hem cercat per damunt de tot que la litúrgia fos de debò pastoral.

Però potser hem quedat descompensats en matèria d'aprofundiment de la litúrgia reformada. Per posar un símil, hem construït la casa, però ara hem d'habitar en pau en el nou edifici. Ben mirat, aquesta tasca que ens espera no entra pas en contradicció amb el treball anterior, ni significa cap fre al lloable esforç de creativitat que han demostrat tants pastors i experts que s'han pres seriosament l'ensenyament conciliar. Al contrari, la idea de "participació", que ha estat el mot clau que ha orientat tantes accions, ha de ser-ho també en la seva vessant més específica: mental espiritual.

Participació conscient, piadosa i activa

És exactament el que afirmava el Concili: "Que els cristians no assisteixin a aquest misteri de fe com uns espectadors estranys i muts, sinó... participin en l'acció sagrada d'una manera conscient, piadosa i activa" (SC 48). Aquestes tres qualitats que concreten com ha de ser la participació mereixen ser tingudes totes en consideració. Estableixen el necessari equilibri entre l'actitud exterior i la interior amb què cal intervenir en la litúrgia. I per damunt de tot, eviten la falsa identificació entre "participar" i "fer coses". Més endavant, la Constitució conciliar insisteix en

Magisteri recent esdevingué encara més explícit sobre el tema: "La renovació litúrgica no pot limitar-se a les cerimònies, als ritus, als textos, etc. La participació activa, tan feliçment augmentada en el postconcili, no consisteix únicament en activitat externa, sinó sobretot en la participació interior i espiritual" (*Relació final*, B, b. 1).

Participació de la qual es feia ressò Joan Pau II en la Carta Apostòlica *Vicesimus quintus annus*, l'estudi de la qual va guiar la reflexió prèvia al nostre Congrés: "Hem de parlar d'un aprofundiment cada cop més intens en la litúrgia de l'Església celebrada segons els llibres vigents i viscuda, sobretot, com un fet d'ordre espiritual" (n. 14).

de l'Esperit Sant, i una altra que és una realitat que transforma el nostre esperit.

L'Esperit Sant ens fa pregar

Mai no donarem prou importància a l'acció de l'Esperit Sant en nosaltres, i concretament quan ens reunim per pregar. Pensem en la coneguda expressió de sant Agustí, "Crist prega per nosaltres, i en nosaltres, i és pregat per nosaltres" (*En. in ps. 85, 1*). Això, d'entrada, ja ens fa veure que la pregària no és cap pretensió simplement humana. És el resultat d'una acció de Déu en nosaltres, una mostra de la seva benevolença. El mateix Esperit, que ve a ajudar la nostra feblesa quan preguem, ens dóna consciència de ser fills de Déu, de ser germans de Jesucrist i permet que quan diem "Pare" entrem de debò en relació amb Déu (cf. *Rm 8, 14-17*).

La pregària és expressió de la nostra consciència de fills de Déu. Preguem perquè creiem, ni que la nostra fe sigui a vegades feble. Com que la pregària demana un esforç personal (concentrar-se, agafar un llibre, anar a l'Església, preparar uns textos o uns cants...), moltes vegades podem passar hores i dies pregant sense tenir prou en compte que és l'Esperit el qui obra en nosaltres. En canvi, si ho tenim present, la nostra pregària serà més fluïda, més àgil, fins i tot més convençuda quan ens sentim en baixa forma.

L'Esperit Sant al cor de la pregària litúrgica

Això que val per a qualsevol mena de pregària, és vàlid sobretot per a la pregària litúrgica. L'assemblea és convocada per l'Esperit, i tota la litúrgia és invocació de la presència divina. L'Esperit fa viva i eficaç la Paraula proclamada; impulsa des de dins tota l'acció litúrgica per tal que no sigui culte merament extern i buit. Un fruit senzill i immediat de la presència de l'Esperit en la litúrgia és que fa superar les limitacions humanes: els cants mal interpretats, els textos mal llegits, els signes poc expressius, l'assemblea poc vigorosa..., per bé que cap deficiència humana no té dret a

el valor de les disposicions d'esperit quan diu: "Cal que els fidels vagin a la sagrada litúrgia amb una recta disposició espiritual, que el seu esperit concordi amb la seva veu" (SC 1.1). Aquest text té un valor especial perquè és l'únic paràgraf de la Constitució litúrgica citat pel Sinode episcopal extraordinari de 1985.

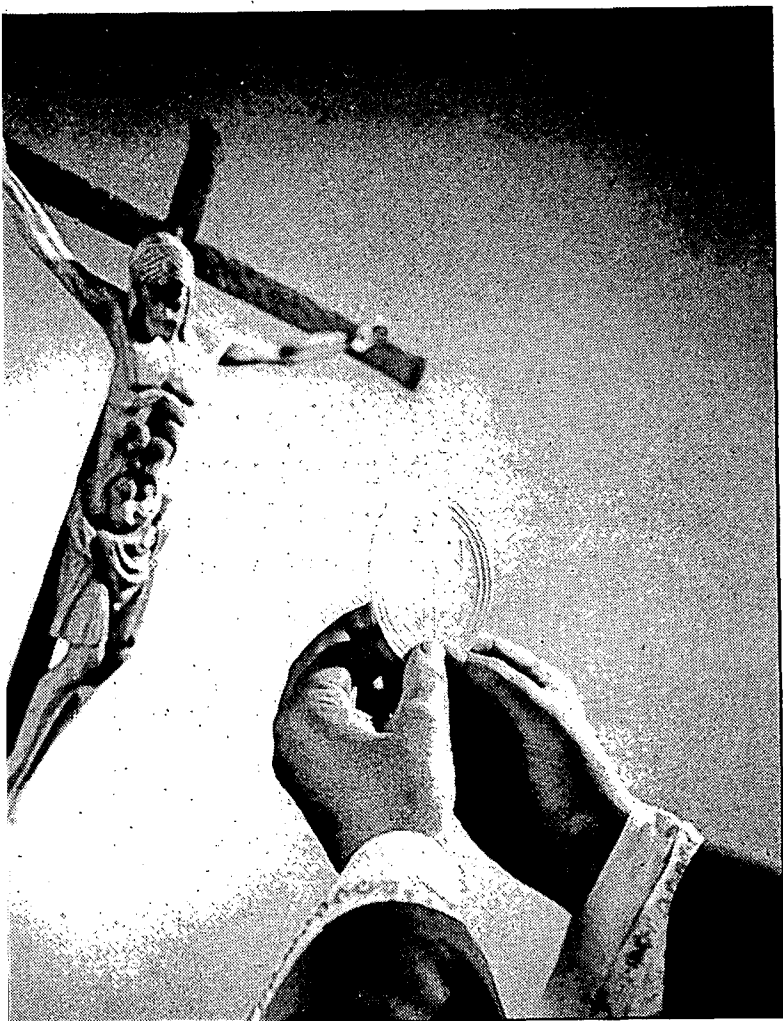
Participació interior i espiritual

En efecte, fou en aquesta Assemblea sinodal, que tenia per objecte reafirmar el Concili al cap de vint anys de la seva clausura, on el

Aquesta insistència en la dimensió espiritual de la participació litúrgica que trobem en aquests i altres documents magisterials al llarg de tot el postconcili, explica que el tema ocupés l'atenció durant la celebració del Congrés.

II LA LITÚRGIA, OBRA DE L'ESPERIT SANT

Què vol dir, doncs, que la litúrgia és un fet d'ordre espiritual? El mateix adjectiu "espiritual" ens dóna dues pistes: una, prendre consciència que la litúrgia és obra

emparar-se en la suplència eficaç de l'Esperit. Moltes d'aquestes limitacions van ser àmpliament descrites durant el Congrés. Ara es tracta de superar-les no sols gràcies a un esforç de dignificació material sinó sobretot no perdent mai de vista que l'Esperit és el qui actua quan ens disposem a pregar.

En la celebració de l'Eucaristia hi ha molts moments que l'Esperit és explícitament esmentat o invocat. Però en especial abans de la consagració, quan demanem que vingui a santificar el pa i el vi per fer-ne el cos i la sang de Jesucrist; i després de la consagració, quan l'invocuem perquè doni unitat a l'Església. És bo, també, de fixar-se en l'esment de l'Esperit Sant en altres moments de la pregària litúrgica. Això ho fa expressament l'Església quan invoca en certes ocasions solemnes, com ara: en l'administració de la confirmació, en les ordenacions, en la benedicció de l'aigua baptismal. Però també en altres sagraments i sacramentals. I encara, quan preguem amb els salms i donem sentit cristià a aquestes pregàries, que ens vénen del judaisme, afegint al final "Glòria al Pare i al Fill i a l'Esperit Sant".

L'Esperit, doncs, és present en la pregària litúrgica, tal com era present damunt Jesucrist. La presència de l'Esperit en l'acció litúrgica va formant el Cos eclesial de Crist. Per això, la litúrgia és una realitat espiritual.

III LA LITÚRGIA TRANSFORMA L'ESPERIT HUMÀ

Però també és espiritual en un altre sentit: que transforma l'esperit de l'home. El transforma per tal de fer-lo fill cada vegada més intensament unit al Fill, estableix comunió amb el Pare i exigeix i potencia una vida nova. Si la litúrgia es

limités a donar un culte merament extern, per més digne que fos i satisfés les aspiracions que l'home té com a ésser en què l'element religiós hi és present, a tot estirar satisfaria una necessitat psicològica, però no aniria més enllà.

En canvi, deixant ben assentat que la litúrgia és acció de l'home però acompanyada per Déu mateix, aleshores ens trobem amb una realitat completament diferent. No és una mera acció externa, perquè la litúrgia cristiana agafa tot l'home, i la manera com la celebra externament és un bon termòmetre per a mesurar com la viu per dins.

D'aquest fet, en podríem treure moltes conseqüències pràctiques. Però, centrant-nos en el punt de vista que ens interessa ara a nosaltres, els cristians compromesos en la pastoral litúrgica, pel fet de tenir una formació més aprofundida, hem de sentir més viu el desafiament a intensificar la nostra vivència d'aquesta litúrgica. Aleshores podrem assumir amb més discerniment els valors de la religiositat popular.

La litúrgia reclama i fomenta la vida espiritual

La litúrgia serà una realitat espiritual si els qui la celebrem portem una vida espiritual. Que no vol dir simplement donar per suposat que l'Esperit actua, sinó alimentant la nostra fe amb el contacte amb la Sagrada Escriptura i amb els mateixos textos de la litúrgia posats a l'abast en els missals dels fidels. Sabem l'envigoriment que ha suposat per a molts laics l'adopció de la Litúrgia de les Hores, i per a molts preveres i membres d'instituts religiosos la seva celebració més conscient, acompanyada d'una pregària personal que la interioritza. Són possibles moltes formes d'espiritualitat. Però després del Concili Vaticà II ja no és correcte ignorar-ho i continuar alimentant

la vida espiritual principalment a través de devocions o d'estímul que, encara que puguin ajudar, no tenen mai el mateix calor que la pregària de l'Església com a tal. En últim terme, no seria equivocat afirmar que en la vida cristiana hi ha una espiritualitat: la que prové de la vida de la litúrgia; allò que anomenem espiritualitats són accents que deriven de la pregària litúrgica, eclesial, i hi condueixen.

IV LA LITÚRGIA, EIX VERTEBRADOR DE LA VIDA ESPIRITUAL

Molt oportunament, la Conclusió del Congrés que toca més de prop l'espiritualitat afirma: "Que la litúrgia sigui l'eix vertebrador de la vida espiritual del cristià i informi tot el seu obrar. La catequesi i la pastoral hauran de fer veure el lligam estret que hi ha entre la vida litúrgica i el comportament moral" (III, 7).

Continuïtat entre pregària i acció, entre litúrgia i evangelització

Tot el treball que tenim per endavant ha de girar entorn d'un sol eix: la proclamació comunitària de la nostra fe i l'acolliment

de l'acció de Déu a través de les paraules i dels signes que ens vénen de Jesús a través de l'Església. I és bo de recordar que la litúrgia ha d'informar tot l'obrar del cristià. Massa vegades hom ha pretès oposar pregària i acció, litúrgia i evangelització. En canvi, si mesurem en tot el seu abast el caràcter que el culte cristià té de "font i cimal" (SC 10), trobarem continuïtat entre l'acció de Crist en els sagraments i el comportament que ha de tenir el qui és deixeble d'ell.

Aquest serà un dels millors serveis que faran la catequesi i la pastoral, camps d'activitat eclesial que frueixen de gran estima entre nosaltres i que per això creiem que resultaran encara molt més potenciats com més estiguin amarrats del dinamisme de la litúrgia.

Per una major coherència i autenticitat de vida cristiana

Evidentment que el repte que tenim els deixebles del Crist és que hi hagi perfecta coherència entre vida litúrgica i vida moral, és a dir, correspondència entre la veritat de Déu que proclamem amb els llavis i l'autenticitat de la vivència dels valors evangèlics viscuts, en el nostre actuar de cada dia, amb responsabilitat i amb un gran sentit de comunió eclesial.

D'aquí que viure la litúrgia com un fet d'ordre espiritual és un programa que enclou tota la vida cristiana. En la seva vessant més específicament litúrgica, voldrà dir "una celebració desinteressada, gratuïta, alhora contemplativa i inculturada, envers la qual no sols tenim la preocupació de prepararla, sinó de preparar-nos-hi amb un esforç espiritual de qualitat; una celebració que respiri la comunió de l'assemblea com a l'Església entorn del Senyor".

Tot el que vivim a l'església cal, doncs, traslladar-ho al propi ambient. La contemplació del misteri de Crist ens ha de dur a obrar segons les seves conseqüències. El nostre objectiu programàtic per a aquesta etapa d'aplicació del Congrés el podem resumir en allò que l'Església demana al Senyor el Diumenge I de Quaresma: "Conèixer el misteri de Crist i viure'l amb totes les seves exigències".

Els Bisbes de Catalunya tenim la fonamentada il·lusió i la ferma esperança que les nostres diòcesis trobaran camins per a enfortir la vivència de la litúrgia. Amb aquesta finalitat, confiem també en les vostres pregàries i sobretot en la gràcia del Senyor. Que Ell la vessi a mans plenes, tal com nosaltres us beneïm de tot cor.

La germana Guido Poppa, metgessa-cirurgiana; als seus 80 anys, exercia plenament. Ha estat assassinada en enfrontaments ètnics al nord de Rwanda

La Mare Teresa arribà novament a Calcuta, restablerta del seu segon atac de cor. Un cor que estima amb un amor universal

El P. Ángel Martínez Fuertes, agustí, president de la Confederació Espanyola de Centres d'Ensenyament, ha mort després d'una intensa activitat a favor dels drets de l'educació

25, dimarts

Washington: represa la conferència de pau

La impressió de cara a uns resultats positius és força pessimista. A part dels últims enfrontaments bèl·lics al sud del Líban, tots els implicats han tingut interès que s'acabessin abans de començar la ronda de negociacions. Per altra part, hi ha l'estira-i-arrotonsa entre els EUA i Israel per la concessió d'un aval bancari de 10.000 milions de pessetes, per a la construcció de nous habitatges, destinats especialment a l'acolliment dels immigrants jueus russos. James Baker ha dit clarament que els EUA exigeixen que s'aturi la construcció de nous habitatges als territoris ocupats, mentre el ministre de l'habitatge, Ariel Sharon diu que se n'estan construint 20.000 en dits territoris, i Shamir afirma que ningú no ha de dictar a Israel on pot construir i on no. A més, les decisions polítiques estan molt condicionades per les eleccions a Israel el proper mes de juny i als EUA el mes de novembre. Hi ha la impressió que tots volen esperar el seu resultat.

Washington: Aristide tornarà a Haití

Aquest és l'acord signat ahir en aquesta capital entre l'enderrocat president, Jean-Bertrand Aristide i els representants de l'Assemblea Nacional haitiana amb els auspicis de l'OEA i els EUA. El comunista René Theodore, serà l'encarregat de formar un govern provisional, el president acceptarà com a legítims els acords de les Cambres presos des del 30 de setembre, i mantindrà com a cap de l'exèrcit el colpista Cédras. L'acord i el retorn, es veuen molt problemàtics.

Niça: la dreta i els socialistes derroten el candidat de Le Pen

Amb penes i treballs, i amb el suport de l'estranya unió en la contesa electoral de l'UDF, RPR i el PS, Marie-Jeanne Murcia de l'UDF, obtingué per l'estret marge de 88 vots, l'elecció cantonal parcial per Niça. Això ha palesat la força de l'ultradreta FN de Le Pen, que tot sol ha obtingut gairebé els mateixos vots que tots els altres junts. Cal esperar que tots els responsables polítics n'hauran pres bona nota.

26, dimecres

Washington: negociacions entre àrabs i israelians

Els interessos creats, les divergències polítiques d'uns i altres i allò que cada una de les parts vol i no diu, fa que les negociacions de pau per al Pròxim Orient passin per un moment molt delicat. Israel presentà una proposta de dotze punts referent a l'autonomia dels territoris ocupats, que els palestins consideraren inacceptable, que continuen en l'exigència de "territoris per pau"; i els israelians van rebutjar també la proposta palestina. Israel vol evitar de totes totes la creació d'un Estat palestí. L'aval de 10.000 milions de dòlars vinculats a l'aturada de nous assentaments en els territoris ocupats ha produït una forta commoció política a Israel que estima que els EUA volen hipotecar la seva política, i que intenten afavorir l'elecció del laborista Yitzhak Rabin que podria accelerar el procés de pau.

Bòsnia i Herzegovina: un polvorí a punt d'esclatar

El referèndum que se celebrarà aquest cap de setmana, en el qual 3,2 milions d'habitants, 41% musulmans, 31% serbis i 18% croats, s'han de decidir sobre la independència i sobirania de Bòsnia i Herzegovina com a entitat política en la qual cada ètnia gaudeixi dels mateixos drets, ha creat una tensió política extraordinària. Sembla que serbis i croats ja s'han repartit el territori, mentre els musulmans defensen aferrissadament la unitat de Bòsnia. El referèndum és una exigència de la CE per reconèixer la República. La presència federal militar a Bòsnia ha augmentat considerablement. Tot plegat fa pensar que quedin en papers mullats els acords aconseguits el passat cap de setmana entre representants comunitaris i els de les tres ètnies per mantenir les fronteres externes de Bòsnia i Herzegovina i estructurar els assentaments de les tres ètnies en diferents cantons.

Ciutat del Cap: el PC demana el "no" al referèndum

El Partit Conservador, ultradretà, demana el "no" a la població blanca en el referèndum que se celebrarà el dia 17 de març, sobre les reformes democràtiques del president Frederik de Klerk.

27, dijous

San Antonio: cimera antidroga

En la ciutat texana de San Antonio començà ahir aquesta reunió, al màxim nivell, per coordinar la lluita contra la producció i la comercialització de la droga arreu del món. Hi participen: EUA, Mèxic, Veneçuela, Colòmbia, Perú, Equador i Bolívia. S'estima que el negoci de la droga mou uns 300.000 milions de dòlars anuals. Els acords podrien fer referència a la creació d'un cos policial-militar plurinacional i a buscar economies alternatives per a les zones de països productors.

Washington: els assentaments jueus, tema clau

Els assentaments jueus en els territoris ocupats, la incursió israeliana al sud del Líban i l'actitud nord-americana en la qüestió dels avals bancaris, han gairebé blocat les negociacions de pau per al Pròxim Orient. De fet no s'ha arribat a cap acord important entre les delegacions israeliana i les delegacions libanesa, siriana i jordano-palestina. Amb tot, sembla que una certa voluntat de salvar aquesta ronda de negociacions podria fer que s'allargués fins a l'11 de març, una setmana més del previst.

Londres: reunió Major-Reynolds; el problema de l'Ulster

El nou premier irlandès, Albert Reynolds, fa la impressió de ser una persona a qui agrada plantar cara als problemes amb decisió i coratge. Ahir es va reunir amb el seu homòleg anglès, John Major, al 10 de Downing Street, per dialogar a fons sobre l'Ulster, on s'ha agreujat considerablement el problema de la violència. Sembla que el govern presidit per Reynolds estaria disposat a modificar la Constitució d'Irlanda que reclama el dret a legislar sobre tota l'illa i crear un nou clima de diàleg, respecte i confiança entre les comunitats catòlica i protestant.

28, divendres

Barcelona: comença la Campanya Electoral

Aquesta nit passada, al punt d'hora zero, ha començat la Campanya Electoral per a la renovació del Parlament de Catalunya. Des de Convergència i Unió, el partit majoritari absolut fins ara, el partit amb menys representació es llancen a la captació de vots sigui com sigui. Tanmateix, els grans partits proposen que la contesa sigui civilitzada i serena. Que guanyi el que millor pugui regir els destins de Catalunya.

Praga: firma del tractat d'amistat germano-txeca

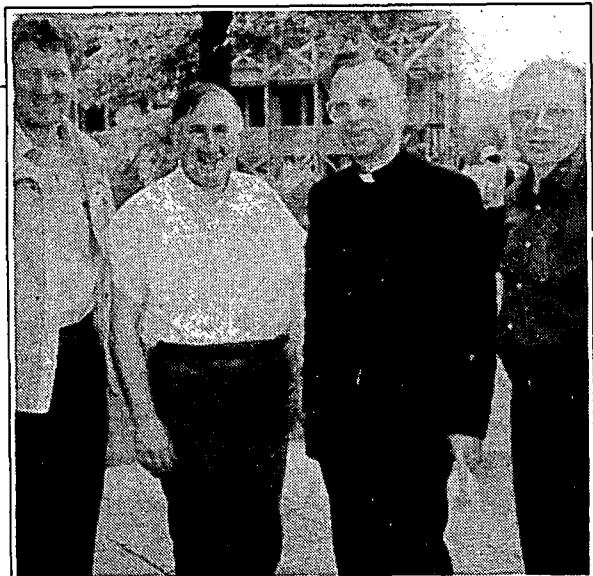
A l'anomenada Sala Espanyola del Castell de Praga ha tingut lloc l'acte històric de la firma del tractat d'amistat entre Alemanya i la República Txeca i Eslovaca. Segons el tractat les fronteres actuals seran respectades i es renuncia a qualsevol reivindicació territorial, establint les bases per a una estreta col·laboració política, econòmica i cultural. Tanmateix, una part del poble, mentre es firmava el tractat, va manifestar la seva disconformitat fent memòria dels problemes que els sudetes havien provocat.

Washington: les negociacions en pro de la pau al Pròxim Orient

Les converses bilaterals entre israelians i palestins, jordans, libanesos i sirians a la capital USA, continuen en l'actual etapa sense arribar a cap acord. Els enfrontaments verbals i les divergències sobre la interpretació de l'autonomia dels palestins han estat l'únic detall que ha transcendit el buit informatiu.

San Antonio (Texas-USA): la cimera antidroga

La cimera de presidents de set països americans ha acabat sense arribar a una estratègia comuna en la lluita contra la droga. Les propostes dels Estats Units compten amb el suport de Colòmbia; en canvi el president peruà Fujimori reclama més ajut exterior per poder reconvertir l'agricultura del seu país i poder prescindir en bona part del cultiu de la coca.

El P. Josef Zaniewski (en el centre amb mànigues de camisa) primer rector salesià de la parròquia de la Immaculada de Moscou

El Dr. Eddie Fenech Adami, líder del Partit Nacionalista, besa el santicrist, després de jurar el càrrec de primer ministre de Malta

El secretari general de l'OTAN, Manfred Woerner i la seva esposa, s'entrevistaren amb el Patriarca Alexis II de Rússia, en la seva visita al monestir de Danilovsky.

29, dissabte

Madrid: la llei sobre la regulació de les vagues

El govern, segons el seu portaveu estudia ràpidament l'avant-projecte de llei de regulació de la vaga, destinat a evitar els perjudicis que, com s'ha demostrat recentment a **Madrid** i **Barcelona**, causen als usuaris dels serveis públics. Segons el portaveu del govern, aquest vol que la llei sigui consensuada per la patronal i els sindicats.

Moscou: retirada de l'exèrcit de la CEI de Nagorno-Karabakh

L'alt comandament militar de la **Comunitat d'Estats Independents (CEI)** va donar ordre de retirada de les tropes estacionades a **Nagorno-Karabakh**, territori de majoria armènia situat dins l'**Azerbaidjan**. La retirada, segons s'informa, és per evitar que les armes de l'exèrcit passin a mans dels armenis o dels azerbaidjanesos. La situació és cada cop més complicada i es tem una generalització de la guerra.

Londres: un altre atemptat de l'IRA

El pànic i el caos es va barrejar ahir a **Londres** a causa de l'explosió d'un artefacte col·locat per l'organització terrorista **IRA**, en una estació del metro, la de **London Bridge**, una de les més concorregudes de la ciutat. Va causar 28 ferits.

Nova York: Iraq desafia el Consell de Seguretat

L'Iraq va respondre negativament a l'ordre de destrucció immediata dels components que entren en la fabricació dels seus míssils balístics, segons informa **Rolf Ekens**, cap de la **Comissió investigadora del Consell de Seguretat**. La destrucció dels míssils és una de les condicions imposades per l'alto-el-foc, que va donar fi a la **Guerra del Golf**.

1, diumenge

Nagorno-Karabakh: un conflicte que sembla sense solució

L'escalada de violència en aquesta illa armènia dintre el territori de l'**Azerbaitjan**, fa témer que esclati una guerra oberta entre aquesta **República** i la d'**Armènia**. De moment, les dues **Repúbliques** han decidit crear exèrcits propis. El conflicte no és nou, ja que prové dels temps de la primera **Guerra Mundial**. L'antiga **URSS** havia aconseguit apaivagar els ànims, alhora que les dues **Repúbliques** aconseguïen una certa prosperitat.

Belgrad: recomposició d'una nova Iugoslàvia

El govern serbi treballa intensament per evitar més desmembració de la que fou gran **Iugoslàvia**. Després de la secessió de **Croàcia** i **Eslovènia**, ja reconegudes independents, el govern de **Montenegro** ha decidit, per referèndum, la seva adhesió a la federació **Iugoslava**. A **Bòsnia** i **Herzegovina** se celebra el referèndum per si es declara independent o continua formant part de la federació. Sembla que el govern de **Belgrad** fa tot el que pot per entorpir aquesta consulta, perquè tem que li sigui adversa.

Nova York: l'ONU s'amplia

Vuit països sorgits de l'antiga **URSS** — **Kirguizistan**, **Armènia**, **Tadgikistan**, **Uzbekistan**, **Kazakhstan**, **Azerbaitjan**, **Turkmenistan** i la república de **Moldàvia**—, així com el petit **Estat** europeu de **San Marino**, seran per primera vegada presents a l'**Assemblea General de les Nacions Unides**. Així l'**ONU** passarà a estar formada per 175 països, en lloc dels 166 que la constituïen fins ara.

2, dilluns

Sarajevo: Bòsnia i Herzegovina, sí a la independència

Encara que fins demà no se sabran els resultats finals, sembla que l'electorat ha donat un sí, àmpliament majoritari, a la independència. La participació s'estimava alta (58%), i en els 5.000 col·legis electorals va haver-hi pau i tranquil·litat, llevat d'alguns incidents irrellevants. La primera conseqüència del referèndum serà el reconeixement internacional de la independència. Tot i que, en principi, els serbis han boicotejat el referèndum, el bon clima regnant sembla donar a entendre que s'ha arribat a un acord, més o menys ampli, entre les tres ètnies (musulmana, croata i sèrbia), que afavoreixi la pau i la unitat de la **República**.

Manamah: Aràbia Saudita, democratització progressiva

El rei **Fahd** anuncià ahir importants reformes polítiques, esperades des de la guerra del **Golf**, gràcies a les pressions del govern nord-americà. Les dues reformes més importants són: la creació d'un **Consell Consultiu** i la **Llei Fonamental del Poder**. La reforma està inspirada en l'**Alcorà** i és conforme a la **Xària**. **Aràbia Saudita** es defineix com un **Estat** àrab i islàmic sota un règim monàrquic.

Moscou: Azerbaitjan i Armènia a l'ONU

Amb aquest fet es té l'esperança que acabi el violent enfrontament entre armenis i àzeris que dura ja quatre anys. El nucli del problema és ara l'enclavament de **Nagorno-Karabakh**, del qual els armenis han fet fora als àzeris que solament conserven en el seu poder la localitat de **Susha**. La **CE** i la **CSCE** preparen la mediació possible per aconseguir l'alto-el-foc, fer arribar ajut humanitari a la població civil i propiciar una solució pacífica al conflicte.

Jerusalem: enfrontaments a Gaza

Van tenir lloc ahir al camp de refugiats a **Rafah**, a la franja de **Gaza**, entre soldats israelians i manifestats palestins. Un mort palestí i dinou ferits fou el balanç final.

Bomba de rellotgeria

En anglès rima i queda molt bé. "Not aid but trade". Menys ajudes i més mercats. S'han acabat les subvencions, la solució al desenvolupament del Magreb és fer-lo participar al mercat europeu. Seria allò dels peixos i de la canya de pescar.

En un recent informe encomanat per la Comunitat Europea, el govern espanyol diu que "el Magreb és una bomba de rellotgeria". "La Mediterrània és una frontera vulnerable d'Europa, és la frontera amb un Tercer Món àrab i islàmic. Només 14 quilòmetres separen l'Àfrica d'Europa". "Hi ha sentiments d'humiliació col·lectiva després de la Guerra del Golf, un sentiment d'inferioritat, un creixement de la xenofòbia".

"L'atur arriba sovint al 60 per cent entre els qui busquen feina per primer cop, hi ha migracions interiors desordenades, analfabetisme, sense serveis públics ni habitatge".

"Una demografia galopant, al Marroc, Algèria, Tunísia, Líbia i Mauritània. El 1950 els dos terços de la població mediterrània vivien a la vora nord. D'aquí a 25 anys, la situació serà exactament la contrària".

"En el pla econòmic, aquests cinc països arrossegueu un feixuc deute extern. Són països amb revoltes socials periòdiques, de marginats, dels que no tenen treball ni l'esperança de trobar-ne. Població que viu als suburbis de les grans ciutats, que expressen la seva frustració amb esclats de violència periòdics, on el seu odi s'adreça significativament als símbols d'un luxe que tenen prohibit".

"L'expansió del fonamentalisme islàmic, tot i que està prohibit en la majoria dels països del Magreb, és preocupant. El fonamentalisme duu una càrrega de xenofòbia i rebuig dels valors occidentals".

És per tot això, que el govern espanyol diu que "el Magreb és una bomba de rellotgeria". Per retardar la seva explosió cal obrir els mercats europeus. La integració econòmica és la millor recepta contra el fonamentalisme islàmic i la immigració.

És una reflexió que es fan els europeus del sud.

Conclou el document espanyol: "Europa no pot continuar ignorant que d'aquí a 30 anys hi haurà, a la seva frontera sud, 130 milions de persones trucant a les seves portes. Si no es fa res el Magreb esclatarà i no podrem evitar que ens arribi l'onada expansiva".

■ Jordi Roigé i Solé

Els astres i l'astrofísica

*El cel parla de la glòria de Déu,
l'estelada anuncia el que han fet
les seves mans.*

(Salm 18)

Quants satèl·lits té Saturn, a part dels anells? Comptant tots els que han mostrat els clíxers de Voyager 2 hem de dir que vint-i-tres, de moment; encara en pot haver restat algun fora de l'abast de les cambres fotogràfiques. Així, doncs, hem de dir que el sistema saturnià és més nombrós que el de Júpiter? Certament que sí si ho comptem tot, però el lector ja haurà endevinat que alguns d'aquests "satèl·lits" no es pot dir que arribin a la categoria de tals. Són tan sols roques errants, meteorits en potència que graviten al voltant del planeta dels anells. Que tinguin nom només són catorze, els quals per ordre d'allunyament del planeta són: **Atlas, Janus, Epimeteu, Mimas, Encelade Tetis, Calipso, Telesto, Dione, Rea, Tità, Hiperiò, Japet i Febe**. El primer que fou descobert va ser Tità, per Huygens el 1655, després Cassini en trobà quatre més entre 1671 i 1684: Japet, Rea, Tetis i Dione; Herschel el 1789 descobrí Mimas i Encelade; Bond el 1843 Hiperiò, i Pickering el 1898 Febe. Dollfus anuncià el 1966 haver-ne vist un de més proper a Saturn que Mimas, i li posà el nom de Janus; però la cosa restà en suspens perquè no va ser vist després per cap altre astrònom. La seva existència no fou reconeguda fins que les sondes el trobaren, com també els altres quatre de la llista que hem dit. Els podem distribuir en tres grups:

1: Satèl·lits que "guien" els anells de Saturn

Són els que van des d'Atlas fins a Telesto. Recordem que l'ordre dels anells és, de dins enfora: D, C, B, A, F, G i E, i que els tres últims són tan tènues que no els veu el telescopi. El satèl·lit Atlas, descobert pel Voyager i rebé el nom provisional de **1980 S28**. Té només uns 60 km de diàmetre i és el més pròxim al planeta, a 137.670 km del seu centre. És molt a prop del final de l'anell

38. El sistema de Saturn

A que acaba a 136.200 km; sembla que faci de "pastor" de les partícules d'aquest anell, que es veu retallat a la vorera a causa de l'acció gravitatòria d'aquest satèl·lit.

A banda i banda de l'anell f hi ha dos satèl·lits de forma molt irregular, nomenats provisionalment **1980 S27** i **1980 S26**, que hi fan com de gossos guardians, ja que fan confinar cada vegada més l'anell a la regió on és ara a 140.600 km i són responsables de la torsió que s'hi veu, efecte produït pel fet que el més interior corre més de pressa i atrapa l'altre cada 24 dies i aleshores se sumen les dues accions.

Janus (nom posat per Dollfus a aquell satèl·lit vist i no vist amb telescopi, però que ara ja és definitiu i **Epimeteu** són dos asteroïdes irregulars, de 160x220 km i 100x140 respectivament, que fan tots dos la mateixa òrbita, a uns 151.450 km del centre de Saturn, perseguint-se l'un a l'altre, sense escurçar distàncies, entre els anells F i G.

Mimas de 390 km de diàmetre i **Encelade** de 510, a 238.000 i 185.000 km lluny del planeta, eren el primer i segon satèl·lits de Saturn segons el telescopi. Ara hem vist que es troben un a cada costat de la vorera interna de l'anell E, que té uns 90.000 km d'amplada. La fotografia que ens ha arribat de Mimas mostra un astre ple de cràters i deformat per un de molt enorme de 180 km de diàmetre. És amb tota seguretat el resultat del xoc amb un altre satèl·lit que els csejà amb força i el clivellà, com es preveure per les esquerdes que té a les antípodes de l'impacte. A la mateixa òrbita de Mimas la sonda ha vist un altre petit astre, que encara no té nom.

Tetis ja és més gran: té 1.120 km de diàmetre i es mou dins de l'anell E molt a

prop del final a 294.700 km. Les sondes han descobert tres astres més situats a la mateixa òrbita: els dos batejats **Calipso** (de 50 km de diàmetre) i **Telesto** (de 60 km), que són als punts "troians" de Tetis i encara un altre anomenat **1981 S2**. Tots quatre van "escombrant" l'anell E.

Mark Showalker (de Stanford) el 1991 n'ha descobert un altre, el 1981 S13, no gaire més enllà, que es veu en 23 fotografies de les del Voyager 2, però calculat per ell, abans de veure-l'hi, a partir de les ondulacions que es veuen al límit de la divisió d'Encke: havien de ser formades per l'acció de la gravetat d'alguna massa situada a una distància calculable. Showalker féu el càlcul i el seu ordinador seleccionà entre els milers de fotografies existents les vint-i-tres que mostren el punt lluminós al lloc previst. La proesa d'aquest astrònom de Stanford és comparable a la de trobar Neptú per càlcul que feren Le Verrier i Adams.

2: Satèl·lits autèntics de fora dels anells

Dione, de mida semblant a la de Tetis, a 377.500 km del centre, també té companyia a la mateixa òrbita: el **1980** i el **1980 S3**.

Rea, de 1.450 km de diàmetre, a 527.200 km. Té molts cràters com Tetis i Dione, però una mica més gran i sense companys d'òrbita.

Tità és el més gran de tots, amb el seu diàmetre de 4.912 km. És a 1.222.600 km. Es mereix un capítol a part, perquè és l'únic que posseeix autèntica atmosfera de tots els satèl·lits, a més d'altres particularitats. En parlarem la setmana que ve.

Hiperiò és un astre irregular de 360x210 km. Té una forma "patatoïde". És a 1.481.000

3: Asteroides capturats per Saturn

Són només dos que sapiguem, però pot haver-ne hi més. El primer és **Japet** de 1.440 km de diàmetre, que es troba a més del doble de distància de Hiperiò: és a 3.560.100 km i té una òrbita inclinada de 16°30' respecte del pla de l'equador planetari. No pot ser un autèntic satèl·lit. La foto del Voyager 2 del 22 d'agost de 1981, des d'onze milions de quilòmetres de distància ens en mostra un aspecte estrany; té grans diferències de poder reflector a la seva superfície. Hi ha parts fosques de només un 5% d'albedo. Hi ha d'haver alguna cosa que absorbeixi la llum. Seran compostos orgànics? Ja hi ha que ho ha aventurat com una possibilitat que cal tenir en compte.

Febe és el "satèl·lit" més exterior. I tan exterior! És a 12.950.000 km del centre de Saturn, vora quatre vegades més lluny que Japet, tan apartat del planeta que el Voyager 1 no ens el va poder fotografiar, no li venia de pas. L'òrbita té una inclinació de 165°30'; cosa que vol dir que el seu moviment és retrògrad. És força petit: el seu diàmetre només té uns 200 km. Deurà ser un astre irregular, pensaren molts astrònoms, segons la regla que veiem constantment. Però el Voyager 2 va poder fer el que no havia fet el Voyager 1: treure'n fotos. Què s'hi veu? Un món ben esfèric. D'on li vindrà l'esfericitat? Una hipòtesi força versemblant és que és un cometa en hibernació, és a dir que, capturat per Saturn, no ha arribat fins al Sol i no ha pogut desenvolupar la seva cabellera. Per l'aspecte ho sembla.

■ **Francesc Nicolau**

Professor de la Facultat de Filosofia de Catalunya

L'equip del professor Walter Gehring (de la universitat de Basilea) ha aconseguit modificar el patrimoni hereditari d'una desena de mosques del vinagre fins a fer que la seva vida durés un 50% més que d'ordinari: el seu **relojge genètic** modificà el seu comportament! Com tothom sap les drosòfiles o mosques del vinagre són els insectes més utilitzats per a les manipulacions genètiques. Des de Morgan que en va analitzar els "gens" entre 1910 i 1926, s'ha fet servir aquest animallet amb profusió a gairebé tots els laboratoris biològics del món. És un insecte que costa poc de mantenir i la seva

Podrà la Ciència

curta vida, de 30 dies màxim, permet examinar ràpidament les noves generacions que en surten quan es manipulen els seus gens, i s'ha convertit en el subjecte ideal per a aquesta mena d'experiments biològics. S'hi han aconseguit multitud de mutacions: sense ales, amb ulls de color diferent, amb menys segments a l'abdomen..., i ara el professor Gehring n'ha obtingut una de nova que les fa de vida més llarga.

Com hom sap les cèl·lules de qualsevol organisme pluricel·lular no són immortals. L'envelliment fa que la síntesi de les proteïnes es faci amb més lentitud fins a produir-se la mort. Uns investigadors americans ja havien trobat que a les cèl·lules velles s'hi origina una proteïna estranya, que ara els de Basilea anomenen "**factor d'elongació**", que inhibeix certs rodats del mecanisme cel·lular en ordre a la fabricació de les proteïnes necessàries per al bon funcionament del conjunt. Ara bé, el factor d'elongació no serà produït també per un gen? No serà possible identificar-lo en el codi genètic de la drosòfila? Doncs sí! Això és el que han aconseguit els investigadors suïssos. I han fet més encara. Una petita

astúcia els ha permès modificar la seva activitat: hi han empeltat un gen de control sensible a la temperatura, és a dir una mena d'interruptor genètic. Després l'han introduït dins dels ous de drosòfila col·locats a un medi més càlid que el seu habitual (29° C en comptes de 25° C), i... les mosques que n'han nascut han arribat a viure un mes i mig: quinze dies més que d'ordinari!

I es podrà controlar el relojge genètic d'animals superiors

La troballa del professor Gehring ha mobilitzat biòlegs i metges dels quatre punts cardinals del planeta, que han inclòs en el seu programa d'investigadors la recerca del codi genètic de ratolins, cobais i conills. Però fins ara infructuosament. Cosa que no vol dir pas que ja s'hagin

fer allargar la

perdut les esperances. La cosa té molt d'interès: és clar que si en aquests mamífers es troba la manera de retardar la mort, només caldrà un pas per a trobar-la també a l'home, mamífer com és. I fins i tot es té l'esperança de perllongar la vida humana no a la fase última sinó quan les nostres capacitats físiques i mentals són màximes. Serà possible això?

Un ratolí té les seves cèl·lules programades per a viure tres anys, l'home per a durar uns 110-115 anys (passa, però, que malalties o desgasts excessius fan que la immensa majoria dels humans es mori abans). Si es pogués fer que el factor d'elongació o el que correspongui al nostre cas no actués, potser podríem arribar als 170 anys. Podem esperar-ho? La resposta és dubtosa. Un especialista, Jacques Tréton, director de recerca al centre de gerontologia Claude-Bernard de París, contesta: "La mosca del vinagre respon a un model particular. Abans

d'arribar a adulta passa per l'estadi immòbil de nimfa, més enllà del qual les seves cèl·lules ja no es divideixen". Aquests resultats són, doncs, difícilment transportables a l'home. No obstant semblaria que la nostra longevitat sigui igualment depenent d'una programació genètica. S'ha demostrat que l'hormona de creixença pot tenir un paper similar al del factor d'elongació a la mosca. Però la gerontologia és encara una ciència nova. És massa aviat per afirmar que es pugui, deixant a part totes les consideracions ètiques, augmentar la longevitat dels mamífers alterant el gen que governa la síntesi d'aquesta hormona".

El que és clar és que el nostre envelliment ja està programat des dels primers instants de la vida de la cèl·lula que originarà el cos humà. Tan programat com el desenvolupament embrionari o la pubertat. I sembla que són uns 700 els gens responsables de l'envelliment de l'home. No és pot aturar aquest formidable relojge que es posà en marxa el dia que vam ser concebuts al si matern. No és un sol mecanisme; són molts si bé alguns no començaran a actuar fins a la senescència. I sembla que la glàndula

vida humana?

hipòfisi, situada a la base del cervell és l'encarregada d'engegar-los. El control de certes hormones hipofisàries serà la clau per a retardar la mort? No ho sabem. És una hipòtesi. Només podem dir amb certesa, això sí, que a tots, absolutament a tots, inexorablement ens tocarà un dia finar. El nostre relojge genètic acabarà parant-se si abans una malaltia no se'n ha endut a l'altre món. Sigui més aviat o més tard, això és secundari, evidentment. Jo crec que més val pensar en aquestes coses certes que no pas en eventualitats poc probables i que ben segurament ja no ens podran afectar per molt de pressa que avanci la ciència...

■ **F.N.**

Pulcritud en el llenguatge (2)

Penso que seria bo que els cristians adoptéssim una postura bel·ligerant almenys davant les blasfèmies. Hauríem de reaccionar immediatament recriminant a qui les diu el fet que ataquí Algú que és important per a un col·lectiu de molts milions de persones.

El mateix podríem fer amb tota paraula malsonant, però potser seria més efectiu que els pares amb fills en els col·legis, suggeríssim al professorat portar a terme una campanya conjunta, de pares i mestres, amb cartells i concursos (correspostos, naturalment, en les pròpies converses) i publicant articles sobre el tema a totes les publicacions que puguem.

Tinc entès que considerant la gravetat del fet, l'Ajuntament de Barcelona editarà aviat una mena de **manual de les bones maneres** per fer de la ciutat una urbs modèlica en la convivència. Penso que si això es produís, seria interessant que cada u en la seva ciutat, i si és en grup molt millor, que s'adreces al seu Alcalde instant-lo a fer el mateix.

Després, un altre pas decidit dels qui volem que no prosperi la mediocritat, podríem escriure **cartes al director** del nostre periòdic, informant-lo (i, a través seu, a tots els lectors) dels passos donats i invitant-lo que el seu periòdic parli del tema. Fórmula semblant podria utilitzar-se amb els altres mitjans de comunicació com són la ràdio i la TV.

Els resultats

Potser sigui difícil des de la perspectiva actual creure en un resultat positiu al cent per cent, però jo sóc amic de convertir les utopies en realitat i encara crec en allò que **la unió fa la força**. No hi ha res tan efectiu com una gentada caminant **al pas** vers un objectiu ben definit. Com més gran i més atepida és la gentada i més ferm el pas més segur és el resultat.

Una Associació de voluntariat social dedicada a la formació integral de disminuïts, malalts i reclusos per a la seva plena integració social, té un lema molt suggerent: **"Cal tenir fe en el que fem i fer-ho amb entusiasme"**.

Segurament, que si apliquéssim aquest lema per a tota la nostra activitat i, especialment quan pretenem aturar el mal, els resultats positius no s'haurien d'esperar i la nostra habitual crítica, convertida en activitat, constituïria una notable injecció d'optimisme al nostre estat d'ànim i una òptima contribució a millorar la convivència humana.

És veritat que avui es parla malament en el nostre país. És veritat que la blasfèmia, la paraula grollera, el to de barriada i l'ordinarietat en el llenguatge s'han apoderat de la nostra conversa. És veritat que els joves, adolescents i infants són víctimes que reben, sofreixen i propalen aquesta forma de relació; i és veritat que amb això pot suposar-se un futur no gaire falaguer en aquest aspecte.

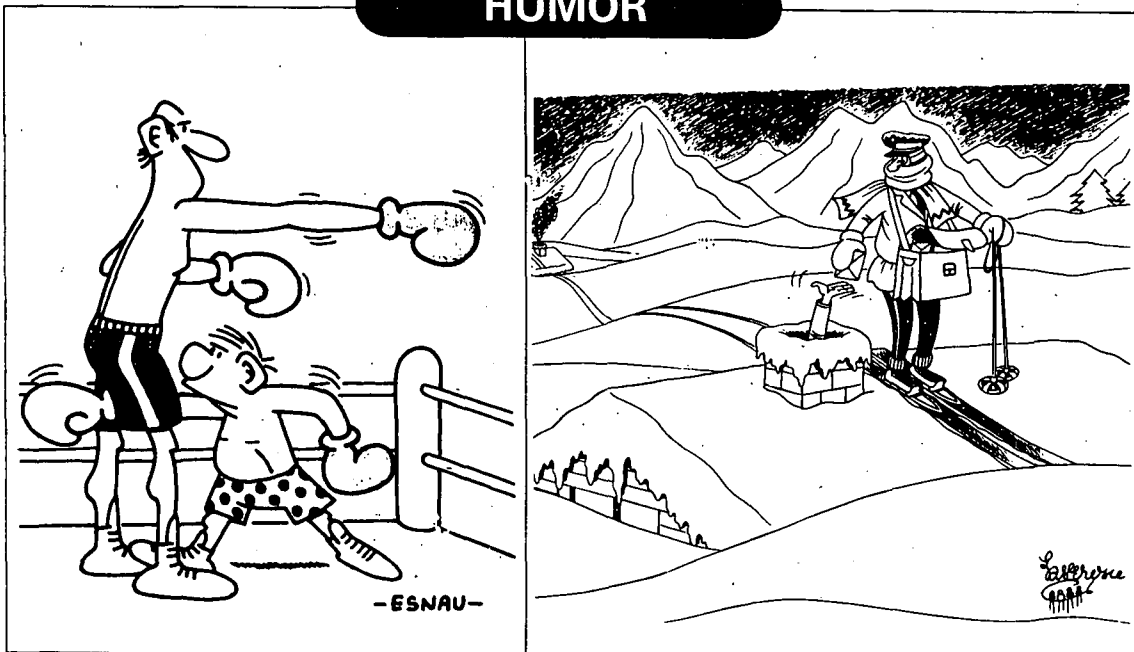
No és menys cert que els qui entenem que això és un mal, i especialment els cristians pel que fa a la blasfèmia, tenim la nostra part de responsabilitat si no fem això per millorar la situació. Almenys "que per nosaltres no quedi".

Potser algú tingui la sensació de dir **I què puc fer jo, pobre de mi?** i pensi que l'únic possible és posar-se en oració i demanar al Senyor que ho arregli tot. Aquí, em sembla a mi, hi hauria allò que aconsellaven en els **cursets de cristiandat**: "Fes-ho tot com si depengués exclusivament de tu i després posa-ho en mans de Déu de qui en definitiva depèn".

Per això hem proposat un pla d'actuació: 1. Reacció immediata; 2. Campanya implicant centres escolar; 3. Articles en publicacions; 4. Implicar Ajuntament; 5. Cartes als mitjans de comunicació. Que tinguem sort!

■ Lluís Martí Bosch

HUMOR

De la parròquia de Sant Cugat del Rec, de Barcelona

75 anys del Cos de Portants del Sant Crist

A les darreries del segle passat i primers anys del present, era un fet que s'havia desvetllat la devoció a Jesús Crucificat a la nostra terra. Dues proves d'aquesta afirmació eren l'erecció a Montserrat de les estacions del Via Crucis i la constitució de Cossos de Portants a moltes parròquies de la ciutat de Barcelona i de les principals poblacions de Catalunya.

A Sant Cugat del Rec, en concret, es va constituir gràcies a la iniciativa personal del senyor Albert Solà i Santacana i va començar les seves actuacions el segon diumenge de Quaresma de 1917, 4 de març (així ho confirmen els Fulls Parroquials del 25 de febrer i 11 de març que podem trobar a l'arxiu de la Parròquia).

Sense cap altra pertorbació que la dels anys de la nostra guerra (1936-1939), quan l'Església va ser perseguida, el Cos de Portants de Sant Cugat del Rec ha mantingut la bonica tradició dels Via Crucis solemnes dins el temple durant els diumenges de Quaresma i pels carrers de la feligresia, en plena Ciutat Vella, els Divesdres Sants.

Aquest any 1992, a d'altres esdeveniments il·lustres, hem d'afegir les noces de platí del nostre Cos de Portants, a les quals volem donar el relleu que mereixen i per les quals hem preparat els actes que a continuació detallem i als quals sou tots convidats especialment la nombrosa família dels portants escampada arreu de la nostra terra.

—El diumenge 22 de març a dos quarts d'una hi haurà una Missa d'acció de gràcies a la parròquia de Sant Cugat del Rec, al carrer de la Princesa, núm. 21 de Barcelona. A les sis de la tarda, com tots els diumenges de

Quaresma, farem el Via Crucis dins el temple.

—El dissabte 23 de maig, retrobant un antic costum del nostre Cos de Portants i coincidint amb el 400 aniversari de la dedicació de la Basílica de Montserrat, anirem en romeria a la Santa Muntanya per acollir-nos sota el mantell de la Moreneta a oferir-li el nostre esperit de portants del Sant Crist. No faltarà el tradicional Via Crucis per les estacions allà erigides.

—Per últim, destacar que està previst un viatge a Roma entre els dies 17 i 22 d'agost; ja que ens agradaria fer realitat una il·lusió: fer un Via Crucis pel Coliseu Romà i si fos possible, —somniar

no costa gaire— tenir una audiència amb el Sant Pare Joan Pau II. Si us animeu a venir amb nosaltres, podeu adreçar-vos a la mateixa parròquia.

Ens agradaria acabar aquestes ratlles fent una crida d'ànim a tots els portants del Sant Crist, encoratjant-los a aplegar-se i tornar a fer reviure una tradició que mai no s'hauria d'haver perdut. És temps d'acaronar les nostres arrels i fer-les brostar, com ja es fa amb d'altres tradicions sacres i profanes. L'anxaneta al cim del castell proclama la força de la pinya que ens ajuda a viure, conèixer-nos i estimar-nos.

● C.C.

EL BANC DELS ALIMENTS necessita un VOLUNTARI

Hauria de ser una persona que pogués fer feines diverses però bàsicament de tipus administratiu i de tracte amb persones de diferents nivells i procedències. S'hauria de comprometre a un horari d'unes 15 a 20 hores setmanals (4 o 5 hores diàries de dilluns a divendres), preferiblement els matins. Hi ha un bon equip de treball i és una tasca que omple, tot i que obliga.

Interessats escriure a mà historial detallat a:
GÜPPO Anuncis. C/ Balmes, 18, 5a., 3a. - 08007 Barcelona,
indicant en el sobre la Ref. 48.062-C.

Es diu que la terra és la Bíblia de l'indígena, perquè hi troba les seves arrels humanes, religioses i socials.

Lluny d'aquesta, perd la pròpia identitat. Lluny de la caça i la pesca, la seva vida no és la mateixa: es seus mites perden sentit i les tradicions són modificades.

Al Brasil, de les 347 àrees existents per als indis, només han estat demarcades i homologades 145, un 41,7% del total. I 113, un 32%, estan en conflicte a causa de les invasions fetes pels garimpeiros (buscadors d'or), per empreses mineres i de tala d'arbres o pel mateix govern.

Les senzilles maloque dels indis Uru-eu-wau-wau, on viuen.

LA DEMARCACIÓ I LA LLEI

La demarcació per si sola no és una garantia, la prova és, per exemple, en el cas de la reserva de Kadiwéu. Malgrat ser al registre, el president de la FUNAI (Fundació Nacional de l'Índi) va arrendar-la a uns "fazendeiros" (hisendats).

La recent Constitució del Brasil reconeix el dret dels indígenes, uns 250.000 actualment, a ser respectats en el seu país, i ha disposat una sèrie de garanties per evitar la seva extinció. Una de les mesures va ser proporcionar-los espais de terra protegida, les demarcacions, però la perpetració d'abusos continuats en aquestes ha posat de manifest que les mesures són insuficients, igual que la voluntat política.

A l'àrea Indígena de Surucús (estat de Roraima al nord del Brasil) els Ianomamis de Paapiu estan patint una sèrie d'agressions molt violentes, malgrat residir en una de les 19 àrees que la Portaria Ministerial nº 160 defineix com a terra indígena.

No existeix cap destacament de l'Exèrcit per a defensar-los. Els garimpeiros posen tendes comercials amb el consegüent gran moviment d'helicòpters i d'avions que aterren a pocs metres dels habitatges o maloque dels indis, amb perill per a la seva vida. A més a més, pol·lucionen l'aigua amb mercuri —que és un producte molt tòxic i que s'empra en el procés d'extracció de l'or— i provoquen malalties que els indígenes no havien conegut abans, ensems que disminueix la pesca, una de les fonts principals d'aliments per a la població Ianomami.

Des de l'arribada dels buscadors d'or, els informes mèdics de la FUNAI, dirigits pel doctor Oneron d'Abreu Pithan, han comprovat i enregistrat un augment de la desnutrició dels indis, augment també de les malalties de la pell, de les verberies i de la mortalitat.

Tristament, el balanç de 1987

al 1989 en aquest territori va ser la mort d'un 10% dels Ianomamis. El bisbe de Xingú, Erwin Krautler, com a bisbe i mentre era president del CIMI (Consell Indigenista Missioner) va lluitar molt per conscienciar el Govern i la comunitat internacional que s'estava fent una massacre, i que es justificava amb el silenci i per poderosos interessos econòmics.

L'OPINIÓ DELS CIUTADANS DEL BRASIL

A mesura que anaven passant els dies de la meua estada en diversos llocs de Brasil, m'adonava que alguns sectors socials i de l'Església eren conscients de la problemàtica indígena al seu país, extensible a l'Amèrica Central. Amb tot, la majoria de la població vivia d'esquena a aquesta realitat. Aquesta actitud venia sostinguda pel tractament que la majoria dels mitjans informatius donaven al tema que era tractat de manera quasi folklòrica, minimitzant l'impacte real de les conseqüències de l'abús de les explotacions de la Selva Amazònica i del no respecte a les demarcacions de les terres indígenes, reconegudes per llei.

Malgrat la indiferència generalitzada davant el problema, l'Església ha pres partit per aquesta causa i desenvolupa la seva missió defensant les terres dels indígenes i respectant la pròpia cultura i autodeterminació. Contribueix de manera notable i sincera a la conscienciació sobre la vida d'aquest

poble, sobre les seves necessitats i fa una crida a la solidaritat per evitar-ne l'extinció.

Igualment, l'organització UNI, la Unió de les Nacions Indígenes, coordina la reivindicació real dels drets dels indis amb el suport de les diverses esglésies, dels grups pels drets humans i dels sindicats.

EL DESENCANT D'UN POBLE

Pero de quina manera estan vivint els indígenes aquest procés que no aporta mesures efectives per la seva acceptació i integració real en el seu propi país? Cibae Ewororo, indi Bororo, ens comentava:

"Quan els nostres avantpassats vivien en els boscos, no necessitaven ni sal ni remeis... Tot ho tenien del bosc. A través dels temps, vam començar a patir les malalties dels blancs. Els nostres avantpassats no vivien solament fins als 50 anys; en vivien 100, 120 o 150. Usaven fum de bosc que no porta nicotina. Tenien una beguda que era feta de suc de palmera. No tenien les confusions que té l'home blanc.

Els nens respectaven els ancians. El jove els tenia un gran respecte, fins que es casava no abandonava el "baito", la casa central del poblat. Ara, la nostra natura està estripada i contaminada. És difícil fer un casament. La malaltia del blanc va entrar i vam rebutjar el nostre

germà. Aquesta és una gran tristesa per a nosaltres. Si no canviem aquest sistema, la nostra tribu desapareixerà en pocs anys".

L'àrea demarcada pel govern per als indígenes pot estar al nord, en la selva amazònica, o dispersa per diverses zones del centre-sud i sud-oest de Brasil. Sigui on sigui, l'espai assignat és molt petit —valgui de mostra que de les 2.475 ha. demanades pels indis Takuaraty en el municipi d'Amambai, que tradicionalment pertanyien al seu poble, només se'n feren efectives unes 200. I dels Guaranís de Mato Grosso do Sul, uns 20.000, tenien assignades unes 15.000 ha, mol poques per garantir la seva qualitat de vida.

A partir del 1993 el president brasiler Fernando Collor ha autoritzat que els Ianomamis disposin d'un territori propi, protegit per la llei, al nord del Brasil, d'una superfície de 90.000 quilòmetres quadrats —uns 9 milions d'hectàries—, l'1,1% del territori brasiler. Tanmateix, aquesta mesura ha provocat el malestar entre els militars i les autoritats regionals d'Amazonas i Roraima, ja que consideren que atempta contra la sobirania brasilera.

S'ha de tenir en compte, però, que els indígenes són els habitants originaris de Brasil, el qual té grans quantitats de terres sense cultivar i molts homes sense terra.

La situació dels diversos pobles indígenes és molt dura, marginats i expulsats de les seves terres (argumentant fins i tot

que no les fan productives, quan la majoria dels hisendats tenen enormes extensions de terres sense cultivar, només per invertir i especular), sense ser defensats, perden les tradicions, han arribat a perdre el sentit de la vida.

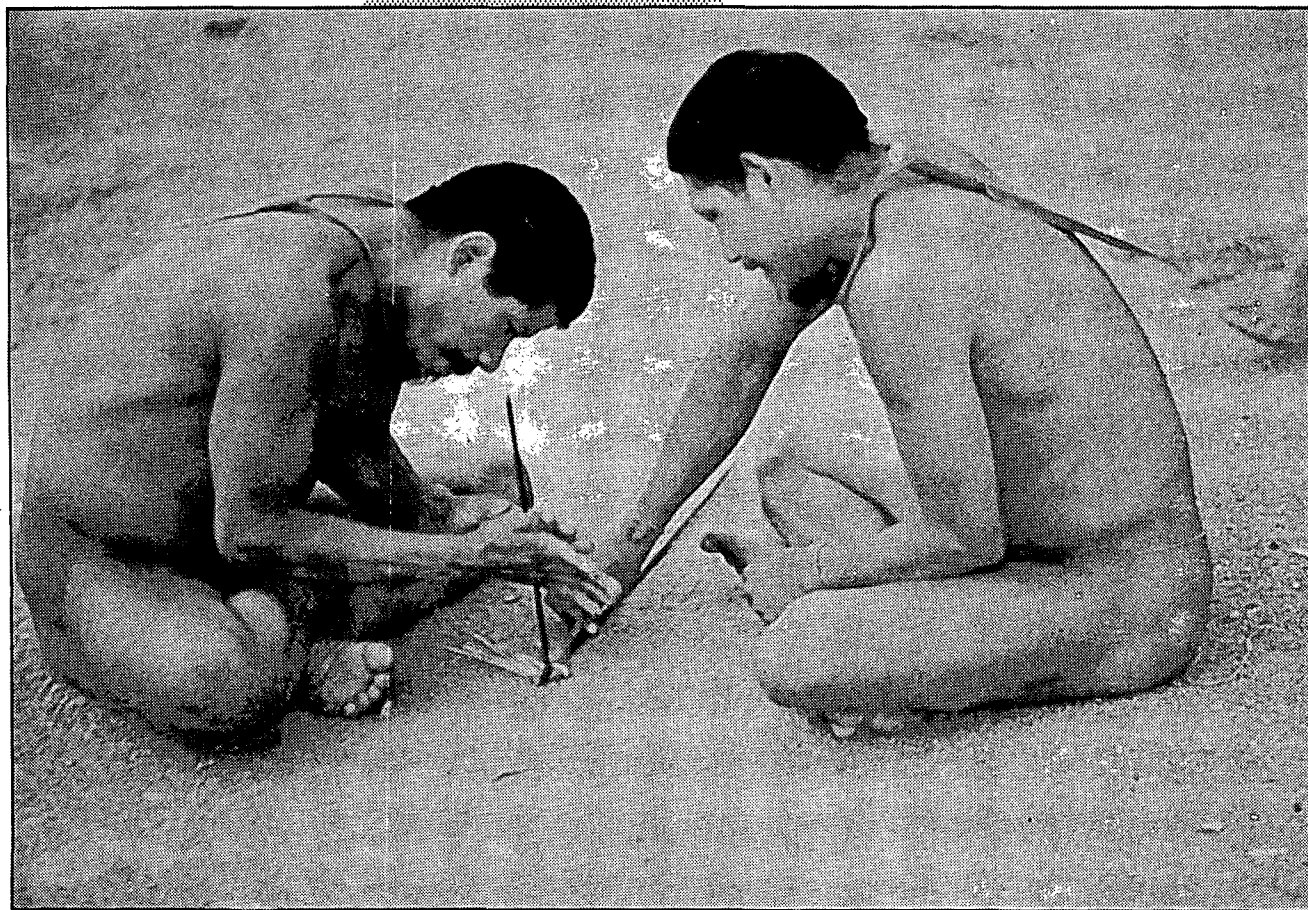
Els indis Ianomamis pateixen les invasions dels garimpeiros, igual que els Macuxi, els Wapixana, els Taurepang i els Ingaricó. Els Uru-eu-wau-wau tenen les seves zones ocupades per empreses; els Guajà no poden impedir l'entrada de les màquines que talen arbres, ja que no tenen el territori demarcat. Els indis Kaiowà són expulsats una i altra vegada de les terres que els van assignar, perquè els hisendats volen explotar-les econòmicament. I se sap que diversos grups d'Asurini i de Tapirapés han patit depressions col·lectives, com a poble, en no poder expressar la seva manera de ser en un territori propi.

Amb tot, trobem un fet positiu i esperançador enmig d'aquestes realitats: les germanetes de Jesús, amb el seu testimoni silenciós i respectuós, han elevat l'ànim d'aquests grups i els han fet tornar a agafar confiança en ells mateixos i en els seus déus.

UN CLAM DAVANT LA PÈRDUA DE LA IDENTITAT: ELS SUÍCIDIS

Els indis Kaiowà tenen el nombre més alt de suïcidis d'entre tota la població indígena. L'any 1991 van ser enregistrats 75 suïcidis en total, 31 dels quals afectaven la població Kaiowà, i es tem que el nombre anirà creixent. El més greu del cas és que la major part dels suïcidis es donen en els joves dels 13 als 15 anys, les edats que entre els indígenes s'escau de casar-se. El mètode escollit és la força o l'enverinament.

Indis Kreen-Akarore encenent el foc.

Nen de la tribu Juruna, que aprèn a caçar i a pescar amb les seves armes fetes en miniatura.

Com ens va dir el jesuïta Iase de 70 anys d'edat, brasiler i que ha treballat tota la vida enmig dels indis a la selva: "L'Església no acabava de creure's que la situació entre els indis era tan greu, fins que van arribar les evidències. Ara, a més de deixar la política de l'evangelització triomfalista—perquè quan em vaig fer missioner pensava que havia d'evangelitzar per salvar-los (riu suaument)—, aprèn a dialogar amb les seves religions i sap que l'evangelització passa per un testimoni compromès i solidari amb la vida de l'home. I sap que si no els defensa, no està defensant els petits del Regne de Déu".

El CIMI en la IX Assemblea General va aprovar com a objectiu fonamental de 1991 a 1993 que la pràctica diària de l'Evangelització alliberadora, assumeixi els desafiaments del diàleg interreligiós i l'actitud ecumènica, així com que doni suport al procés d'afirmació d'autonomia dels pobles indígenes del Brasil. L'Església té una força molt gran per fer sentir la seva veu en els fòrums nacionals i internacionals i és un dels puntals, juntament amb l'UNI i altres organitzacions pels Drets Humans, que defensa i acompanya la vida dels indis.

LA TERRA: EL DRET A SER

Per poder comprendre aquesta onada de suïcidis hem de saber que la terra, especialment per als indis Kaiowà, és el dret a ser, la qualitat de vida. La terra és un estat de vida, més que no un instrument, és l'hàbit i el costum arrelat des de generacions llunyanes, és el lloc on es realitza la possibilitat de ser, on es realitza la pregària, on es realitza la manera de viure específica d'ells.

Els rius, els camps, les muntanyes, els arbres delimiten una terra determinada, però no qualsevol terra pot ser el seu territori, sinó aquella que per les seves característiques protegeix un espai físic idoni perquè els indis manifestin la seva identitat. La terra és una institució divina oferta pel Déu creador en exclusiva a la comunitat que hi resideix. El Tekoaruvixa o líder religiós, ho sap prou bé.

Certament les tradicions i els costums de cada tribu varien, però el concepte de la terra roman invariable.

A més de la problemàtica de la terra, es donen totes aquelles altres que hem exposat al principi, invasions indiscriminades, tràfic de drogues, la tala de la selva, aigües infectades, noves malalties venèries, malària, no defensa de l'exèrcit, amenaces de mort i assassinats.

QUÈ ES FA PER MILLORAR LA SITUACIÓ?

Encara que el panorama presenti un contingut alarmant, les organitzacions que treballen a favor dels drets dels indis realitzen molta feina i molts projectes solidaris, tant a l'interior com a l'exterior del Brasil. El CIMI en la seva darrera assemblea, va aprovar diversos actes que contribuiran a la protecció dels indígenes.

"Ação pela Cidadania" presentà un informe al Parlament de Brasil on exposava aquells punts importants que si no es duïen a terme condemnaven a mort els indis Ianomamis de Roraima.

És important que es desmarquin les terres dels Ianomamis i

és imperiós que es donin uns 8 milions d'hectàrees, conforme la Portaria Interministerial nº 160/88 té reconegut. I el govern del president Collor vol donar-los 9 milions d'ha l'any 1993, malgrat la reacció negativa d'alts comandaments militars.

S'han de retirar els garimpeiros localitzats a Paapiú i que s'acabin els aterratges dels avions que recullen l'or a pocs metres dels habitatges dels indígenes.

Hi ha d'haver una assistència mèdica d'emergència, ja que la FUNAI està incapacitada per donar-los-en. I es reclama la presència d'un Posto Indígena (PIN) que ajudi les activitats dels indis.

Manquen recursos financers i humans i la FUNAI de moment se n'ha desentès igualment que

la Secretaria d'Assessorament de la Defensa Nacional (SADEM), sinó no s'explica que no s'evités una epidèmia de poliomièlitis l'any 89 i que hi hagin terres sense demarcar, malgrat que estigui assenyalat per la llei.

El Departament Nacional de Producció de Mineral no té constància de les autoritzacions concedides a les diverses empreses mineres i es demana que s'apliqui l'article 231 de la Constitució Federal que prohibeix la mineria en les terres indígenes, sense l'autorització del Congrés Nacional.

Finalment, entre altres propostes, cal destacar la demanda que el Ministeri de Justícia es replantegi l'actuació en aquest Estat de Roraima i que hi instal·li un

Departament de Justícia federal.

Totes les demandes presentades estan contemplades en la Constitució, però de moment queden com a paper mullat. Així i tot, els diversos organismes es continuen mobilitzant perquè sigui efectiva la protecció de la vida dels indígenes. Una protecció que sols és el reconeixement amb retard del seu dret a posseir unes terres que son seves des d'abans de la Conquesta. Una protecció que és un deure per la nostra societat que s'autoanomena civilitzada, és permetre que un poble continuï vivint amb dignitat, llibertat i respecte en la seva terra, en la seva única raó de ser.

■ Núria Oriol Palarea

L'amor religiós i patriòtic, begut a l'escola montserratina, omplia la ment i el cor dels infants de la meua generació. El Virolai fou una de les primeres cançons que aprenguérem, de petits, i de més grans, el text de la Visita Espiritual a la Mare de Déu de Montserrat, compost pel bisbe Torras i Bages, era per nosaltres, un programa d'anhels i d'esperit social.

Recordo la gran concentració a Montserrat, als volts del 1933, de milers de nois de 10 a 14 anys, vinguts de tot Catalunya, sota l'organització de l'Avantguardisme, el planter de la mai prou lloada Federació de Joves Cristians de Catalunya.

El nostre

La lletra de l'himne avantgardista l'escriuí el poeta blanenc Joaquim Ruyra, d'ànima pacifista i franciscana, i reflecteix l'ambient antireligiós que amenaçava la societat cristiana en els anys de la segona República.

Escolteu una de les estrofes: *"Formem en un esbarí, on no hi ha cap covard, on tots morim sabrem, abans d'anar endarrerat"*.

Pobra quitxalla! Cantaven la mort martirial i no sabien què significava. Abans de gaire (el 1936), molts d'ells la palpaven a la pròpia pell o la dels seus familiars.

SILENCIS EN LA HISTÒRIA CONTEMPORÀNIA DE CATALUNYA

Les biblioteques són plenes de llibres que ens parlen de la Catalunya montserratina, que enguany n'hem celebrat el 400 aniversari, ben solemnement.

Però hi ha molts fets de la història de Catalunya que massa sovint, periodistes, historiadors, i fins eclesiàstics passen de llarg, com si mai no haguessin existit. I la història contemporània de Catalunya no es pot entendre, totalment, si oblidem aquells silencis.

Em refereixo, entre altres, al Divendres Sant montserratí, que

amor per

durà 32 penosos mesos, des del 19 de juliol del 1936 al 23 de gener del 1939.

En aquell trienni paorós, a les muntanyes montserratines no ressonava el cant del Virolai, en un Montserrat sense culte ni devots. A Catalunya la fe era perseguida i es resava i cantava a mitja veu dins de les cases cristianes, amb les portes tancades, temorencs de ser descoberts i denunciats.

La sang martirial de vint-i-tres monjos montserratins s'afegí a la vessada per cinc bisbes i centenars de sacerdots, religiosos, religioses, i catòlics, que els fou llevada la vida per la seva fidelitat a l'Església.

Els monjos de Montserrat, a les eleccions del 16 de febrer del 1936, en plena "legalitat" republicana, no pogueren emetre el vot. Es traslladaren a Monistrol, en autocar, des del Monestir, i només de baixar del cotxe foren escomesos i ame-

naçats per un escamot d'homes, amb pedres a les mans, enganyats per la mentida de la política anti-Crist que els prometia el paradís del proletariat, sense Déu (per això el perseguien), semblant al que "gaudien" els obrers soviètics. Al cap de 70 anys, el món ha descobert el fracàs social d'aquell règim i la

entrenats i proveïts de municions. I la realitat era que el Pare Abad organitzava de corre-cuita la fugida de la Comunitat i beneïa els monjos que, de forma clandestina, empraven uns camins desconeguts de persecució i de sofrències. Uns altres foren encarregats d'acompanyar els escolanets, morts de por i des-

Montserrat

misèria que passava el poble rus.

Tres mesos després, el 23 de juliol, vençut l'aixecament militar a Barcelona, la Generalitat creà i legalitzà les milícies, dites sarcàsticament "antifeixistes" les quals foren les executants d'una Revolució, també proclamada oficialment, que destruï, a Catalunya, a sang i a foc, tot signe religiós, tota iniciativa empresarial, tota la cultura religiosa i tota la política que s'oposava legalment a aquella Revolució. I féu màrtirs un estol de catalans, autèntics catalans, que mai no havien empenyat una arma de foc, i que sota l'ombra de Maria, i especialment de la Verge de Montserrat, servien el poble, sota el manament de Crist, amb les armes del breviari, dels rosaris i de la creu.

El Monestir de Montserrat, en aquells paorosos mesos, no va ser incendiat gràcies a un pànic tràgic-còmic que providencialment s'apoderà dels comitès antifeixistes d'Olesa i de Monistrol. Temien que la muntanya fos fortificada, estratègicament, amb metralladores i que els monjos estiguessin ben

orientats, a casa seva. I alguns d'aquells monjos, malgirbats amb pantalons i americana, pagaren amb la presó i amb la vida la valentia i la caritat d'acompanyar els pobres infants als seus pares, alguns dels quals també sofriren persecució sangnant.

PERSECUCIÓ RELIGIOSA

La Generalitat s'incautà, després del Santuari, però no per garantir el culte, sinó per salvar l'art i la cultura que contenia —La persecució religiosa és irreversible— comentà Companys a una periodista francesa.

Cal tenir en compte que, en aquells anys, formaven les conselleries i les direccions generals de la Generalitat, persones ben significades d'atjar i de donar suport a l'assassinat i la destrucció de l'ànima religiosa catalana.

No té res a veure la nostra Generalitat del 1992 amb la del 1936. No siguem incauts i no ens deixem portar per un fals catalanisme ni enganyar pels que intenten tergiversar la his-

tòria.

El doctor Pere Tarrés i Claret, en les seves memòries té unes frases condemnatòries per aquella Generalitat que transformà Montserrat en un oasi de repòs de polítics. —On són —pregunta Pere Tarrés— els monjos, escapats a les muntanyes i ciutat endins? On és la imatge de la Moreneta?

La imatge autèntica de la Verge de Montserrat fou amagada per un monjo el juliol del 1936 i retornada al culte pel pare Escarré el 23 de gener del 1939, després de l'entrada de les tropes "nacionals", sota el comandament del general García Valiño. Agradi o no agradi la notícia, aquesta és la veritat.

Cap jove membre de la Federació de Joves Cristians de Catalunya, fidels montserratins, col·laborà en comitès i en ajuntaments d'aquells tres anys sinistres. Llevat d'alguns infiltrats per espiar les males intencions dels dirigents revolucionaris i salvar vides.

Quan els demanaren la lleva per incorporar-los a la guerra, els que pogueren s'amagaren als boscos o a la pròpia ciutat, i altres passaren la frontera. I els que no els fou possible desertar i s'hagueren de vestir de soldat "republicà", el seu cor desitjava la derrota d'aquell exèrcit (per ells, els "rojos") obligats a servir. Posem, de nou, el testimoni del doctor Tarrés expressat vivament a l'últim full del seu diari, que algun historiador de mala fe ha intentat de fer desaparèixer.

Llegim del pare Aureli Maria Escarré paraules d'elogi per aquella joventut que amb afany de contrarestar tant de crim i de persecució religiosa, desertaren, passaren la frontera i crearen al front d'Aragó un Terç sota l'advocació de Nostra Senyora de Montserrat.

Escollim el testimoni del pare Escarré perquè tothom sap que quan fou Abad de Montserrat plantà cara al Govern Civil que intentava posar fre a l'ús públic de la llengua catalana i el dret d'associació d'entitats i de dignes ciutadans. Amb el qual volem demostrar que els catòlics catalans d'avui, d'autèntic esperit democràtic, i ansiosos de pau i de concòrdia, però també amants de la veritat, es propi que blasmen la política de la Generalitat del 1936/1939 la qual també acusem d'haver usurpat la bandera catalana i haver-la prostituït en una bandera de guerra, causant un desconcert polític en el demà, i especialment la culpem d'haver intentat esmicolar, amb procediments violents, les arrels mil·lenàries de Catalunya, assonades des de feia, llavors, 350 anys, al cor de la muntanya montserratina.

■ Francesc A. Picas

Residència Geriàtrica BON VIURE

Estem a Horta, en una torre amb jardí, alimentació adequada, calefacció, ascensor, sala repòs, control sanitari i teràpia humana. Estades per sempre, i per convalescències. Poques places. Tel. 427 44 53.

CENTRE DE RELACIÓ SOCIAL I MATRIMONIAL

Si estrobasola o sol, cerqui la seva parella seriosament. Servei de psicologia, ordinador i vídeo, dirigit per psicòloga col·legiada.

COSM. Balmes, 64, 3^a, 2^a.
Tels. 487 71 80 - 487 71 18
Pref. Concertar entrevista.

**Els contes i còmics infantils
incrementen la seva venda**

Nova versió de "Marcelino, Pan y Vino"

Tot i que avui les sales de cinema han experimentat una davallada, més accentuada en les sales arranjades per a infants, a contrapès s'ha incrementat el mercat dels audio-visuals o vídeo-cassettes, tant per la gent gran com per la mainada. I cosa semblant ha succeït amb els còmics i els llibres il·lustrats, pensats per a nens i nenes. Referent a aquest últim fenomen, voldríem fer unes consideracions breus amb motiu del conte, bellament il·lustrat, "Marcelino, Pan y Vino", que acaba de llançar la prestigiosa editorial, Espasa Calpe, de Barcelona.

Evidentment que la imatge moguda d'un àudio-visual causa un impacte en els infants, però no deixa de presentar alguns inconvenients: la necessitat d'un aparell, de connectar-lo, de posar-lo en marxa, de disposar d'una cambra fosca, d'una pantalla, etc. També els desavantatges de parar la màquina o de retrocedir unes seqüències, quan es vol insistir en elles, etc. Semblants inconvenients presenta el vídeo-cassette.

Avantatges de la imatge impresa

El text i la imatge impresa conjuntament sobre paper, ofereix alguns avantatges: pot mirar-se i remirar-se; pot passar-se d'una pàgina a l'altra sense dificultats, i, sobretot en el cas dels infants, es pot fer un comentari ampliat per part del pare, de la mare o de

l'educador. A més, un llibre de mida adequada per als nans, està al seu abast en qualsevol moment. Potser tot això i altres elements ha contribuït que el llibre il·lustrat per a infants té encara avui un èxit considerable, malgrat la televisió, els vídeo-cassettes o àudio-visuals.

Catalunya és un país de contes infantils

Catalunya és un país, juntament amb Rússia, que gaudeix d'un ampli ventall de contes infantils. És clàssic encapçalar-los amb la frase: "Una vegada hi havia...". Aquesta forma literària predisposa el nen petit a replagar-se en els seus cinc sentits i que llegeixi o escolti embadalit tota la resta de la narració. Malgrat que en el conte que ens ocupa, no hagi estat escrit en català, tota la seva estructura l'hi aproxima.

El "Marcelino, Pan y Vino" de Sánchez-Silva

Gairebé tot el món sap que "Marcelino, Pan y Vino" va ser inicialment un conte de l'escriptor José María Sánchez-Silva. Un conte que al seu autor li havia explicat la seva mare i que ell volia contar-lo a una de les seves nétes. El féu cèlebre com a escriptor, i se'n feren moltes edicions.

En un moment, l'hongarès-panyol, Ladislau Vadja, decidí passar-lo al cinema. No sabem si la pel·lícula incrementà la popularitat i l'èxit, o si la fama que tenia ja el conte, induí a aquest professional a convertir-lo en film. El cert és que tots dos, conte i pel·lícula, aconseguiren una gran audiència allà per la dècada dels 50.

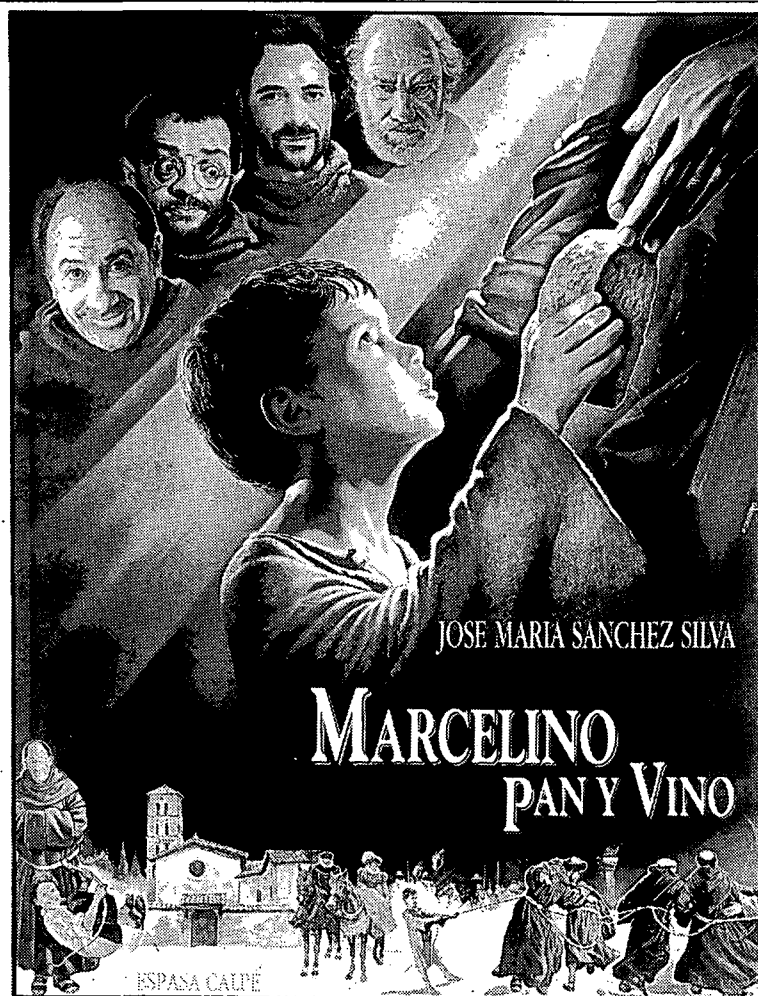
Ara, altra vegada en llibre il·lustrat

Recentment, arran de la pel·lícula, —una nova versió franco-italo-espanyola, rodada a Florència i amb un guió cinematogràfic de Concini— l'editorial Espasa Calpe ha fet una nova edició impresa, del conte en la qual el text va acompanyat de bellíssimes fotografies a tot color, tretes de la mateixa pel·lícula. És veritat que en el film s'incorporen escenes que no corresponen al text de Sánchez Silva, però creiem que això no desmereix el valor de l'obra, ans al contrari, l'amplia amb nous recursos.

Davant el llibre, de dimensions considerables, serà el mateix nen que obrirà i llegirà les seves pàgines, recreant-se amb les fotografies. Altres vegades haurà de ser la mare —com en altres contes— la que llegirà pausadament i en veu alta una pàgina i en farà un més extens comentari.

Sentit pedagògic

Ultra altres mèrits de "Marcelino, Pan y Vino", voldríem insistir en el seu sentit pedagògic. No cal dir

que en la narració són absents la violència, la morbositat i la frivolitat. No és un conte, per altra part, d'una literatura barata, sense missatge, o d'una intenció "moralitzadora" impertinent que faria adormir l'infant... Sánchez Silva explica que allò que veritablement hi havia en el protagonista —el petit "Marcelino"— era el buit de no tenir mare com altres nens: procurava que cada frare franciscà fos una mica el suplent d'aquesta enorme mancança. L'amistat amb els frares, l'alegria, les petites malifetes i, sobretot,

el trobament amb Crist, com si es tractés d'un dels millors amics, tot constitueix el fil conductor per descobrir una colla de valors humans i espirituals.

Felicitem la idea que ha tingut l'editora, Espasa Calpe. No dubtem de la difusió que tindrà l'obra entre les nostres famílies. I si se'ns permet, suggeriríem que la mateixa editorial fes un esforç de gentilesa, publicant una versió catalana d'aquest magnífic llibre per als nostres fillets.

■ Francesc Gamissans

Cants de Setmana Santa

67 cants per a les grans celebracions de Setmana Santa, segons els textos litúrgics (sobre els 44 textos fonamentals del Diumenge de Rams, Dijous i Divendres Sant, Vetlla pasqual i Diumenge de Pasqua). Preparat per J.A. Rodríguez i A. Taulé amb la col·laboració de diversos compositors.

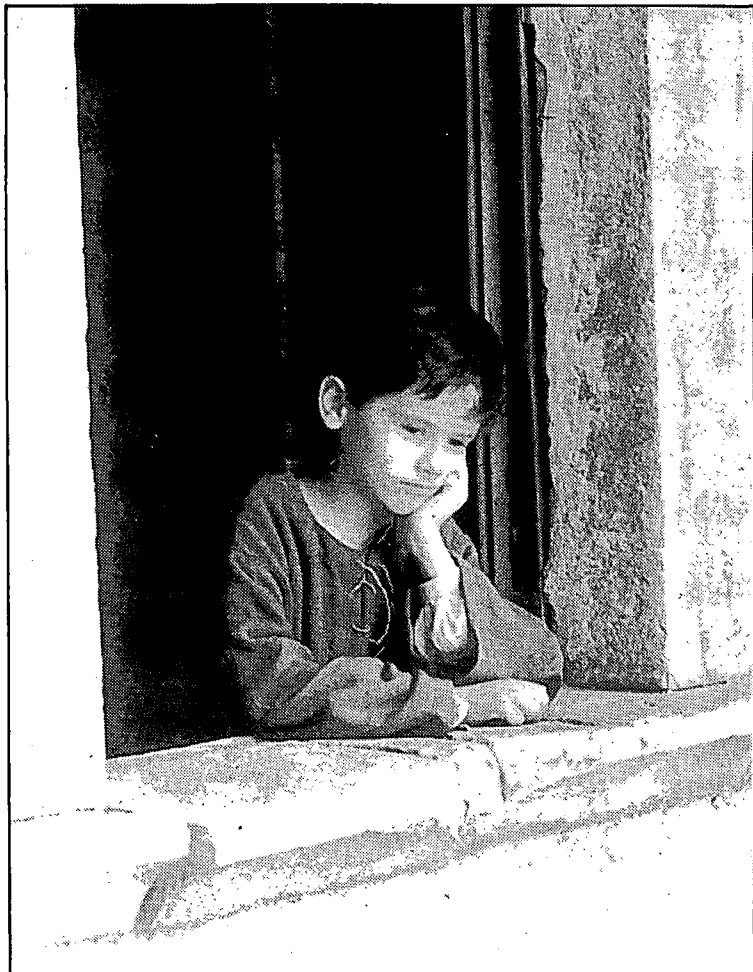
Llibre amb text i música, 112 pàgs., 1.500 ptes.

4 cassettes, 1.200 ptes. cada un (1: Diumenge de Rams; 2: Dijous i Divendres Sant; 3: Vetlla pasqual (1); 4: Vetlla pasqual (2) i Diumenge de Pasqua).

Els cassettes s'han gravat de manera que ultra facilitar l'aprenentatge, en ocasions puguin servir per sostenir el cant del poble (a la Processó de Rams, etc). Gravació realitzada per la Coral de Cambra del Conservatori de Sabadell, amb acompanyament d'orgue.

CENTRE DE PASTORAL LITÚRGICA

Rivadeneyra, 6,7 Telf. i Fax 302 22 35 - 08002 Barcelona

Destaca en aquesta obra el seu valor pedagògic

A les portes dels Jocs Olímpics

La Fundació Universal de la Sardana, constituïda recentment, compta amb la col·laboració de rellevants personalitats com Dom Sebastià Bardolet, Pare Abad de Montserrat, Joaquim Barraquer, Antonio Buero Vallejo, Montserrat Caballé, Josep Carreras, Marta Casals, Camilo José Cela, Joan Oró, Antoni Ros Marbà, Joan Antoni Samaranch, Antoni Tàpies, i molts d'altres que completaran una llista de Comissió d'Honor de la Fundació Universal de la Sardana.

La convocatòria de Banyoles, tal com ja ha fet en altres anys, és molt important ja que reafirma la tesi cada dia més generalitzada que la cobla ha de trobar altres camins addicionals per la seva realització al marge dels de la sardana. L'increment dels balls vuitcentistes amb cobla, la proliferació de concerts i, entre altres, la presència aquests dies passats als actes a Las Vegas, EE.UU., d'una cobla per actuar als actes del casament de les estàtues de la Llibertat i de Cristòfor Colom, confirma aquesta creença, que seria imperdonable que no fos aprofitada per la música catalana.

HIMNARI LITÚRGIC CATALÀ

Mallorca, 87 - 89 - 08029 Barcelona

El trànsit (i 2)

Per descongestionar el centre històric de moltes

Un dels termes més generalment mal diuts és el de semàfor, el qual gairebé tothom anomena semàforo. Són els que també diuen telèfono. Fixem-nos-hi bé i diguem semàfor i telèfon amb naturalitat, i els que ens escoltin ens imitaran.

*La Companyia d'Aigües de Mataró facilita un
imprès als usuaris encapçalat amb aquest títol:
BUTLLETÍ DE RECONeixEMENT D'INSTAL·LACIÓ.
M'agrada haver rebut aquest document en català,
com d'al·tres d'aquesta mateixa companyia, però
no em puc estar de retreure-li que hauria d'haver
escrit RECONeixEMENT.*

■ **Albert Pera**

Lluç Costa Brava

(quatre persones)

INGREDIENTS:

4 rodanxes de lluç (si són petites 8), 2 grans d'all
100 gr. de pinyons, 3 tomàquets madurs vermells
1/4 de fulla de llorer, julivert
1 llimona, sal, oli d'oliva
1 cullerada de concentrat de tomàquet
pebre blanc, 1/2 dl de vi blanc sec

ELABORACIÓ:

En servir-ho espoleu-lo amb julivert picat i adorneu-lo amb rodanxes de llimona.

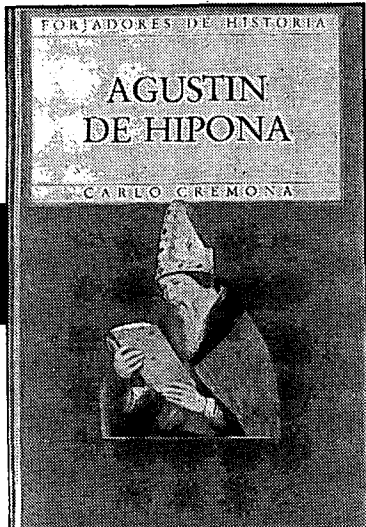
■ Maria Teresa Dachs

Llibres

Agustí d'Hipona, la raó i la fe

Quan sembla que les vides dels sants, a vegades encaramel·lades i alienes als sentirs dels temps, han perdut interès per als lectors, biografies com Agustí d'Hipona recuperen un gènere que retrata els

Carlo Cremona.
AGUSTIN DE HIPONA.
Ediciones Rialp.

tòrica— la caiguda de l'Imperi Romà— que li va tocar viure. La personalitat d'Agustí d'Hipona és

sempre actual; cada època ha trobat en ell un model d'apropament a la natura humana i al misteri de la gràcia, que fa al mateix temps d'ell un home i un sant universal.

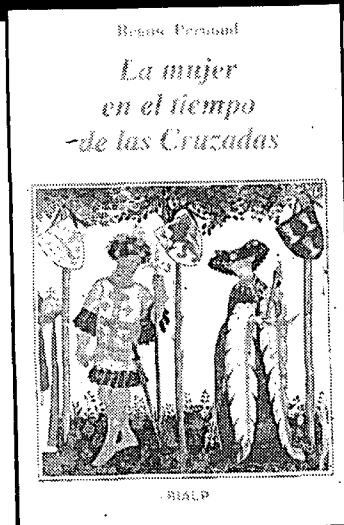
Aquesta biografia presenta Agustí d'Hipona en el seu sofriment per trobar la veritat. Durant les seves pàgines, escrites amb un estil directe i amè, es narra com un relat, desembarassat de tot aparell crític i de qualsevol forma d'erudició, els successius moments de la vida d'Agustí. El llibre s'apropa així al gènere de la novel·la històrica.

El seu autor, Carlo Cremona, molt conegut entre el públic italià pels seus comentaris en televisió i ràdio, no solament ha recorregut a les *Confessions*, de les quals treu tota la intimitat de Sant Agustí; també ha utilitzat l'obra completa, idees, gestos, paraules, anècdotes que il·lustren i fan propera al lector la vida d'un home — que fou sant — amb totes les seves lluites i descobriments.

■ C.C.

El protagonisme de la dona en l'Edat Mitjana

Regine Pernoud. **LA MUJER EN EL TIEMPO DE LAS CRUZADAS.** Ed. Rialp.

El protagonisme de la dona en la història, i especialment en l'Edat Mitjana, és potser un dels aspectes menys coneguts, però més interessants en un moment cultural que reivindica amb justícia el seu paper. Les llegendes, les versions deformades, el cinema de divulgació fàcil ens han presentat una dona medieval totalment aliena a les accions de l'home, tancada en el seu castell o a casa seva i sense cap participació en la marxa dels esdeveniments.

Regine Pernoud, gran coneixedora i divulgadora de l'Edat Mitjana, demostra treballs que aquesta imatge és falsa. La dona va jugar durant l'Edat Mitjana un paper de gran importància. I particularment va ser molt destacada la seva participació en la més gran de les aventures de l'Edat Mitjana: les Croades.

L'autora ara ens ofereix una formidable perllongació de la ja cèlebre *La mujer en tiempos de las catedrales* amb *La mujer en el tiempo de las cruzadas*, publicat recentment en castellà per Ediciones Rialp. Aquest llibre parla de les grans dames o dones de comerciants, burgeses o artistes que s'instal·laren en els Sants Llocs. Melisenda, Alicia, Elionor, vingués de Tolouse o de Poitiers, visqueren durant quatre segles a Palestina, en el regne de Jerusalem, fràgil illot occidental en terra oriental. Al mateix temps que conreen la terra,

transmetien la vida i guardaven els béns, eren amenaçades pels armenis, els turcs, els siris o els bizantins. Foren elles les veritables heroïnes d'una època que no va cercar la conquesta com el dret a la convivència pacífica, en una terra que és patrimoni espiritual de la humanitat.

Un llibre senzill i amè de divulgació sobre una època molt atractiva de la història, amb nombroses il·lustracions.

Regine Pernoud és potser la major autoritat mundial pel que fa a l'Edat Mitjana. Ha escrit nombrosíssims llibres d'introducció a aquesta època i d'aspectes concrets com les Croades, personatges històrics (Joana d'Arc, Elionor d'Aquitània...), la dona medieval, etc.

■ C.C.

Apropament als aspectes filosòfics de Torras i Bages

Aquest llibre és una aportació, en forma d'introducció i guia de lectura selectiva, dels aspectes més filosòfics de l'obra de Torras i Bages. Vol ser un complement d'estudi i comprensió dels textos del Bisbe de Vic, en un moment en què hi ha un renovat interès per la seva persona i es porta a terme l'empresa de reedició de les seves obres completes, que com anota el Dr. Ramon Torrella, Arquebisbe de Tarragona, "en l'actual data avançada del segle, una nova edició hauria de ser també

Oriol Colomer. **EL PENSAMENT DE TORRAS I BAGES.** Ed. Claret.

signe d'una lectura nova i una invitació a l'estudi definitiu sobre el Dr. Torras que encara és esperat i fa falta".

El pensament religiós i polític de Torras i Bages sembla haver estat tractat abastament; el seu pensament filosòfic, però, podria encara ser presentat d'una forma més total i ensem més a l'abast del gran públic lector. Això és el que es pretén amb el llibre present: l'extracció dels principals aspectes filosòfics dispersos en l'obra de Torras i Bages i la síntesi coherent dels mateixos en allò que podríem anomenar el sistema generatiu bàsic de la seva

concepció filosòfica personal. Com diu un dels estudiosos clàssics de Torras i Bages, Agustí Esclasons, "Torras i Bages no era un sistemàtic; però hi havia en ell el llevat inconfusible d'una possible sistematització". La filosofia de Torras i Bages, que ell mateix anomena "rural", pot aportar — degudament sistematitzada — les claus per a una comprensió més profunda (allunyada ja tant de la polèmica estèril com de l'apologia servil) de la filosofia tradicional i conservadora del modernisme.

Poemario de Calidad

Mossèn Josep Serra i Janer, el notable poeta i escriptor ha escrit amb motiu del quart centenari de la mort del gran místic de Fontveros, Sant Joan de la Creu, un magnífic aplec de poemes de fonda espiritualitat, "Monólogos con Dios", amb una introducció del cardenal Tarancón que un dia ja llunyà va ordenar-lo sacerdot.

Un interessant i inspirat pomell de sonets d'una exigència formal impecable i transcendits d'una forta alenada mística. Ara que els temes espirituals escassegen tant en la literatura, estem segurs que seran molt ben acollits pels lectors. Mossèn Serra Janer és un gran poeta i els seus nombrosos premis ho acrediten.

Ha volgut aplegar-los sota el guiatge d'un místic universal i ensem com un homenatge al seu sacerdoci i cinquanta anys de fer

Mario Serjan.
MONOLOGOS CON DIOS.

versos. El seu insigne prologuista, el cardenal Enrique Tarancón escriu respecte aquest poemari: "En els sonets de mossèn Serra Janer s'hi reflecteix el misteri de Déu i la sublimitat de la vida divina que participem per la gràcia amb una profunditat de sentiment i una bellesa formal que causa admiració". Penso que el Dr. Tarancón llegirà molt bé aquests poemes de gran altura mística i religiosa que, sens dubte, seran un gaudi per a moltes ànimes sedegoses de poesia d'altura.

Per la meua part puc assegurar-vos que he fruit molt llegint-los i he procurat fer-los conèixer a molts amics que m'ho han agraït. Lamentablement aquest tipus de

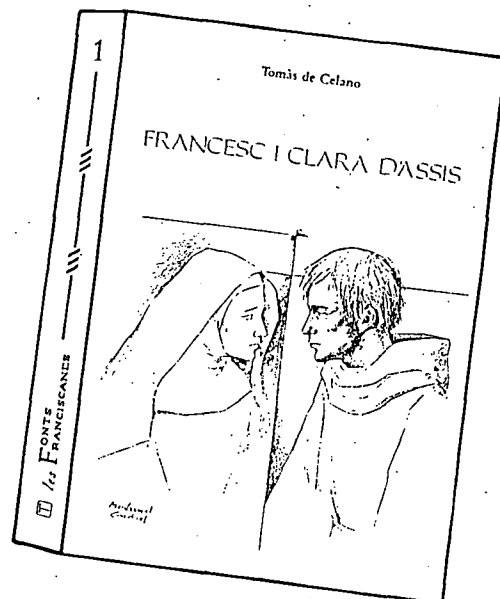

poesia es sols llegida i valorada per esperits preocupats pel misteri de l'Amor de Déu. Enderiats pels problemes diaris no li donem gaire valor.

■ Josep Cortina i Puig,
pvre.

El contingut d'un llibre mereix adquirir-lo

—Qui no admira i estima sant Francesc d'Assís?
—Però, qui el coneix en les veritables fonts, i en català?
—S'ha editat el primer volum de les "fonts franciscanes", bellament il·lustrat per la pintora, Montserrat Gudiol.

—L'ha editat "La Formiga d'Or", Portal de l'Àngel, 5, Barcelona. Tel. 302 39 42. Barcelona, i el podeu adquirir a qualsevol llibreria del ram.

Totbom seguirà amb la màxima atenció el partit entre Barça i Madrid

FUTBOL

PRIMERA DIVISIÓ

R. Madrid	1	Sp. Gijón	0	Mallorca	0	Tenerife	2
Logroñés	1	Sevilla	0	Español	0	Valencia	0
Deportivo	0	Ath. Bilbao	0	R. Sociedad	0	Osasuna	0
Albacete	3	Valladolid	1	Zaragoza	1	At. Madrid	0
Burgos	1	Cádiz	1	Oviedo	0	Barcelona	2

1. Real Madrid	36 + 10	24
2. Barcelona	35 + 11	24
3. At. Madrid	30 + 8	24
4. Albacete	30 + 4	24
5. Valencia	30 + 8	24
6. Zaragoza	28 + 4	24
7. Sp. Gijón	27 + 3	24
8. Burgos	26	24
9. Sevilla	25 + 1	24
10. R. Sociedad	25 + 1	24
11. Logroñés	24 - 2	24
12. Tenerife	21 - 1	24
13. Oviedo	21 - 3	24
14. Ath. Bilbao	20 - 4	24
15. Deportivo	19 - 7	24
16. Osasuna	19 - 3	24
17. Cádiz	18 - 4	24
18. Valladolid	17 - 5	24
19. Español	15 - 9	24
20. Mallorca	14 - 12	24

Francisco (Espanol)

GOLEJADORS

Manolo (At. Madrid)	13
Hierro (R. Madrid)	12
Laudrup (Barcelona)	*
Pizzi (Tenerife)	11
Zamorano (Sevilla)	*
Koeman (Barcelona)	10
Fonseca (Valladolid)	9
Butragueño (R. Madrid)	*
Hagi (R. Madrid)	*
Michel (R. Madrid)	8
Urban (Osasuna)	*
Polster (Logroñés)	*
Bakero (Barcelona)	7

SEGONA DIVISIÓ

Lleida	0	Málaga	1	Sabadell	1	Murcia	0
Castellón	0	Mérida	2	Bilbao Ath.	0	Celta	0
Las Palmas	0	Sestao	0	Betis	3	Compostela	1
Barcelona B	1	Eibar	0	Avilés	0	Rayo	2
Palamós	0	Figueres	0	R. Madrid	4	Racing	0

1. Figueres	34 + 10	29
2. Celta	34 + 10	26
3. Rayo	33 + 9	26
4. Lleida	30 + 4	25
5. Betis	30 + 4	26
6. Mérida	28 + 2	26
7. Racing	27 + 1	26
8. Compostela	26 + 2	26
9. Eibar	26	26
10. Barcelona B	25 - 3	28
11. R. Madrid	25 - 1	26
12. Sabadell	24 - 2	28
13. Murcia	24	26
14. Castellón	24 - 4	26
15. Sestao	24 - 2	26
16. Palamós	24 - 4	28
17. Málaga	22 - 4	26
18. Bilbao Ath.	21 - 5	26
19. Las Palmas	20 - 8	26
20. Avilés	17 - 9	26

Albarrán (Sabadell)

GOLEJADORS

Milojevic (Mérida)	15
Gudelj (Celta)	*
Miladenovic (Castellón)	9
Paquito (Mérida)	8
Jose M. (R. Madrid)	*
Amavisca (Lleida)	*
Márquez (Figueres)	7
Ahimira (Figueres)	*
Bilek (Betis)	*
Oscar (Barcelona)	*
Naixes (Murcia)	*
Pedro (Rayo)	6
Benito (Racing)	*

LA TRAVESSA

JORNADA 26 (1-3-92)

1. R. Madrid - Sp. Gijón	1
2. Logroñés - Sevilla	1
3. Deportivo - Ath. Bilbao	X
4. Albacete - Valladolid	1
5. Burgos - Cádiz	X
6. Mallorca - Tenerife	2
7. Español - Valencia	X
8. R. Sociedad - Osasuna	X
9. Oviedo - Barcelona	2
10. Zaragoza - At. Madrid	1
11. Lleida - Málaga	2
12. Sabadell - Murcia	1
13. Ath. Bilbao - Celta	X
14. Avilés - Rayo	2

Pleno 15

Palamós - Figueres	X
--------------------	---

PROPERA BUTLLETA

JORNADA 27 (8-3-92)

1. Barcelona - R. Madrid	
2. Sp. Gijón - Logroñés	
3. Sevilla - Coruña	
4. Ath. Bilbao - Albacete	
5. Valladolid - Burgos	
6. Cádiz - Mallorca	
7. Tenerife - Español	
8. Valencia - R. Sociedad	
9. Osasuna - Zaragoza	
10. At. Madrid - Oviedo	
11. Santander - Lleida	
12. Málaga - Castellón	
13. Mérida - Las Palmas	
14. Eibar - Palamós	

Pleno 15

Celta - Betis	
---------------	--

PROPERA JORNADA

PRIMERA DIVISIÓ

1. Barcelona - R. Madrid	
2. Sp. Gijón - Logroñés	
3. Sevilla - Coruña	
4. Ath. Bilbao - Albacete	
5. Valladolid - Burgos	
6. Cádiz - Mallorca	
7. Tenerife - Español	
8. Valencia - R. Sociedad	
9. Osasuna - Zaragoza	
10. At. Madrid - Oviedo	

Barça i Madrid es disputen el liderat

Lluita de titans

L'han batejat com el partit de l'any. Tothom l'espera amb afició, perquè és un duel de titans i l'emoció està garantida. Un sol punt separa el primer classificat i el segon, Madrid i Barça respectivament. Els "culés" confien que el seu equip es posi davant el líder després d'una persecució llarga i de veure com l'equip madrileny disposava de vuit punts d'avantatge en la classificació.

Els Barça-Madrid sempre tenen una morbositat especial, i el partit d'aquest cap de setmana no és l'excepció. Potser, fins i tot en té una mica més. Abans semblava que el Madrid era inabastable

quan s'escapava amb un avantatge apreciable de punts, entre d'altres raons perquè al Camp Nou tothom es posava nerviós i ja no es feia res de profit la resta de la temporada. Enguany les coses han canviat i el Barça, immutuable a l'avantatge aconseguit pel Madrid, ha seguit fent el seu joc i sumant punts. Mentrestant, el Madrid ha perdut més punts que representa una seriosa amenaça per al seu liderat, vacil·lant i poc consolidat.

El Barça d'enguany ha mantingut una línia coherent i ha confiat en les seves possibilitats, malgrat els resultats inicials adversos. En els darrers partits, l'equip de Cruyff ha exhibit fins i tot una major solidesa defensiva. Els jugadors semblen molt concienciats per superar els difícils compromisos d'aquest mes.

El Madrid, pel seu cantó, va començar sumant molts punts, però oferint un joc pobre. El públic, tot i el liderat, estava insatisfet amb l'equip. Potser veient alguns partits per televisió s'adonaren que enguany l'espectacle futbolístic era cosa del Barça. Aleshores el president va canviar l'entrenador i no va aconseguir

altra cosa que desorientar els jugadors i empitjorar la situació.

Tot i aquests precedents, en un partit d'aquestes característiques pot passar de tot, perquè afortunadament el futbol no és una ciència exacta. El Barça, un equip que va a més, és el favorit, però el Madrid compta amb jugadors de qualitat i sempre pot donar un ensurt.

L'Espanyol ja no és el cuer

L'Espanyol va demostrar, davant el València, que l'arribada de Javier Clemente ha transformat l'equip d'una manera positiva. Amb uns esquemes de joc perfectament definits i amb un entusiasme indubtable, el conjunt de Sarrià va pujant esglaons a poc a poc i ja no és el cuer.

Només la malastrugança va impedir que l'Espanyol s'emportés els dos punts en el darrer partit de lliga. L'àrbitre no va estar tampoc gaire afortunat. Però convindrem que si es manté aquesta línia les esperances de salvació són fonamentades.

■ Tomás Puntí

Pròximament, traduït del francès i editat per la Fundació Catalunya Cristiana, és posarà a la venda al públic, el llibre "Jerusalem, llibre de vida". No és cap exageració qualificar-lo d'un extraordinari llibre d'espiritualitat evangèlica —tot ell és un enfilall de cites bíbliques, evangèliques i patristiques— que, bo i donant a conèixer les idees-mare que inspiren la vida contemplativa i activa dels grups comunitaris de monjos i monges de Jerusalem, ubicats al cor de les ciutats i viles, assenyala el camí a seguir per tots els cristians que vulguin viure generosament la seva fe i, ungida per l'Esperit, testimoniar-la i comunicar-la a les dones i homes del món d'avui, en el fons tan assedegat i famolenc de Déu.

televisió

Programació del 8 al 14 de març de 1992

TV
3

DIUMENGE, 8

09.15 Sardanes
09.30 Club super 3
12.25 Aquest programa
12.50 Benson (D)
13.15 Amor a primera vista
14.30 Telenotícies - El temps
15.05 Club super 3
15.35 Tarda de cine (D):
«Conspiració de silenci»
17.45 El salt
18.35 L'imperdible Parker
Lewis
19.00 Magnum (D)
20.00 Gol a gol
20.30 Telenotícies - El temps
21.05 30 minuts
21.40 Dallas (D)
22.25 Gran estrena: «La joia de
la corona»
23.20 Innocent o culpable (D)
23.40 **SIGNES DELS TEMPS**

ESPAIS FIXOS DE DILLUNS A DIVENDRES:

09.50 Gradul's, ara pot
10.20 Informació agrària
10.30 Universitat oberta (D)
10.55 Mil paraules
12.30 A dalt i a baix (D)
14.00 T/N Comarques
14.30 Telenotícies - El temps

15.05 Bona cuina
20.15 Bona cuina
20.30 Telenotícies - El temps

DILLUNS, 9

11.00 30 minuts
11.35 Això és massa
13.00 Riviera (D)
13.30 Veïns (D)
15.10 Gent del barri (D)
15.40 Com a casa
16.45 Simon i Simon
17.35 Club super 3
19.35 2/4 de Bachs
21.10 Betes i films
21.35 Pantalla(D): «Brannigan»
23.35 Telenotícies - Diners
00.25 La dimensió
desconeguda

DIMARTS, 10

11.00 Personal i intransferible
11.45 Dallas
13.00 Riviera (D)
13.30 Veïns (D)
15.10 Gent del barri (D)
15.40 Com a casa
16.45 Simon i Simon
17.35 Club super 3
19.35 2/4 de Bachs
21.30 Amor a primera vista
22.15 Debat

23.45 Telenotícies - Diners
00.35 Bagdad cafe (D)

MIÉRCOLES, 11

11.00 Pel·lícula: «Comanxe
blanc»
13.00 Riviera (D)
13.30 Veïns (D)

15.10 Gent del barri (D)
15.40 Com a casa
16.45 Simon i Simon
17.35 Club super 3
19.35 2/4 de Bachs
21.40 Cinema 3: «Només'es viu
dues vegades»
23.10 L'informatiu cinema(D)
23.40 Telenotícies - Diners
00.25 Motor a fons

DIJOUS, 12

11.00 Thalassa
11.45 Més enllà del 2000
13.00 Riviera (D)
13.30 Veïns (D)
15.10 Gent del barri (D)
15.40 Com a casa
16.45 Simon i Simon
17.35 Club super 3
19.35 2/4 de Bachs
21.10 El joc del segle
22.35 Actual
23.25 Telenotícies - Diners
00.10 Temps de neu

DIVENDRES, 13

11.00 Aquest programa
11.30 Actual
13.00 Riviera (D)
13.30 Veïns (D)
15.10 Gent del barri (D)

15.45 Com a casa
16.45 Simon i Simon
17.35 Club super 3
19.35 2/4 de Bachs
21.10 La vida en un xip
23.50 Telenotícies - Diners
00.35 Pel·lícula: «Una ombra
damunt la terra»

DISSABTE, 14

09.15 Sardanes
09.30 Club super 3
12.40 El joc del segle
14.00 Betes i films
14.30 Telenotícies - El temps
15.00 Bona cuina
15.10 Clup Super 3
15.35 Tarda de cine: «Històries
de brètols»
17.20 El pare Dowling (D)
18.05 Katts i gos (D)
19.10 L'espantaocells i la Sra.
King (D)
19.55 Rentar i marcar (D)
20.25 Bona cuina
20.30 Telenotícies - El temps
21.00 Això és massa
22.00 Cine nit: «La guerra de
les Galàxies»
00.10 T/N última hora
00.15 Cine de mitjanit: «El
doctor Crippen»

TV
2

DIUMENGE, 8

08.00 Chocala
09.00 **SANTA MISSA**
09.45 Tria bé, tria TVE
10.00 Dibuja-2
10.30 Cine para todos: «La
novia de boogedy»
11.55 Redacció a la 2
12.00 Domingo deporte
16.00 Redacció a la 2
16.05 Domingo deporte
16.55 Redacció a la 2
17.00 Dias de cine
17.30 Cine paraiso presenta (I):
«El proceso Paradine»
19.30 Baloncesto
21.00 L'informatiu
21.15 Llamadas a medianoche
22.00 Crónicas urbanas
23.00 Estudio estadio
23.50 Off cine: «Volverse loco»
01.30 Buscarse la vida en Madrid

ESPAIS FIXOS DE DILLUNS A DIVENDRES:

07.30 Informativos en lenguas
extranjeras
09.00 Redacció a la 2
09.05 TV educativa
11.25 Redacció a la 2
12.00 Espais electorals gratuits
12.10 Microespais
12.30 Dibuja 2
14.25 Redacció a la 2
15.30 Documental
16.25 Redacció a la 2
18.55 Redacció a la 2

DILLUNS, 9

11.30 Barcelona olímpica

13.00 Clip clap video
13.30 Atac i gol
14.00 De otro mundo
14.30 Menjar bé
15.00 Cifras y letras
16.30 Primera sesión: «Nuevas
amistades»
18.00 Falcon Crest
19.00 Peligrosamente juntas
20.00 L'Informatiu vespre
20.30 Especial contrapunt
elecciones
21.15 Aquellos maravillosos
años
21.45 Las chicas de hoy en día
22.15 La estrella es...Burt
Lancaster: «El abrazo de
la muerte»
00.00 Rápido
00.30 Cine club: «El hombre
de hierro»

DIMARTS, 10

11.30 ACB
13.00 Clip clap video
13.30 Xafarranxo
14.00 De otro mundo
14.30 Menjar bé
15.00 Cifras y letras
16.30 Primera sesión: «Que
bella eres, Roma»
18.00 Falcon Crest
18.50 Ciclismo. Vuelta ciclista a
Murcia
19.00 Peligrosamente juntas
20.00 L'informatiu vespre
20.20 Especial contrapunt
elecciones
21.15 Punto y aparte
22.00 Las colecciones de la 2:

«Will Shakespeare»
23.30 Força Barça
00.00 Matrimonio con hijos
00.30 Guitarras de leyenda
01.00 Cine club: «La hija del
engañio»

DIMECRES, 11

11.30 Glasnost
13.00 Clip clap video
13.30 Xafarranxo
14.00 De otro mundo
14.30 Menjar bé
15.00 Cifras y letras
16.30 Primera sesión: «La luz
brilló dos veces»
18.00 Falcon Crest
18.50 Ciclismo. Vuelta ciclista a

Murcia
19.00 Peligrosamente juntas
20.00 L'informatiu vespre
20.30 Contrapunt
20.45 Cara B
21.15 Tele-Expo
21.30 Línea 900
22.00 El supercine de la 2:
«Conspiración de mujeres»
00.00 Prisma
00.30 Cine club: «Noches de
París»

DIJOUS, 12

11.30 Cara B
13.00 Clip clap video
13.30 Xafarranxo
14.00 De otro mundo
14.30 Menjar bé
15.00 Cifras y letras
16.30 Primera sesión:
«Camino de tiza»
18.00 Falcon Crest
18.50 Ciclismo. Vuelta ciclista a
Murcia
19.00 Peligrosamente juntas
20.00 L'informatiu vespre
20.30 Contrapunt
20.45 Neu a la 2
21.15 Quien sabe donde
22.00 Jueves cine: «Sangre y arena»
00.00 Metrópolis
00.30 Cine club: «La mudanza
de Françoise»

DIVENDRES, 13

11.30 Neu a la 2
13.00 Clip clap video
13.30 Xafarranxo
14.00 De otro mundo

14.30 Menjar bé
15.00 Cifras y letras
16.30 Primera sesión: «La visita
que no tocó el timbre»
18.00 Falcon Crest
18.50 Ciclismo: Vuelta ciclista a
Murcia
19.00 Documental
19.30 Balonmano
21.00 L'informatiu vespre
21.15 Debat electoral
00.15 Va de cine
00.45 Alicia
01.15 Golf: Open Catalunya
02.00 Cine club:

DISSABTE, 14

08.00 Area reservada
09.00 Força Barça
09.30 Xafarranxo
10.00 Dibuja-2
10.30 Cine para todos: «El llanero»
12.00 Concierto ORTVE
13.00 Atac i gol
14.00 L'informatiu
14.30 Catalunya a debat
15.30 Ponte las pilas
16.30 NBA
18.00 De risa
19.45 Tria bé, tria TVE
20.00 Chocala
21.00 L'informatiu
21.15 Literal
21.45 Ven al paralelo
23.00 Playa de China
00.00 Ciclismo: vuleta ciclista a
Murcia
00.10 La tabla redonda
01.15 En escena
02.00 Cine club

canal
33

DIUMENGE, 8

12.55 Esports diumenge tarda
19.55 L'equalitzador
20.45 Thalassa
21.30 Gol a gol
23.45 Canal 34

ESPAIS FIXOS DE DILLUNS A DIVENDRES:

17.00 Gradul's, ara pot
17.30 Universitat oberta
17.55 Victor
18.10 Veïns
20.15 Cliptoman
21.25 Gent del barri
21.55 Mil paraules

22.00 Les notícies del 33
22.15 El temps
22.20 Diners

DILLUNS, 9

18.30 Planeta terra
19.20 Basquetmania
19.45 Moments olímpics
19.50 Tot l'esport
20.25 Sputnik concert
22.30 Segle XX
23.25 L'hora d'Alfred
Hitchcock

DIMARTS, 10

18.30 Planeta terra

19.20 Basquetmania internacional
19.50 Tot l'esport
20.20 L'escurçó negre
20.45 Sputnik TV
21.15 Sorteig Super 10
22.30 Pel·lícula: «L'últim vals»

DIMECRES, 11

18.30 Planeta terra
20.25 Motor a fons
19.50 Tot l'esport
20.20 L'escurçó negre
20.45 Sputnik TV
21.15 Sorteig Lotto 6/49
22.30 60 minuts:
23.25 Els intocables

DIJOUS, 12

18.30 Planeta terra
19.20 Temps de neu
19.50 Tot l'esport
20.20 L'escurçó negre
20.45 Sputnik TV
21.15 Sorteig Super 10
22.30 Fila 33: «El corb»
24.00 Una caseta al camp

DIVENDRES, 13

18.30 Planeta terra
19.20 Futbol 92
19.50 Tot l'esport
20.20 L'escurçó negre
20.45 Sputnik TV

22.30 Tres catorze setze
23.15 Jazz & Co
00.15 Mister Ed

DISSABTE, 14

13.10 **SIGNES DELS TEMPS**
14.00 Vibria
14.15 Personal i intransferible
15.00 Més enllà del 2000
15.55 Futbol anglès
18.00 Futbol de Segona A
20.00 Futbol
22.00 Esports del 33
22.10 Flash notícies 33
22.15 Opera:
«La bohème»

TV
1**DIJENGE, 8**

07.30 Cada mañana
08.00 Informe semanal
09.00 **TIEMPO DE CREER**
09.15 Concierto
10.00 **EL DIA DEL SEÑOR - SANTA MISA**
11.00 **PUEBLO DE DIOS**
11.30 135 Escons
12.00 Parlamento
12.30 Un, dos, tres...
14.35 Dibujos animados
15.00 Telediario-1
15.35 El retorno d'Artacán
16.00 Sesión de tarde: «Annie en busca de la felicidad»
17.30 La hora Warner
18.35 Juego de niños
19.05 Un mundo diferente
19.35 Juguemos al trivial
20.30 Telediario-2
21.05 Juzgado de guardia
21.30 Domingo cine: «Hellraiser»
23.25 Los años vividos
00.30 Literal
01.00 Arte y artistas
01.30 Cine latinoamericano:

ESPAS FIKOS

DE DILLUNS A DIVENDRES:
07.35 Cada mañana
08.00 Avance telediario
08.05 Dibujos animados
09.30 Buena esperanza
10.25 De par en par
11.00 Sesión matinal
12.55 Avance telediario
13.00 Teleuna
13.45 Espais electorals gratuïts
14.00 L'Informatiu migdia
15.00 Telediario-1
16.30 Pasa la vida
20.30 Telediario-2

DILLUNS, 9

13.30 Tria bé, tria TVE
14.30 No te rías que es peor
15.35 Rubi
17.30 ¿Quieres que te lo cuente?
19.05 De tal palo
19.30 Jake el gordo
21.05 El precio justo
22.30 La ley de los Angeles
23.25 A debate
00.20 Diario noche
00.40 Un año en la vida

01.30 Cine 92**DIMARTS, 10**

13.30 L'apuntador
14.30 No te rías que es peor
15.35 Rubi
17.30 ¿Quieres que te lo cuente?
19.05 De tal palo
19.30 Jake el gordo
21.05 Videos de primera
21.40 Sesión de noche con...
23.25 En portada
23.55 Diario noche
00.15 Tendido cero
00.45 Un año en la vida
01.35 **TESTIMONIO**
01.40 Cine 92

DIMECRES, 11

13.30 L'apuntador
14.30 No te rías que es peor
15.35 Rubi
17.30 ¿Quieres que te lo cuente?
19.05 De tal palo
19.30 Alien Nation, ciudadano del espacio
21.00 Taller mecánico
21.35 La pequeña evasión

23.20 Grandes relatos
00.05 Diario noche
00.25 Un año en la vida
01.15 Cine 92

DIJOUS, 12

13.30 L'apuntador
14.30 No te rías que es peor
15.35 Rubi
17.30 ¿Quieres que te lo cuente?
19.05 De tal palo
19.30 Alien Nation, ciudadano del espacio
21.05 Noche de humor: «Las chicas de oro» - «Objetivo indistreto»
22.15 El primi-juego
22.30 Estrenos TV
00.15 Diario noche
00.35 Un año en la vida
01.25 Cine 92

DIVENDRES, 13

13.30 L'apuntador
14.30 No te rías que es peor
15.35 Rubi
17.30 Más vale prevenir
18.05 Buscapalabras

18.40 6.25
19.30 Nuestra peli...
21.05 Un, dos, tres...
23.30 El autopista
00.00 Diario noche
00.15 Alucine
01.50 Cine 92

DISSABTE, 14
08.00 En portada
08.30 Tendido cero
09.00 **ULTIMAS PREGUNTAS**
09.30 Garibaldi
10.30 Va de cine
11.00 Chulapi
11.30 Panorama semanal
12.00 No te cortes
13.00 Encuentro juvenil con Banesto
14.00 Rockopop
15.00 Telediario-1
15.35 Dibujos animados
16.00 Sesión de tarde
17.50 Club Disney
19.35 Amigos olímpicos
20.30 Telediario-2
21.05 Informe semanal
22.00 Sábado cine

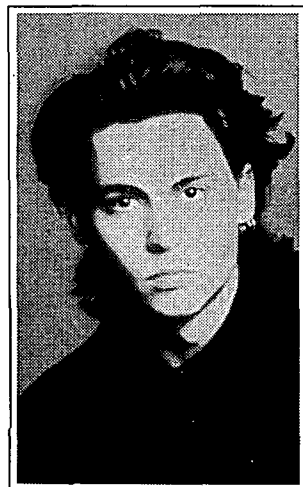
antena
3**DIJENGE, 1**

05.30 Somos 7
07.00 Centímetros cúbicos
08.00 El gordo
09.30 La guardería del domingo
11.00 Fútbol sala
12.30 Fútbol americano
14.30 Peyton Place
15.00 Noticias
15.30 El programa de Hermida
18.00 Polvo de estrellas: «Infierno 1953»
20.00 Noticias
20.03 La familia Newton
20.30 Noticias
21.00 El gordo
22.30 Noticias
22.35 Noche de lobos: «Vive otra vez»
00.15 Noticias del deporte
00.45 El programa de Hermida

ESPAS FIKOS

DE DILLUNS A DIVENDRES:
06.45 Noticias
07.30 Aula-3
08.00 La guardería
09.30 Tan contentos
09.45 La salud
10.03 La selva de piedra
11.00 Leonela

12.03 Santa Barbara
13.03 Bonanza
14.03 Noticias regionales
14.30 Concurso
15.00 Noticias
17.50 Teletienda
18.00 La merienda
19.40 La ruleta de la fortuna
20.30 Noticias

DILLUNS, 9

06.30 Los protectores
16.15 Telecine: «Los largos días de la venganza»
19.03 Salvados por la campana
19.30 Supermarket
21.00 El equipo «A»
22.01 La película del lunes: «La canción del verdugo»
00.00 Noticias
00.30 Hombres de azul
01.30 Hospital general
03.00 Aula 3

DIMARTS, 10

06.30 La llamada del oeste
16.15 Telecine: «La ley de Chicago»
19.30 Supermarket
21.00 El coche fantástico
22.00 La película del martes: «La canción del verdugo»
00.00 Noticias
00.30 Mancuso
01.30 Hospital general
03.00 Aula 3

DIMECRES, 11

16.15 Telecine: «Naciste en el infierno»
19.03 Un hombre de familia

19.30 Supermarket
21.00 Nuevos policías
22.01 Cinturón negro: «La sombra del boxeador»
00.00 Noticias
00.30 En el calor de la noche
01.30 Hospital general
03.00 Aula 3

DIJOUS, 12

06.30 La llamada del Oeste
16.15 Telecine: «Un millón por tu historia»
19.03 Somos diez
19.30 Supermarket
21.00 Luz de luna
22.01 Farmacia de guardia
22.30 De tú a tú
00.00 Noticias
00.30 Lou Grant
01.30 Escuela de periodismo
02.15 Hospital general
03.00 Aula - 3

DIVENDRES, 13

06.30 Aventuras en el lago
15.30 Telecine: «Cromossoma tres»
19.03 El príncipe Bel Aire
19.30 Supermarket
20.03 La ruleta de la fortuna

21.00 Nuevos policías
22.01 Tras la pista del crimen: «Huida mortal»
00.15 La clave
02.15 Cine español: «Mi adorable enemiga»

DISSABTE, 14

06.30 La llamada del oeste
07.30 Aula 3. Sala de concierto
08.55 De tú a tú
09.30 La guardería del sábado
11.00 Polvo de estrellas (I): «Combate sin fin»
13.00 Centímetros cúbicos
14.03 Noticias regionales
14.30 Los héroes de Hogan
15.00 Noticias
15.30 El programa de Hermida
18.10 Polvo de estrellas (II): «Un marido en apuros»
20.03 Chicas con clase
20.30 Noticias
21.00 3 de antena 3
22.00 Polvo de estrellas (III): «Donde la ciudad termina»
23.30 Polvo de estrellas (IV): «A un Dios desconocido»
01.30 «Caballero y ladrón»
03.00 El programa de Hermida
05.30 Somos 7

tele
5**DIJENGE, 8**

07.20 Entre hoy y mañana
08.00 Superguay del domingo
10.30 Pressing catch
11.00 Arco iris
11.30 La 5ª Marcha
12.00 El Sheriff chiflado
13.05 Helicóptero
14.00 Vivan los compis
15.00 Humor amarillo
15.30 Cine fiesta: «La saga de la Horca»
17.35 ¿Que gente tan divertida!
18.00 Tutti frutti
19.00 Johnny y sus amigos
19.30 Misterio para tres
20.20 Vivan los novios
21.00 Sensación de vivir
22.00 Vip noche
24.15 Entre hoy y mañana
01.00 Colombo
02.15 ¿Hablando se entiende la basca?

ESPAS FIKOS

DE DILLUNS A DIVENDRES:
07.15 Entre hoy y mañana
08.00 Desayuna con alegría
09.20 Teleromance
10.05 Vacaciones en el mar
12.55 Entre platos anda el juego
13.00 Telecinco ¿Digame?
13.30 «...A mediodía alegría»
14.00 Papa comandante
14.30 Queridos padres
15.00 Inés Duarte, secretaria
15.30 Hunter
16.30 Viente de alquiler
17.20 Super Guay
19.00 Vip Guay
19.30 ¿Hablando se entiende la basca?
20.00 Hoy

20.05 Su media naranja
20.45 Telecupón
21.00 Manuela

DILLUNS, 9

10.55 Cine corazón: «Las muchachas de azul»
22.00 Gran pantalla
23.45 Entre hoy y mañana
00.25 ¿Hablando se entiende la

gente?
01.40 Arco iris
02.25 El inspector Derrick

DIMARTS, 10

11.00 Cine corazón: «Dio en el valle»
22.00 Gran pantalla TV
00.15 Entre hoy y mañana
00.30 ¿Hablando se entiende la

gente?
03.00 Chicas con las chicas
02.00 El inspector Derrick

DIMECRES, 11

11.40 Cine corazón: «Noventa y nueve mujeres»
22.00 Cine 5 estrellas: «Más fuerte que el odio»
24.00 Entre hoy y mañana

02.25 ¿Hablando se entiende la basca?

DIJOUS, 12

11.50 Cine corazón: «Persecución sin límites»
22.00 Silencio, se ríe: «Mayordomo para todo»
23.45 ¿Que gente tan divertida!
00.10 Entre hoy y mañana
00.55 Noche de miedo: «El torcón»
02.35 ¿Hablando se entiende la basca?

DIVENDRES, 13

11.00 Cine corazón: «Viernes explosivo»
22.00 Sensación de vivir
22.50 Tutti frutti
00.05 Entre hoy y mañana
00.45 ¿Hablando se entiende la gente?

DISSABTE, 14

07.15 Entre hoy y mañana
07.55 «Superguay sábado»
10.30 Las chicas con las chicas
11.00 Humor amarillo
11.30 Pressing catch
12.05 El sheriff chiflado
15.00 ¿Hablando se entiende la basca?
15.30 Cine fiesta: «El hermano más listo de Sherlock Holmes»
17.20 Bellezas en la nieve
18.55 Queridos padres especial
20.20 Vivan los novios
21.00 Manuela
22.05 Humor cinco estrellas
24.00 Entre hoy y mañana
00.40 Pressing boxeo
01.40 Vip noche

COMENTARI TV**La televisió està malalta**

A vegades quan observo la TV tinc la impressió d'estar davant d'un malalt. Pobreta! Pateix d'esquizofrènia aguda...

Tan aviat està contenta com enfadada, tan aviat el que li semblava bé ho critica molt durament, i així com feia pocs minuts en una pel·lícula exaltava el plaer de la droga i el sexe, potser al cap de dues hores en una mitjà informatiu ens explique que cada nit a Barcelona hi ha almenys una persona que mor per sobredosi.

Aquesta és l'altra cara de la veritat. Una veritat que sovint no volem acceptar perquè ens és més còmode viure en un món irreal, fictici on tot està permès i on tot esdevé font de plaer i de diversió, on el sexe, la violència, els diners... són el principal objectiu en la vida dels models que se'ns presenten. Un món en què la meta és triomfar, sigui com sigui, i a costa del que sigui... Només són dignes d'admiració els que tenen èxit, és a dir: el que té un gran cotxe, el que té tantes dones com vol (com que és home se li perdona??), el que fa trampes a l'empresa per poder guanyar més calés, encara que per això faci mal a uns altres. No importa. El que de veritat esdevé important és que sigui el primer...

De totes maneres, em sembla que de tant en tant la petita pantalla pateix de crisi existencial i aleshores es planteja si tot això que està mostrant forma o no part de la realitat...

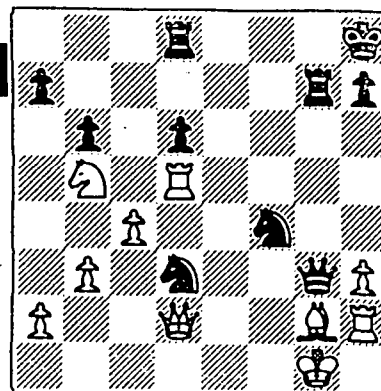
Encara que només sigui així, m'estic més esquizofrènic que no pas neuròtica obsessiva...

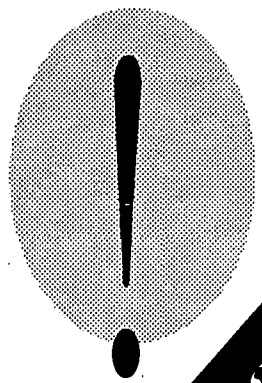
■ Mercè Pérez i Lorda

Telespectadors Associats de Catalunya
Plató 14, entl. 2ª - Tel: 200 13 39 - 08021 BARCELONA

c/ Elisa 14, baixos • 08023 Barcelona
tel. 418 47 62 • 418 48 66

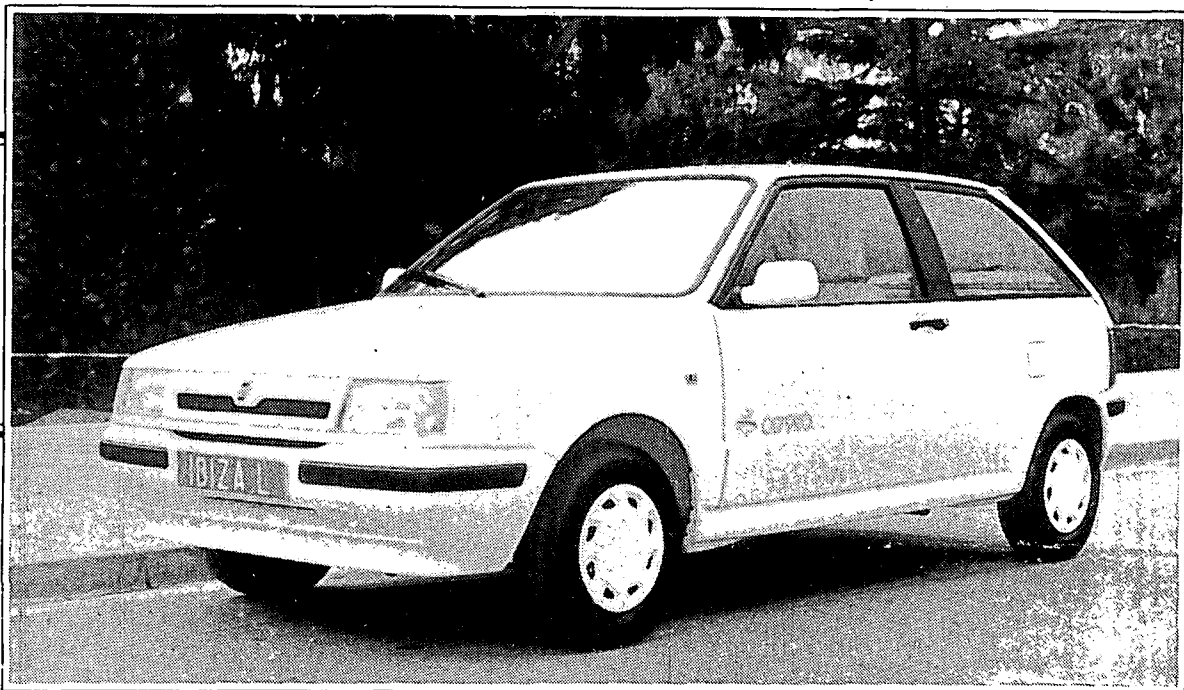
la vostra aportació

Catalunya Cristiana

CAMPANYA D'APORTACIONS POPULARS AL NOSTRE SETMANARI

Adquirint les butlletes podeu optar als premis.

1r. premi: *Un cotxe
SEAT
IBIZA/Olímpic,
3 portes*

SORTEIG TRADICIONAL: 1 DE JUNY

2n. premi: *Una FILMADORA de vídeo PANASONIC NV-G3B (VHS-C), amb visor en color.*

3r. premi: *Un artístic Joc de Cafè de producció artesanal.*

Altres premis: ✓ 8 lots de vídeos amb els 5 títols de la col·lecció "Signes dels Temps" i també: "Pere Tarrés, un testimoni del nostre temps", i
✓ 10 lots de llibres amb la nova col·lecció de contes "El món meravellós de Disney" (6 títols).

El sorteig es farà el dia 1 de juny de 1992, davant notari, al local de l'entitat **Associació d'Amics de "Catalunya Cristiana"**, Pça. Urquinaona 11, 3r 3a A, tel. (93) 301 37 18, 08010 Barcelona, que n'és la dipositària.

BUTLLETA DE COMANDA

Per participar en el Tradicional SORTEIG 1991 en suport de
CATALUNYA CRISTIANA

- ☐ Talonaris a 5.000 ptes.
☐ Butlletes a 100 ptes.

Nom i cognoms.....
Adreça.....
Població..... DP.....
Tel..... Província.....
Trameto l'import per ☐ xec barrat ☐ gir postal

NECESSITEM EL VOSTRE AJUT

PODEU ADQUIRIR LES BUTLETES A LES SEGÜENTS
LLIBRERIES:

- La Formiga d'Or, Av. Portal de l'Àngel, 3
—Balmesiana, Duran i Bas, 6.
—Signe, Mallorca, 301

Podeu demanar-ho per correu enviant aquesta
butlleta de comanda.

ASSOCIACIÓ D'AMICS DE CATALUNYA CRISTIANA

Plaça Urquinaona, 11, 3r. 3a. A, tel. (93) 301 37 18. 08010 Barcelona

**ELS CRISTIANS HEM DE SOSTENIR LA NOSTRA PREMSA
GRÀCIES PER LA VOSTRA APORTACIÓ**

LITÚRGIA / CULTURA

SUPLEMENT DE CATALUNYA CRISTIANA

Nº
47

L'ESGLÉSIA CELEBRA

➤ a cura de PIETAT CAMPMAYÓ

8 de març. Diumenge I de Quaresma. Lectures: Primera Dt 26:4-10; Salm 90; segona Rm 10:8-13; tercera Lc 4:1-13.

9 de març. Dilluns de la I setmana de Quaresma. Lectures: Primera Lv 19:1-2.11-18; Salm 18; segona Mt 25:31-46.

10 de març. Dimarts de la I setmana de Quaresma. Lectures: Primera Is 55:10-11; Salm 33; segona Mt 6:7-15.

11 de març. Dimecres de la I setmana de Quaresma. Lectures: Primera Jn 3:1-10; Salm 50; segona Lc 11:29-32.

12 de març. Dijous de la I setmana de Quaresma. Lectures: Primera Est 14:1.3-5.12-14; Salm 137; segona Mt 7:7-12.

13 de març. Divendres de la I setmana de Quaresma. Lectures: Primera Ez 18:21-28; Salmo 129; segona Mt 5:20-26.

14 de març. Dissabte de la I setmana de Quaresma. Lectures: Primera Dt 26:16-19; Salm 118; segona Mt 5:43-48.

Litúrgia de les Hores.

Setmana 1

Diumenge: I de Quaresma.

Dilluns: Fèria de Quaresma.

Dimarts: Fèria de Quaresma.

Dimecres: Fèria de Quaresma.

Dijous: Fèria de Quaresma.

Divendres: Fèria de Quaresma.

Dissabte: Fèria de Quaresma. Vespre I de demà.

Edita: Fundació Catalunya Cristiana

5 de març de 1992

CALENDARI

Diumenge, 8 de març. I de Quaresma. Sts. Joan de Déu, fdr. i Julià arquebisbe.

El sol surt a les 6,15 i es pon a les 5,50. — Hora solar.
Dilluns, 9 de març. St. Pacià, bisbe de Barcelona i Sta. Francesca Romana, vda.

Dimarts, 10 de març. Sts. Melitó, mr.; Macari, b.; Simplicí, p. i Caius, mr.

Dimecres, 11 de març. St. Eulogi, pvre. i mr.; Sofroni, b. i Sta. Aurea de Villavelayo (Oria).

Mercat a Figueres, Granollers, Manresa i altres pobles.

Dijous, 12 de març. St. Bernat, b. i Teòfanès, monjo.

Divendres, 13 de març. Sts. Roderic i Salomó, mrs. i Sta. Patrícia, mr.

Dissabte, 14 de març. Stes. Matilde, reina i Florentina, vg. i St. Afrodisi, mr.

D'ACÍ I D'ALLÀ

*Santa mandra,
no ens deixeu*

➤ PERE CAMPÀS BONAY *Monestir de L'Estany*

A vegades quan hem tingut la visita amable d'un company, al llarg de tot el dia, que feia temps que no ens vèiem, quan se n'ha anat hem lamentat no haver pogut fer res en tot el dia.

Ara bé, l'endemà en què hem estat sols, sense la visita d'ell ni d'altres, al vespre ens adonem que, si ahir no poguérem fer res, avui no ho hem fet perquè hem tingut mandra. Ens agrada de no fer res, perquè la nostra peresa és de temperament i de caràcter.

Som propensos a donar als altres la culpa de les nostres imperfeccions, essent així que, els nostres defectes, són ben nostres.

➤ Carles Giménez i Miquel

El dijous 11 de febrer de 1858, a la misèrrima llar dels Soubirous no hi ha llenya amb la qual poder cuinar la senzillíssima menja de la família.

Bernadeta, amb la seva germana Toinette i Jeanne Abadie, una petita veïna, surten a buscar-ne a les riberes del Gave, i en arribar a les proximitats de la cova de Massabielle, el grupet es dispersa...

Aquell dia, Bernadeta —ella només— veié per primera vegada "la Senyora vestida de blanc" que així ella l'anomenava. I era que Bernadeta aleshores encara no sabia que havia tingut el primer encontre amb la Mare de Déu.

Nascuda a Lourdes el 7 de gener de 1844 en el Molí de Boly, Bernadeta és la filla gran de Francesc Soubirous i Lluïsa Casterot. El 1858 viu amb els seus pares i germans, Toinette, Jean Marie i Justin. En la seva vida, només coneixerà pobresa i privacions. És assenyada, físicament feble i un xic calmosa a fer i comprendre, però alegre i obediència.

El 1855 hi ha una epidèmia de còlera al país i Bernadeta en resulta afectada, i si bé la supera, contreu una asma que li esdevindrà crònica.

Són les onze del matí del dia 11 de febrer de 1858. L'escassa llenya aconseguida dies abans s'ha exhaurit i cal anar a buscar-ne més. Bernadeta ha passat una mala nit per causa de l'asma, però la germana i la veïna l'animen a sortir. I les tres nenes s'endinsen en la boira... i tot cercant

Bernadeta o la humilitat

llenya, s'esdevé la primera aparició... El dia 3 de juny del mateix any, après el catecisme amb tots els treballs del món, Bernadeta fa la Primera Comunió. El fet té lloc entre la dissetena aparició —7 d'abril— i la divuitena i última —16 de juliol—.

I en el decurs de les aparicions, tal dia la Senyora només li somrigué... i el primer dia que li parla li demana que vulgui anar a la cova durant quinze dies... i en aquest temps li promet la felicitat eterna, més no la temporal, i li manifesta el seu desig que en aquell lloc s'hi edificui una capella, i li fa revelacions, li demana pregàries pels pecadors, penitència i processons dels fidels a aquell indret, li confia secrets, la sotmet a diverses proves... I

finalment, responent a la pregunta que Bernadeta li adreça, li diu: "Jo sóc la Immaculada Concepció".

Li costà ser creguda. En un principi, per la pròpia família i pels veïns. L'autoritat civil de l'època no era gens procliu a creure en res sobrenatural i a fi que no augmentés l'afluència dels vilatans fent costat a Bernadeta, acabà per posar tanques i vigilància a la Gruta. I l'autoritat eclesiàstica, sempre cauta, ajornava de manifestar-se. Trigarà tres anys a fer-ho. I encara sort que en el pare Peyramale, arxiprest de Lourdes, el qual es debat entre el dubte i l'esperança, Bernadeta hi troba una mena de confident.

1859, l'asma fa progressos. Juliol de 1860, Bernadeta deixa la casa dels seus pares per anar a viure a l'hospici de Lourdes. Exactament sis anys després ingressarà al convent de Nevers, casa-mare de les Germanes de la Caritat. Tingué moltes dificultats de convivència. Un mes més tard, contreu una hemoptisi. El metge diagnostica el pitjor. Fa els seus vots "in articulo mortis". Bernadeta és refà i es converteix en sor Maria Bernarda.

1867. La seva humilitat li fa admetre que no aprofita per a gran cosa, i accepta que se li encarregui la pregària com a tasca principal.

Finalment se li confia de tenir cura de la infermeria. Bernadeta coneixerà la mort de la seva mare el 1866 i la del seu pare en 1871, sense que mai no hagin anat a veure-la al convent. Li agradaria tornar una sola vegada a la Cova... Creu que la Mare de Déu la va triar a ella, per ser la més ignorant de totes les criatures. Al pas dels anys, el seu estat de salut és tan precari que el sofriment físic és constant. La "Senyora" ja li ho va dir...

El 16 d'abril de 1879, Bernadeta lliura la seva ànima al Pare...

Bernadeta Soubirous fou beatificada el 1925 i canonitzada el 1933 pel papa Pius XI. L'Església celebra la seva festa el 16 d'abril.

L' Església, en la seva litúrgia romana, que és la nostra, comença avui el camí vers la Pasqua. És la Quaresma. Les lectures del cicle C, ambientades en la teologia pròpia de l'evangeli de Lluc, que llegim enguany, accentuen aquesta imatge, i ens conviden a valorar-la espiritualment. El camí significa sempre sortir d'una situació per anar vers una altra; significa sovint superar dificultats i incerteses per encertar la ruta exacta i no perdre's, amb el perill de no arribar al terme volgut. Potser en els nostres dies el turisme ha fet del camí quelcom desitjable i una font d'esplai, d'obertura, de joia. Però sempre és veritat que el camí porta vers un terme, i en conseqüència inclou una dinàmica d'esperança, de tensió, i fins a cert punt d'inseguretat: hi arribaré...?

Des de la perspectiva de la Quaresma que comencem, la imatge del camí la trobem en múltiples aspectes: hi ha el camí de Jesús pel desert, durant quaranta dies, i el camí de Jesús vers Jerusalem com a síntesi de la seva missió salvífica; hi ha el camí del poble d'Israel pel desert durant quaranta anys (èxode); hi ha el camí de l'Església, des de la Pentecosta fins al retorn del Senyor, i a l'interior d'aquest camí el de cadascun dels cristians a través de les diverses èpoques de la història; hi ha encara —i és un element important per la Quaresma— el camí mateix de les pràctiques de la Quaresma com una pujada vers la Pasqua, i el camí de la conversió i de la renovació espiritual que es concreta en el procés de la reconciliació sacramental... Serà bo que, tot caminant durant els quaranta dies, contemplem en part i realitzem en part allò que ens afecta en tots aquests camins...

"L'Esperit el conduïa pel desert..."

Des de fa segles, l'assemblea cristiana escolta en el primer diumenge de

VIURE EN L'ESGLÉSIA

➤ a cura del Dr. PERE TENA

El camí de Jesús

Quaresma l'evangeli de Jesús en el desert. Es vol així que quedi ben clar que la nostra Quaresma no és simplement una invenció ascètica, sinó que té el seu precedent significatiu en els fets de la vida del Senyor.

La formulació que fa sant Lluc sobre la situació de Jesús en el desert ens dóna una imatge itinerant: "l'Esperit el conduï pel desert durant quaranta dies..." Es tracta, per tant, d'un caminar pel desert, i no sols d'un estar al desert. I aquest caminar no és banal

o utilitari, sinó que es fa sota l'impuls de l'Esperit. Amb aquest caminar, Jesús inicia el seu ministeri. Podem dir, en veritat, que Jesús comença a caminar passant pel desert. I amb això ens trobem molt a la vora del significat del diàleg que Jesús manté amb el temptador. Totes les cites de l'Escriptura estan en referència a l'experiència d'Israel en el seu pas pel desert; Jesús, doncs, assumeix personalment aquesta experiència, i la porta a terme amb una fidelitat que el poble d'Israel, i el mateix Moixès, no reeixiren a mantenir.

Jerusalem

La Tercera temptació la situa Lluc a Jerusalem, en el lloc més elevat del Temple. El camí de Jesús porta vers Jerusalem, on moren els profetes, però, alhora, el lloc on Jesús serà elevat vers la glòria del Pare. Allí, en el context de la Passió, Jesús experimentarà alhora la renovada presència del temptador, en l'angoixa de Getsemaní, però també, en el mateix hort, el servei dels àngels, missatgers del Pare, imatge de la permanència de l'amor del Pare prop del Fill.

El desert és el començament del camí, Jerusalem és el terme. Al desert hi ha la temptació, i també hi és al terme. Al desert hi ha la fidelitat a la Paraula de Déu, i al terme hi ha la comunió gloriosa amb el Pare. Al desert hi ha el dejuni i l'austeritat, al terme hi ha la creu i la passió.

"Jo sóc el camí"

Una referència a aquesta afirmació de Jesús té tota la seva força en començar nosaltres la Quaresma. No cal pas que inventem el camí: Jesús és el camí. Per això la petició de la col·lecta és de progressar en el coneixement del misteri de Crist, per "con-formar-nos a Ell": i això es fa deixant-nos conduir amb Ell, per l'Esperit, a través del desert.

LECTURES BÍBLIQUES

Cicle litúrgic "C" / DIUMENGE I DE QUARESMA

Primera lectura

"Professió de fe del poble escollit"

El text de la professió de fe que acompanya l'ofrena de les primícies està íntegrament referit a la donació, per part de Déu, de la terra promesa. L'israelita es presenta com algú que cultiva la terra que Déu li ha donat. El seu gest, per tant, és un acte de fe en un esdeveniment que roman: l'acció de Déu present enmig del poble.

LECTURA DEL LLIBRE DE DEUTERONOMI (26:4-10)

Moisès digué al poble: "El sacerdot rebrà de les teves mans la cistella on portes les primícies dels fruits de la terra, i la deixarà davant l'altar del Senyor, el teu Déu. Després, a la presència del Senyor, el teu Déu, declararàs: "El meu pare era una arameu errant que baixà amb poca gent a l'Egipte per viure-hi com a foraster. Allà es convertiren en un gran poble, fort i nombros. Els egipcis ens maltractaren ens oprimiren i ens imposaren una feina fura. Llavors vam cridar el Senyor, Déu dels nostres pares, i ell escoltà el nostre clam i tingué en compte la nostra opressió i el nostre treball forçat. El Senyor ens va fer sortir d'Egipte amb mà fota i amb braç poderós, enmig de senyals, de prodigis i d'un gran pànic; ens va introduir en aquest lloc i ens va donar aquest país que regalima llet i mel. Per això he portat aquestes primícies dels fruits de la terra que vós, Senyor, m'heu donat".

Després deixa aquells fruits davant el Senyor, el teu Déu, i adora'l".

Salm responsorial

"Estigueu vora meu en els perills, Senyor"

L'elecció d'aquest salm es deu, principalment, a la seva presència en l'evangeli de les temptacions. Però ha esdevingut un salm típic de la Quaresma. En efecte: el camí de la renovació cristiana té un camí de desert, que tots podem fer confiants en la presència de Déu. Aquell que va estar amb el seu poble, Israel, està també amb nosaltres. El nou poble de Déu.

SALM 90: 1-2,10-11,12-13,14-15 (R.: 15b)

Tu que vius a recer de l'Altíssim
i passes la nit a l'ombra del Totpoderós,
digues al Senyor. "Sou la muralla on m'emparo,
el meu Déu, en qui confio".

R.: Estigueu vora meu en els perills, Senyor.

No et passarà res de mal,
ni s'acostarà a casa teva cap desgràcia,
perquè ha donat ordre als seus àngels
de guardar-te en els camins. R.

Et duran a les palmes de les mans
perquè els teus peus no ensopeguin amb les pedres,
trepitjaràs lleopards i escurçons,
passaràs sobre lleons i serpents. R.

"Ja que ell s'ha fet tan meu, jo el salvaré,
el protegiré perquè coneix el meu nom.

Sempre que m'invoqui, l'escoltaré,
estaré vora d'ell en els perills,
el salvaré, i tothom l'estimarà". R.

Segona lectura

"Professió de fe del qui creu en Jesucrist"

La lectura d'aquest fragment ajuda a actualitzar la primera lectura i l'evangeli alhora, en la nostra situació. Com per als israelites, la nostra fe es recolza en un esdeveniment: el misteri pasqual de Crist, que ens ha introduït a tots els qui creiem en ell en la "terra" de la salvació. Com ho féu Jesucrist en el desert, la paraula de Déu ha d'estar en els nostres llavis i en el nostre cor, si volem participar de la seva victòria.

LECTURA DE LA PRIMERA CARTA DE SANT PAU ALS CRISTIANS DE ROMA (10:8-13)

¿Què diu l'Escriptura, germans? "Tens la paraula molt a prop teu; la tens als llavis i al cor". Aquesta "paraula" és la fe que proclamem: si amb els "llavis" reconeixes que Jesús és el Senyor i creus de "cor" que Déu l'ha ressuscitat d'entre els morts, seràs salvat, perquè la fe que ens fa justos la portem al cor, i la professió de fe que ens duu a la salvació la tenim als llavis. Diu l'Escriptura: "Cap dels qui creuen en ell no serà defraudat". Aquí no hi ha cap diferència entre jueus i no jueus: uns i altres tenen el mateix Senyor, que enriqueix tots els qui l'invoquen, perquè "tothom qui invocarà el nom del Senyor serà salvat".

Tercera lectura

"L'Esperit el conduïa pel desert i era temptat"

Estem acostumats a escoltar aquesta narració en el primer diumenge de Quaresma, cada any. És l'exemple i el misteri de la quarantena de Jesús. Sant Lluc destaca el caràcter itinerant d'aquest dies: l'Esperit "conduïa Jesús pel desert durant quaranta dies", com Déu va conduir el seu poble quaranta anys vers la terra promesa (vegeu 1ª lectura), i com l'Esperit condueix avui l'Església durant quaranta dies vers la celebració de Pasqua. Les temptacions, a Lluc, culminen en el Temple de Jerusalem, en el lloc sant on només Déu ha de ser adorat. La victòria de Jesús anuncia la seva victòria pasqual, després que el diable haurà perdut la seva "oportunitat", que ha estat la traïció del deixeble i la persecució dels adversaris. La nostra fidelitat a la Paraula i la penitència ens permeten participar de la victòria de Jesús.

EVANGELI SEGONS SANT LLUC (4:1-13)

En aquell temps, Jesús, ple de l'Esperit Sant, se'n tornà del Jordà, i durant quaranta dies l'Esperit el conduïa pel desert, i era temptat pel diable. Durant aquells dies no menjava res i a la fi quedà extenuat de fam. El diable li digué: "Si ets Fill de Déu, digues a aquesta pedra que es torni pa". Jesús li va respondre: "Diu l'Escriptura que l'home no viu només de pa". Després el diable se l'endugué amunt, li ensenyà en un instant tots els reialmes de la terra i li digué: "Et puc donar tot aquest poder i la glòria d'aquests reialmes; tot m'ha estat confiat a mi, i ho dono a qui jo vull; adora'm i tot serà teu". Jesús li respongué: «L'Escriptura diu: "Adora el Senyor, el teu Déu, dona culte a ell tot sol"». Després el conduí a Jerusalem, el deixà dalt la cornisa del temple i li digué: «Si ets fill de Déu, tira't daltabaix des d'aquí; l'Escriptura diu que "ha donat ordre als seus àngels de guardar-te" i que "et duran a les palmes de les mans, perquè els teus peus no ensopeguin amb les pedres"». Jesús li respongué: «Diu l'Escriptura: "No temptis el Senyor, el teu Déu"».

Esgotades les diverses temptacions, el diable s'allunyà d'ell, esperant que arribés l'oportunitat.

"Durant quaranta dies l'Esperit conduïa Jesús pel desert" (Lc 4:1-13)

Docilitat a l'impuls de l'Esperit

En el primer diumenge de quaresma proclamem tradicionalment el relat de les temptacions de Jesús en el desert. Enguany llegim la narració de sant Lluc. En la catequesi de l'evangelista —que ací segueix l'esquema de Mc i Mt: teofania del baptisme i sojorn al desert— s'hi intercala la genealogia de Jesús (3:23-38), que, arrencant de Josep —el tenien per fill de Josep—, arriba fins als orígens de la humanitat: Fill de Set, fill d'Adam, fill de Déu. La personalitat de Jesús queda així ben definida. Als ulls de tothom apareix com un home qualsevol (Fl 2:7), amb una genealogia molt concreta, membre, doncs, de la humanitat creada per Déu. La revelació de Déu, però, ens ha fet conèixer la seva naturalesa divina: Tu ets el meu Fill, el meu estimat, en tu m'he complagut. I anota l'evangelista: I baixà cap a ell l'Esperit Sant (3:22). Jesús, el Fill de Déu fet home porta damunt d'ell tota la història humana, que és una història d'infidelitat i de revolta al voler de Déu. La història que ha enfonsat l'home en el mal i en la mort, i que el Fill de Déu justament ve a redreçar, a redimir. Així Jesús apareix com el nou Adam, el primer d'una multitud de germans (Rm 8:29 Cf. 1C 15:45) És justament aquest home nou, Jesús de Natzaret, que l'evangelista ens el presenta ple de l'Esperit Sant travessant el desert, venint del baptisme. Jesús, ple de l'Esperit Sant, se'n tornà del Jordà, i durant quaranta dies l'Esperit el conduïa pel desert —literalment: era menat per l'Esperit, en el desert, durant quaranta dies— (v. 1). A diferència del vell Adam i dels seus descendents, Jesús ens és mostrat totalment dòcil als impulsos de l'Esperit de Déu. És l'Esperit qui el porta. I ell s'hi deixa menar. Comença la nova història de la humanitat que és redreçada per l'obediència filial de Jesús al Pare. L'evangelista ens diu que Jesús anava pel desert. El sojorn de Jesús al desert és itinerari, camí, com la història de la humanitat. Avançar cap al futur, cap a la seva realització. Camí de prova també. La vella humanitat no a sobreposar-se a la prova i hi va sucumbir. I la història es repeteix. Tampoc l'Israel històric va superar la prova del desert, de l'Èxode. La infidelitat a la gesta salvadora de Déu li enverinà la ruta. Ara Jesús, el nou Israel, travessa el desert de la prova i en sortirà victoriós. Lliçó transcendental de fidelitat a la salvació de Déu, que el Mestre dóna al cristià —a l'Església— sorgit del baptisme i menat per l'Esperit a través del desert de la seva vida.

"I era temptat pel diable"

Temptació és sinònim de prova. En el llenguatge bíblic la prova —la temptació— pot procedir de dos principis diferents: l'esperit del bé o l'esperit del mal. L'un i l'altre donen a la temptació objectius diversos. L'esperit del bé —Déu— posa a prova els homes i les dones per enfortir-los i fer-los créixer en la construcció de la seva personalitat. Superant les proves, l'home adquireix seguretat en les seves possibilitats i es realitza. Per això quan la prova ve de l'esperit del bé, és Déu qui forneix la persona humana d'aquells auxilis necessaris que el faran un vencedor (Cf 1C 10:13). L'esperit del bé tempta per al bé, no es proposa mai fer caure ningú en el fracàs del mal. En la vida, però, som també temptats per l'esperit del mal, que busca seduir-nos i fer-nos caure.

Des dels orígens, la història de la humanitat està marcada per aquesta dialèctica. I dissortadament la història humana és història de pecat. Ens hem deixat seduir pel mal. En la seva travessia pel desert, Jesús ensenya al nou Israel, que és l'Església, a sortir victoriós de la prova i a no deixar-se seduir per l'esperit del mal. La lluita és dura, certament, però el do de Déu —l'Esperit— ens mena. Per això a l'hora de pregar se'ns ha ensenyat a demanar al Pare que no ens desempari en la temptació (Cf. Lc 11:4c i 22:40.46), sinó que ens deslliuri del Maligne (Mt 6:13).

En la narració de sant Lluc es posa en relleu la condició de Jesús com a Fill de Déu i la seva absoluta i insubornable fidelitat al Pare. Els atacs del diable —"el calumniador"— van adreçats a desviar-lo del camí de l'amorosa obediència filial. Tàctica que en altres ocasions s'ha vist coronada per l'èxit: seduïts per l'esperit del mal, els "fills" s'han enfrontat a la voluntat de Déu: Adam, l'Israel de l'Èxode... Ara El Fill, Jesús, derrotarà definitivament el Maligne amb l'única arma vàlida: fidelitat a la paraula de Déu, al seu voler manifestat vivencialment en nosaltres.

Tres advertències

Com fa sant Mateu (4:3-10), sant Lluc especifica també les situacions de prova —les temptacions— a què Jesús és sotmès. La indicació dels quaranta dies de lluita pel desert ens porta a la memòria l'itinerari de la vida humana —de l'Israel de l'Èxode i de l'Església— i les tres situacions tipus de possible desviació. La primera temptació és d'evadir-se del camí traçat pel Pare. Camí certament dur: camí de creu. És més sensat desviar-se per sendes més planeres fent servir en profit propi els dons rebuts. Si ets fill de Déu... (v. 4). La temptació tornarà a pronunciar aquesta expressió a l'hora definitiva (Mt 27:40). La segona temptació és la de buscar la salvació en el poder polític encara que sigui comprant-lo al preu de l'apostasia. Per això el diable se l'endugué amunt, a les excelsituds que fan perdre el cap a tanta gent. Adora'm —posa'm al lloc de Déu— i tot serà teu. La darrera prova és la dels falsos messianismes, que massa vegades són alhora provocació fàtua de la providència de Déu i menyspreu del poble: Tira't daltabaix des d'aquí. El denominador comú de les tres situacions és sempre el mateix: infidelitat al pla de Déu per satisfer el propi afany de poder i de domini sobre els altres. A cada temptació, Jesús respon amb cites del llibre de Deuteronomi. L'home no viu només de pa (Dt 8:3). Israel es va revoltar pel preu que li costava la seva llibertat (Cf. Ex 16). Jesús en canvi confia en l'amor de Déu. Adora el Senyor, el teu Déu, dóna culte a ell tot sol (Dt 6:13). La història d'Israel és plena de l'incompliment de les recomanacions que Moisès feia al poble abans d'entrar a la terra promesa (Cf. Ex 23:23-33). Jesús amb la seva resposta posa en guàrdia el nou Israel contra aquesta temptació (Cf 2C 4:4ss). No temptis el Senyor, el teu Déu (Dt 6:16). El pla salvífic de Déu no és apocalíptic. És a través del camí de la fidelitat al Pare que arriba i es realitza. Treball de sembra pacient, d'esforç constant, de superació permanent comptant sempre amb el do de Déu, fins a arribar a la resurrecció. L'evangelista, fidel a la seva geografia teològica, situa la darrera temptació a Jerusalem, el lloc del combat final i del triomf total contra el Maligne.

LA GRÀCIA DE SER DONA

➤ per
GEORGETTE
BLAQUIÈRE

continuació

rigidesa, com ho ha fet molt sovint un moralisme tristament replegat en ell mateix i amb por davant les realitats de la vida sexual i afectiva. Ben al contrari, si l'anoia es reserva en el seu cor i en el seu cos, és per fidelitat al que serà i no és encara però que vindrà, i això s'anomena l'Esperança, i la força de la seva esperança és la mateixa del seu desig i de la seva certesa. Heus aquí el que farà madurar el seu cor i la prepararà per acollir el promès, quan arribi el moment com el do de Déu.

*«Jo dormia, però el meu cor vetllava...
Una remor! El meu estimat que truca:
«Obre'm, germana meva, amiga meva, coloma
meva, perfecta meva»*
(Ct 5,2)

Ella mateixa s'ofereix en l'amor, com el do únic de Déu, al promès:

*«Ets un jardí reclus, germana meva, esposa,
un jardí reclus, una font segellada»*
(Ct 4,12)

Quan l'espòs arriba, és per entrar a la sala del casament; la virginitat no és refús de la festa, sinó reserva per entrar en la plenitud de la festa i de la joia.

Les irreflexives arriben massa tard. No han sabut proveir-se. Es tornen boges, corren amb tots els sentits i falten a l'hora de la cita.

Contra vent i marca, l'Església continua creient possible la virginitat abans del matrimoni, tant per a l'home, com per a la dona i en proclama l'exigència. És una follia en el món modern, i el que encara ho és més, és el fet de veure joves promesos, comprometes en aquesta via malgrat tot el pes sociològic, totes les pressions del món actual.

6 Manifestar que encara és possible, si no fàcil i que ells hi troben la seva efusió i la seva glòria.

L'amor exclusiu

L'exigència de la virginitat no és tan sols d'ordre moral, va molt més enllà. Perquè en tota parella jove, que va cap al matí de les seves nocces, hi restableix el signe de l'aliança de Déu amb l'Església en un amor gelós i exclusiu. Més que mai en la nova aliança, Déu es presenta al seu poble com el promès que es troba amb la seva estimada. Però l'amor que Déu proposa és un amor gelós. Un amor humil, que pren el que se li dona però també un amor gelós que ho demana tot. Déu espera de l'Església la virginitat, és a dir, que es guardi per a Ell tot sol.

*«¿Qui és aquesta que puja de l'estepa,
recolzada en el seu estimat?»*
(Ct 8,5)

L'Església puja del desert, quan es guarda dels seus ídols, en l'absolut de l'amor per al seu Senyor:

*«Posa'm com un segell sobre el teu braç;
perquè l'amor és fort com la mort,
és dura com el país dels morts, la gelosia.
Els seus dards són dards de foc,
una flama de Jahvè»*
(Ct 8,6)

Heus aquí l'amor significat pel matrimoni: la noia en la seva virginitat és la figura de l'Església oferta a l'amor de Déu i a qui Déu es dona per l'amor.

Que lluny estem del moralisme! Que n'és d'urgent avui escoltar aquesta crida profètica a l'amor exclusiu i foll, i a la paciència de l'esperança.

Si no hi haguessin més noies «prudents» en el món, ¿hi hauria encara per a Déu un signe d'espera ardent de l'Església i de la humanitat? Aquest amor de l'Esperit i de l'Esposa que criden: «Vine, Senyor Jesús», commou el

or de Déu ben segur més que els crits de desgràcia, i obliga a fer-se servidor de l'home:

«Sortosos aquells servents que l'amo, quan arribi, trobi vetllant; us asseguro que se cenyirà, els farà seure a taula i anirà a servir-los» (Lc 12,37).

¿Hi hauria encara per als homes un senyal que la fe és primer esperança en la nit per esdevenir, quan el moment arribarà, plenitud en la festa? ¿Un senyal també que Déu és amor i espera un amor exclusiu i sense reserva?

Aquesta és la importància del senyal² que, des de l'Església apostòlica, noies han estat cridades a donar-lo permanentment. La consagració de les verges no té cap altre sentit que el de significar públicament i profèticament l'absolut de l'amor de Déu i l'espera del Regne. Però l'Església tota sencera queda cridada a viure del que és anunciat aquí per algunes: «Es que estic gelós de vosaltres amb una gelosia de Déu; us he esposat a un sol espòs per presentar-vos al Crist com una verge pura» diu Sant Pau als cristians de l'Església de Corint (2Co 11,2).

Avui com ahir i fins que Crist torni, «les verges consagrades» en la vida religiosa com en la vida laica resten per l'Església les guaites del món de Déu.

manifestada, d'aquesta manera, l'omnipotència misericordiosa de Déu. Joan significa «El Senyor s'ha compadit». És el primer senyal que serà donat a Maria «que a Déu res no és impossible» (Lc 1,37).

Elisabet l'acull com a tal. Quan s'anuncia la notícia, Zacaries el pare va dubtar i va demanar una confirmació.

«Zacaries digué a l'àngel: "¿I com ho sabré, això? Perquè jo ja sóc vell, i la meva dona també és d'edat avançada". L'àngel li va respondre: "Jo sóc Gabriel, l'assistent de Déu, i he esta enviat per parlar-te i anunciar-te aquest missatge joïós; mira, et quedaràs mut sense poder parlar fins al dia que això passarà, ja que no has cregut les meves paraules, que es compliran al seu temps"» (Lc 1,18-20).

El senyal que li és donat, és el seu mutisme: «ja que no has cregut les meves paraules», li diu l'àngel. La fe d'Elisabet pren el relleu de la fe defallent del seu marit. Per això és ella qui, contràriament a l'ús posarà el nom a l'infant:

«El vuitè dia anaren a circumcidar l'infant, i li volien posar el nom del seu pare, Zacaries. Però hi va intervenir la seva mare dient: "De cap manera, sinó que s'ha de dir Joan"». (Lc 1,59-60).

Veiem aquí com Elisabet té l'audàcia de regirar l'ús sota la dependència de l'Esperit de Déu que parla en ella. Es mesura aquesta audàcia per la reacció de l'entorn:

«Ells li deien: "Si no hi ha ningú de la teva parentela que porti aquest nom! I feien senyes al seu pare com volia que es digués. Ell va demanar unes tauletes i hi va escriure: Joan és el seu nom. I tots va quedar meravellats. A l'instant, se li obrí de nou la boca, se li destravà la llengua, i parlava beneint Déu». (Lc 1,61-64).

Així Déu, que dóna fills a l'estèril, li dóna també la gràcia de posar el nom al fill que porta al món i, en el

A GRÀCIA DE SER DONA

per
GEORGETTE
BLAQUIÈRE

2. La dona estèril:

L'Església, mare plena de joia més enllà de tota esperança

L'Evangeli de Sant Lluc comença amb una parella: Zacaries i Elisabet. Zacaries és sacerdot i la seva muller, és també, descendent d'Aaron: «tots dos eren justos a la presència de Déu i seguien, irreprotxables, tots els preceptes i les observances del Senyor. Però no tenien cap fill, perquè Elisabet era estèril i tots dos eren ja d'edat avançada» (Lc 1,6-7).

La dona estèril en la Bíblia, és una dona sempre avergonyida i considerada, molt sovint, com misteriosament castigada. Elisabet estava, també, tancada dins la seva vergonya i li faran falta cinc mesos per atrevir-se a proclamar la joia de la seva maternitat: «Durant cinc mesos s'estava amagada. I deia: Ves com ha obrat amb mi el Senyor, quan ha decidit de posar terme el meu oprobí entre els homes» (Lc 1,24-25).

Com Sara, la mare d'Isaac, com Raquel quan Josep va néixer, com Anna la mare de Samuel i tantes altres dones de l'Antic Testament, Elisabet rep l'infant del seu matrimoni com un do inesperat de Déu.

Déu ve avui per acomplir la seva promesa de donar fills a l'estèril, és a dir a tornar la fecunditat al seu poble. És per això que el qui ha d'anunciar el Regne que ha de venir, Joan, ha d'ésser fill d'una dona estèril per tal que sigui

2. L'amor dels esposos en el matrimoni és una manera complementària de donar al món el signe de l'aliança entre Déu i l'Església. Els evangelistes no ens transmeten res de les paraules de Jesús sobre el misteri de la conjugalitat, fora del text ja presentat (pàg. i d'una ràpida al·lusió a la joia de l'Espòs quan s'uneix amb l'esposa, joia de la qual n'és testimoni l'amic de l'espòs (Jn 3,29). Serà Sant Pau qui ens revelarà l'amplitud d'aquest misteri (Ep 5,21-33) que Jesús no ha explicitat però que ha viscut i celebrat per les noces de la Creu, donant la seva vida per l'Església, la seva esposa

mutisme del l'home, de reconèixer i d'anomenar «l'enviat» del Senyor. El lligam entre fe i paraula profètica és fet evident. «He cregut: per això he parlat» dirà Sant Pau (2Co 4,13), reprenent un verset del Ps 116. La fe d'aquesta dona, que no reula davant l'impossible i que no dubta de refiar-se de l'omnipotència de Déu, la fa apta per a la paraula que allibera, al seu torn, la fe i l'acció de gràcia de l'home mut. Aquest és el missatge d'Elisabet, una dona vella i estèril, però lliurada al poder de Déu. En ella esclata el senyal de l'Església en la qual Déu renova sense parar la joventut i la fecunditat i que treu de l'audàcia de la seva fe la paraula profètica que Déu ve avui per salvar el món.

3. La vídua:

L'Església de la gran prova

Aquest senyal és donat per les vídues de l'Evangeli, de manera encara més profunda. Perquè per a la vídua, ja no es tracta d'esperar el do de Déu, encara que sembli miraculós com per a la dona estèril. La vídua és aquella a qui Déu havia donat i a qui Déu ha pres. El que les altres esperen, ella ho havia rebut i ho ha perdut. La seva fe ha estat posada a prova en el sentit més estricte del terme puix que ha estat confrontada al fracàs i a la mort.

Per això la vídua és la dona pobre entre les altres, la que ja no té res, res més a posseir, sobretot res més a esperar. La pobresa que Jesús evoca al començament del seu ministeri a Natzaret (Lc 4,25): «Quan el cel es va tancar per tres anys i sis mesos, i va sobrevenir una gran fam per tot el país» en el país de Sidó, a Sarepta, una pobre dona no tenia res més que un grapat de farina i una mica d'oli per preparar l'últim àpat per a ella i per al seu fill, després del qual només li quedava morir-se. El profeta Elies li va demanar aleshores de partir-se l'àpat, la poca cosa que li restava, i ella ho va fer; i el Senyor per aquesta dona, va multiplicar la farina i l'oli fins al dia en què la pluja va tornar i la fam va acabar.

Perquè si la vídua és la que ja no té res, és també, en l'Evangeli, la que ho dona tot, fins i tot el que li és necessari.

Després, alçant la vista, veié com els rics tiraven les seves ofrenes al tresor; va veure també una vídua pobre que hi tirava dues peces menudes, i digué: «Us asseguro que aquesta vídua pobre hi ha tirat més que tothom; perquè tots aquests han tirat a les ofrenes d'allò que els sobra; en canvi, ella, de la seva indigència hi ha tirat tot el que tenia per a viure» (Lc 21,1-4).

Si la vídua dona així tot el que té, sense retenir res per a ella mateixa, vol dir que aquí baix ja no hi ha res que pugui

omplir-la de joia. Despullada de tot, des d'ara, només espera de Déu: en certa manera, per la seva misèria, i l'absolut de la seva fe, ha pres dret sobre Déu. Jesús sabrà lloar aquesta fe tossuda i forta amb tota l'energia de la desesperació:

«Després els va contar una paràbola de com els calia pregar sempre sense defallir: "Hi havia un jutge en una ciutat, que no temia Déu ni respectava els homes. Hi havia també en aquella ciutat una vídua que l'anava a trobar i li deia: 'Feu-me justícia contra el meu adversari'. Durant un quant temps no ho volia; però després es va dir dintre seu: 'Encara que no temo Déu ni respecto

els homes, amb tot, per la molèstia que em dona aquesta vídua, li faré justícia; si no, no parlaré de venir a amoïnar-me'." I el Senyor afegí: "Fixeu-vos què diu el jutge injust. ¿I Déu no farà justícia als seus elegits, que clamen a ell nit i dia mentre es fa esperar pacientment? Us dic que els farà

justícia ben de pressa. Però quan vingui el Fill de l'home, trobarà fe a la terra?"» (Lc 18,2-8)

Aquesta fe que persevera a desgrat de tot, és aquella que l'Església, tota sencera, està cridada a viure, a través de totes les proves, persecucions, sofriments, una fe que es manté ferma en totes les tempestes: heus aquí la fe de la vídua. Sovint penso en aquesta reflexió d'una dona cruixida de sofriments: «Déu, pots fer-me el que vulguis, no et deixaré...»

Sovint, a la desgràcia s'hi afegeix la desgràcia, la pèrdua per part de la vídua del seu sol suport, el fill únic. La vídua de Sarepta havia conegut aquesta prova. Déu havia escoltat la pregària imperativa del profeta Elies, i li havia tomat el seu fill. Jesús, també, tornarà a la vídua de Naïm, per pròpia iniciativa, el fill únic que ella porta al cementiri:

En veure-la el Senyor, se'n va compadir i li digué: «No pliris". S'hi acostà, va tocar el fèretre, i els qui el portaven s'aturaren; aleshores digué: «Jove, t'ho dono: Aixeca't» I el mort s'assegué i es posà a parlar; i el va donar a la seva mare. (Lc 7,13-16)

Amb Jesús es manifesta, doncs, el temps del Déu consolador, del Déu que no abandona la seva Església, sigui quina sigui la prova que ha de travessar, del Déu vencedor de la desgràcia i de la mort. La vídua és la figura

continuarà

Suplement infantil de Catalunya Cristiana

N.º 606

"Entrenament" quaresmal

Mossèn Josep, a la catequesi, digué que els nols i les noles cristians hem de viure la nostra fe com la realització d'una cursa atlètica. Aquesta comparança m'agrada. Potser és perquè saltar i córrer m'agrada molt. A l'escola, quan es tracta de jugar o practicar l'esport, sempre faig per un. Sempre estic a punt. Quan per la "tele" retransmeten campionats d'atletisme m'agrada veure'ls; fins i tot, amb el pare, hem anat a veure'n més d'un a l'estadi.

Mossèn Josep de la: "la Quaresma és un temps d'entrenament fort per a tots els cristians, per disposar-nos a viure la fe amb un cor valent i coratjós. Em sembla que he entès què volia dir. Tinc un fiet que és atleta i entrenador físic d'un equip de futbol. Diu que els nols i noles que volen estar ben preparats per a fer esport han d'entrenar-se a fons, sinó després faran figa.

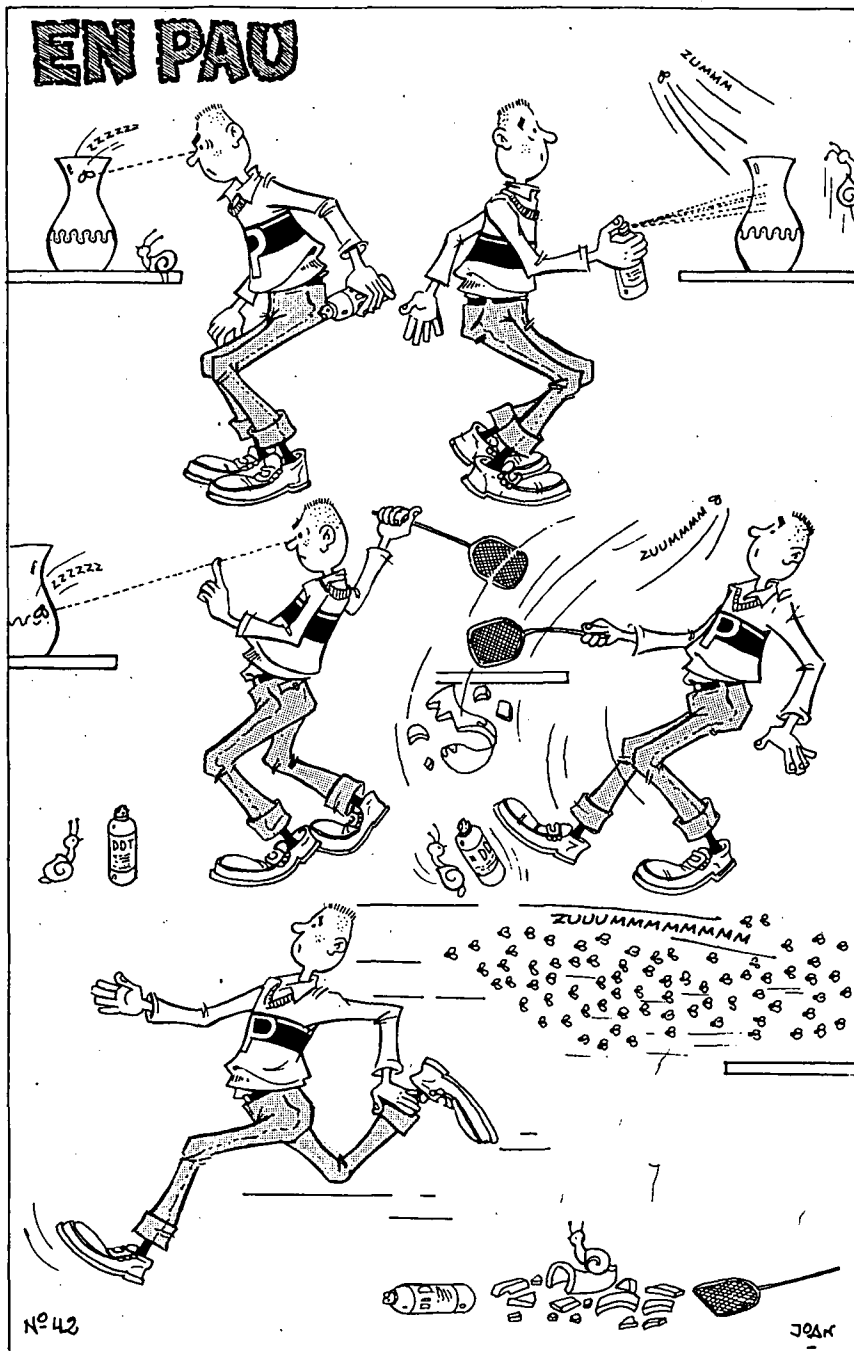
Nosaltres, com a nols i noles cristians, no podem seguir Jesucrist amb un tarannà cansat, xano-xano i arrossegant els peus. Jesús era exigent amb aquells que volien seguir-lo; l'acompanyaven de poble en poble, pregaven amb ell, compartien el que tenien, menjar, diners, casa, etc. Allò que els donava força, el seu secret, era que l'estimaven de debò.

Si nosaltres, com a nols i noles cristians, no volem fer figa, hem de fer amb coratge el nostre entrenament quaresmal: pregar, estimar, ajudar, compartir, estar sempre alegres. Homel, ja veig que això no és bufar i fer ampolles, però és que ser seguidors de Jesucrist és també molt important.

(Mare, si llegeixes això —avul em fa vergonya ensenyar-t'ho— no facis cas de les meves mandres i poca-soltades, ajuda'm!)

Jo, tu, tots, pensem ara mateix, sí, ara mateix, ¿com serà el nostre entrenament quaresmal?

EN PAU

L'Eixerit

Avet Set esllips per a nenes i nens

EN PITU CALSAPEU

GALI

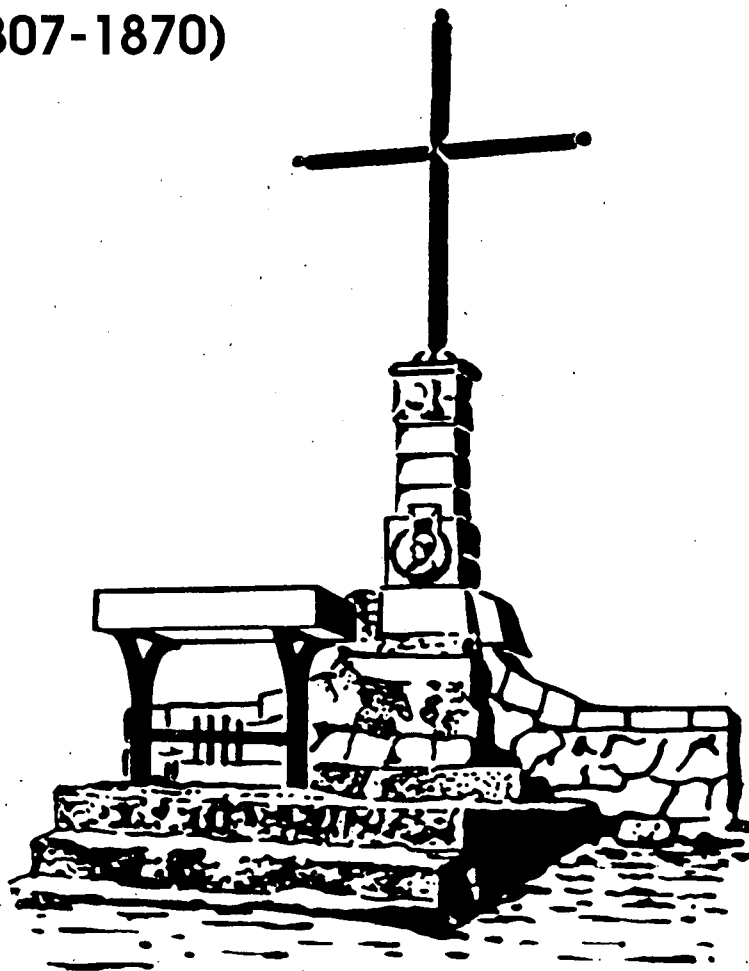
EL PARE CLARET

(1807-1870)

En els darrers anys del franquisme l'Aplec del Matagalls —que encara se celebra— va arribar a ser una gran manifestació religiosa i patriòtica. L'ànima de l'Aplec va ser durant molts anys el claretià pare Illa, d'acord amb l'esperit tan català de la seva congregació religiosa.

Qui són els claretians? Els Missioners Fills de l'Immaculat Cor de Maria (que aquest és el seu nom oficial) formen un institut religiós que a Catalunya té setze col·legis pels quals han passat un gran nombre de nois catalans. El fundador Antoni M. Claret i Clarà (Sant Antoni M. Claret), fill de Sallent, al Bages, i teixidor d'ofici, estudià al seminari de Vic i ja sacerdot exercí de rector a diverses parròquies, on fou un defensor ardit de la predicació en català. Als que ho feien en castellà els va dir: "vosaltres prediqueu en castellà però el nostre poble es condemna en català".

Fou a Vic on el 1849 fundà la seva congregació religiosa. La seva fama de santedat va fer que fos nomenat arquebisbe de Santiago de Cuba i confessor de la reina Isabel II d'Espanya. Per aquest motiu hagué d'exiliar-se quan aquesta fou destronada. Acol·lit al monestir cistercenc de Fontfreda, prop de Narbona, hi morí l'any 1870. Promoguda la causa de la seva beatificació fou elevat als altars l'any 1950.

Busquem l'evangeli del diumenge: Evangeli segons sant Lluc, capítol 4, versets de l'1 al 13 (Lc 4:1-13).

Reflexionem: 1. Jesús és temptat. Ell, obeint la voluntat del Pare, havia escollit per dur a terme la salvació del món, el camí de la prova, del sofriment, de l'adversitat, del dolor i de la mort. Volgué patir allò que nosaltres patim per donar-nos exemple de com hem d'afrontar-ho. Ell, pogué plantar cara als afalacs de l'Esperit del mal, per anar al desert ple de l'Esperit Sant.

2. Ningú no arriba a aconseguir que valgui la pena, si no és afrontant amb coratge les dificultats. Les dificultats són fora de nosaltres i són també en el nostre cor. Nosaltres sabem per experiència que, en un moment donat, podem fer el bé o podem fer el mal. Nosaltres en el Baptisme, en la Confirmació, hem rebut també l'Esperit Sant, i en el Parnostre preguem perquè no "caiguem en la temptació", i en l'actitud de Jesús tenim l'exemple a seguir.

3. L'ideal de la nostra vida és ser deixebles de Jesús, ser bons cristians. Un noi o una noia que es proposen un ideal no l'assoliran si no s'ho proposen amb fermesa. Nosaltres, ajudats per Déu, hem d'allunyar el mal de la nostra vida, i emprendre amb decisió el camí del bé.

■ El mossèn

JESÚS ENS PARLA

Avet Set esllips per a nenes i nens

Quin tip de figues!!

A l'Ignasi li agradava molt la fruita. En menjava a totes hores, sucs per esmorzar, a les postres, al berenar, en qualsevol moment. I a la mare ja li estava bé, deia que la fruita porta moltes vitamines.

L'Ignasi menjava taronges, pomes i plàtans a l'hivern, cireres, prunes, i préssecs a l'estiu, però sobretot, més que cap altra cosa, a l'Ignasi li agradaven les figues. No hi ha res com les figues!

Aquell estiu, l'Ignasi va anar amb els amics de l'escola a uns campaments. Feien excursions, anaven amunt i avall, i s'ho passaven d'allò més bé. Una tarda, l'Ignasi, el Teo i la Guida estaven passejant per un camp proper al

campament, quan van veure dues figueres maquíssimes, les dues plenes de figues a vessar, una de figues blanques i l'altra de figues negres.

A l'Ignasi els ulls li feien pampallugues. No van poder resistir la temptació. Van enfilarse a les figueres i van començar a menjar-ne. Una rera l'altra, fins que no en va quedar ni una.

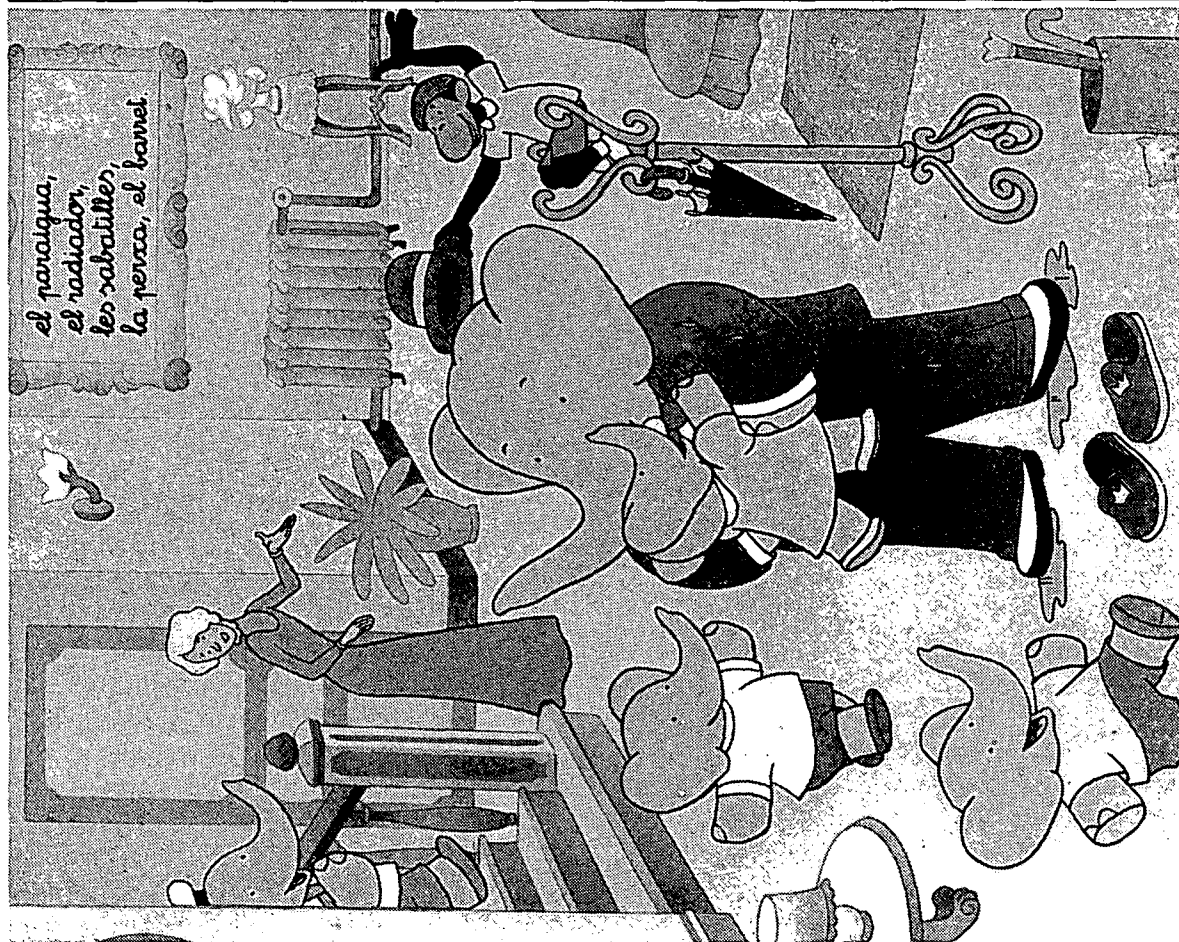
Aquell vespre, tots tres nanos estaven ben doblegats, els seus estómacs semblaven demanar a crits: "si us plau, no volem més figues!!". N'havien fet un gra massa, però els feia tant de mal que de ben segur, haurien après la lliçó.

—Eren tan bones!—va dir l'Ignasi—ja se sap que la fruita collida de l'arbre és molt més bona, oi?!

BABAR

i els seus amics a casa

Basat en els personatges creats per Jean i Laurent de Brunhoff

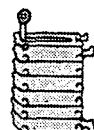
Ning-nang! Tothom va corrents a rebre

Babar, que torna a casa. Ve xop!

-Quin temporal! -exclama- Flavia hagut

d'agafar el aquest matí.

-Vine a eixugar-te -diu la vella senyora- al

costat del

-Té, papà, aquí tens les -diu

Flora, i li salta als braços.

Té'n enfilat a la estira el braç.

Alca! Aquest entremaliat ha agafat

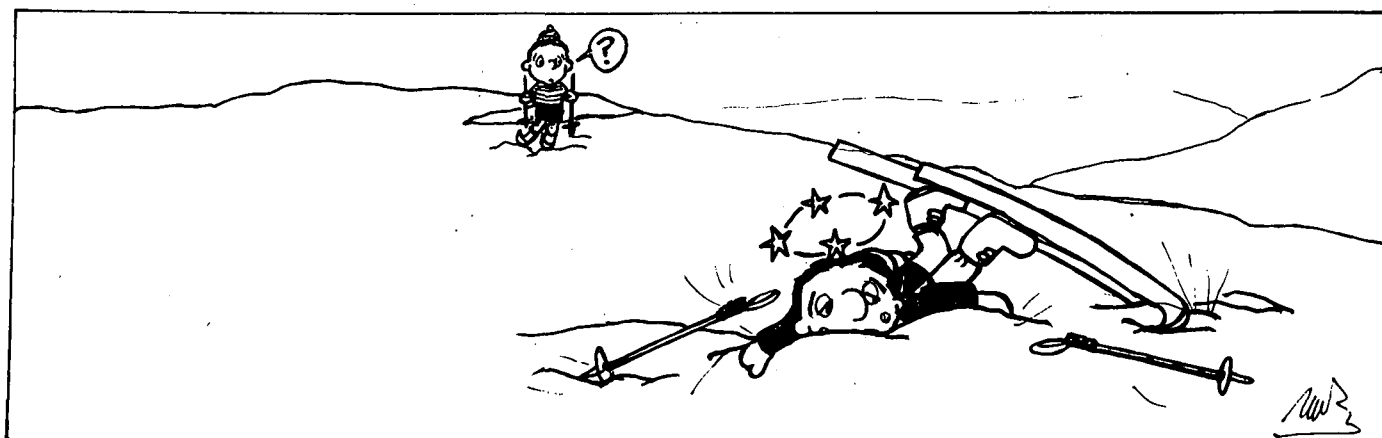
el rodó de Babar.

BABAR TORNA DE LA MA D'EDICIONS BEASCOA

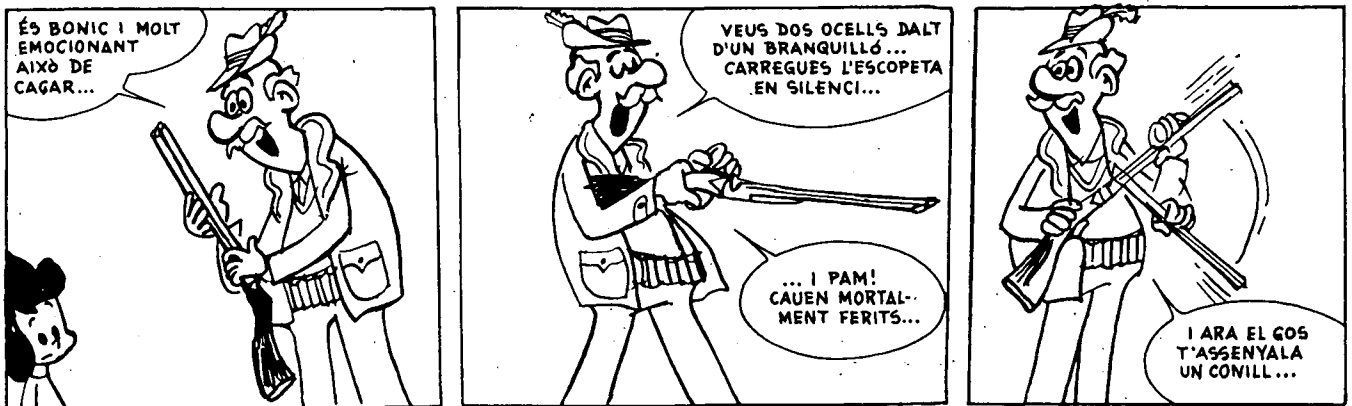
EN BADOSA I EN BASORA

La Baldufa

LA MARIONA

EN ROC

per JOAN ANDREU VALLVÉ

Avet Set — Avet Set —